

Uvodnik

Vseslovensko srečanje in mi

Ambiciozno letno "vseslovensko srečanje", ki je prejšnji teden – tokrat že četrty zapored – potekalo v državnem zboru na pobudo parlamentarne komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu, je obetalo zanimivo izmenjavo informacij, nova spoznanja in napoved novih pobud za okrepitev vezi in stikov med matico in njenimi sinovi zunaj meja. Pričakovanje je bilo utemeljeno, saj je prvi maj 2004 zaznamoval največji dogodek v zgodovini države Slovenije po osamosvojitvi. Priložnost torej za primerne slovesne poudarke, ki bi dali slutiti Slovincem brez državljanstva, da so vendarle – vsaj za trenutek – v središču pozornosti slovenske parlamentarne institucije.

Resnici na ljubo je ta komisija igrala ves čas zakonodajne dobe (morda zato, ker ji predseduje predstavnik opozicije?) vlogo pastorka, ki jo je treba prenašati, a na katero se malokdo ozre. Istočasno je bil močno redimenzioniran sam Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, za katerega je bil najprej odgovoren minister, nato državni sekretar in končno samo še direktor. Izgubil je torej svojo politično težo in stik z izvršno oblastjo in se je končno znašel še sredi kadrovskih težav.

Urad je poleg tega – prav zaradi pomanjkanja politične teže – postal tarča birokratizma, ki je na pohodu tudi v Sloveniji in ki si, mimo svojih pristojnosti, dovoljuje sodbe o manjšinskih organizacijah in omejuje njih vlogo. Za vsem tem dogajanjem se očitno skriva nezanimanje oziroma neobčutljivost za Slovence zunaj države, o čemer pričajo tudi molk tiska in medijev ali pa težave, s katerimi Slovenci znova pridobivajo državljanstvo. To ni ostalo neopazno številnim gostom, ki so prišli od vsepovsod, in se je odsevalo tudi v marsikaterem nastopu, ki niti ni skrival tega grenkega spoznanja.

Na samem plenarnem zasedanju je to bilo opazno le pri nekaterih posegih, ker so drugi izrazili svoje pomisleke in nezadovoljstvo v delovnih skupinah, ki so si jih letos prvič zamislili. Po eni strani je bilo to posrečeno, ker so udeleženci lahko poglobili nekatera vprašanja in bolj sproščeno govorili o svojih izkušnjah in delu, toda ostali so bili prikrajšani za zanimiva pričevanja. Jasno je na "vseslovenskem srečanju" prišla do izraza neka osnovna problemska razlika med Slovenci, ki živijo in delajo v tujini, in tistimi, ki so del slovenskih manjšin in so organizirani mnogo bolj razčlenjeno. Lepo je znati se skupaj in srečati nove ljudi, toda razlike so, za skupno obravnavo, le prevelike. Zaradi tega izpade srečanje nekoliko nehomogeno. Spoznati zapletenost in zahtevnost manjšinske situacije pa je nujno potrebno, če hočemo ustrezno ukrepati in racionalno deliti vsakoletne prispevke. Prav zaradi nepoznanja razmer v manjšini se je letos zataknilo pri prispevkih, kar je povzročilo veliko hude krvi in nezadovoljstva. Zato – in to so mnogi udeleženci poudarili – bo potrebno v najkrajšem času sistemsko rešiti problem odnosov med slovensko državo in Slovenci, ki živijo in delajo zunaj nje. Potreben je poseben zakon, ki bo manjšinskim organizacijam priznal, kar jim gre, predvsem, da jim bo potrdil njih voljo, da hočejo biti subjekt pri izbiri, ki zadevajo prihodnost manjšine in njeno usodo. Predlog takega zakona je bil že predložen poslancem. Če ni ustrezen, bi ga lahko dopolnili ali popravili, vendar nikakor ne gre odlašati.

dalje str. 2

Slovenska nova maša v Gorici

Foto DPD

"Maščevanje je jed, ki jo je treba ponuditi hladno."

V Bruce Lee-jevo rumeno trenerko oblečena Uma Thurman nam je skozi krvave dvoboje, prežete z ženstveno strastjo, ki jih je na filmsko platno prenesel Quentin Tarantino v svoji zadnji stvaritvi Kill Bill, postregla z receptom za enega od prvinskih človeških nagonov.

Gre za tisto človeško plat, ki je morda od vseh najbolj skrivnostna, je pa sestavni del vsakega človeka. Človeštvo je svoje nagone skozi zgodovino vseskozi zatiralo in privilegiralo racionalni del. Čutnost, najbolj nezaželeni del med vsemi delavci velikega mozaika človeške čustvene plati, je morala ostati strogo zaprta za štirimi zidovi domače hiše. V modernističnem 21. stoletju lahko govorimo, da smo bolezen "sramežljivosti" preboleli. To, kar so ljudje nekoč skrbno skrivali, razobešamo danes na veliki zvon. Dovolj je, da na domačem kavču z daljincem v rokah preletimo programe na televizijskih postajah. S statistično

natančnostjo lahko napovemo, da se bomo hote ali ne hote zadeli ob kako nemogočo različico Velikega brata. Vprašanje je, ali bodo tokrat nastopale (nekdanj) pomembne in znane osebe, ki iščejo primerno televizijsko vesoljsko bazo, da bi jih ponovno izstrelila na svod zvezdnih (Pappalardo docet), ali se bodo gledalcem predstavili neznani obrazi, ki bodo prvič preizkusili strmo pot do slave. Drugo je gledalcem bolj ali manj vse vnaprej znano. Zelo predvidljivi so tudi čustveni izlivi, ki pred kamero ne morejo biti pristni in so večkrat privedeni do skrajnosti zaradi pomembnosti deležev, ki jih beleži telemetrija. Čustvena plat človeka, ki se je do nedavnega skrivala na domačem zapečku, se danes razkazuje prav izza "pozornih" zidov hiš Velikega brata, ki so jih mnogi gledalci sprejeli za svoje. Današnji človek zapada v drugo skrajnost: medtem ko je moral nekoč kazati samo svoj racionalni del, se danes zateka k Marii De Filippi in celemu Apeninskemu polotoku razlaga svoje srčne težave. Ob tem seveda

redno naseda na plitvino javnih razprav in anket, ki ga razčlovečijo in spremenijo v živo stavnico.

Popularna Maria je s svojimi številnimi programi postavila nov mejnik v gledanju televizije: nagradila je tradicionalne soap opere, s tem da je "življenjske tragedije" pobrala na cesti in jim tako dala pečat legitimnosti. V srcu ljudi so družino Forrester skorajda nadomestili "junaki", ki v televizijskih studiih Cologno Monzese ustvarjajo novo podobo človeka, razgaljenega v svoji napudrani in kirurško predelani osebnosti.

Maria De Filippi si je čez poletje vzela počitnice. Hvala Bogu. Jeseni pa nas spet čakajo njene psihološke "diagnoze". Obeta se nova jesenska prenažrtost z družinico Costanzo (pomislite, koliko prostora zasedata skupno zakonca Maurizio in Maria v shemi programov postaje Canale 5).

Na pomoč!

Andrej Černic

POTRES PONOVO PRIZADEL POSOČJE

V ponedeljek, 12. t.m., je ob 15.04 močan potresni sunek prizadel Posočje, čutili pa smo ga tudi na Goriškem, v vsej naši deželi, Sloveniji in tudi na Avstrijskem. Čeprav o žrtvah in nastali škodi v času, ko to pišemo, ni zanesljivih podatkov, je iz Lepene prišla vest, da je tam pod podorom, ki ga je povzročil potres, umrl goriški alpinist iz Moša. Iz Čezsoče poročajo, da je za kapjo med potresom umrla starejša gospa, več ljudi pa je bilo tudi

ranjenih. Pogrešajo štiri planince, nastala pa je tudi velika gmotna škoda, še posebej na Kobariškem, kjer je bil epicenter potresa. Na prizadeto območje so prišli najvišji predstavniki slovenske države; 13. t.m. je Posočje obiskal tudi koprski škof msgr. Metod Pirih, za voditeljem škofijske Karitas Matejem Kobalom. Jožica Ličen, predstavnica Karitas, nam sporoča, da zbirajo denarno pomoč za potresence; št. TRR: 24500 - 9004155438, pripis: Posočje 2004.

Intervju

Tržaški pisatelj Alojz Rebula ob svojih 80-ih letih o nas, sebi in književnosti.

3

Draga mladih

Letošnja Draga mladih, ki so jo priredili na Opčinah, je spregovorila o mejah na vseh ravneh.

8

Seghizzi 2004

Prejšnji teden se je zaključilo mednarodno pevsko tekmovanje v Gorici.

6

Bliznji vzhod Mnenje Mednarodnega sodišča pravice

"Izraelski varnostni zid je treba podreti"

Mednarodno sodišče pravice (ICJ) v Haagu je 9. julija izdalo mnenje o spornem varnostnem zidu, ki ga Izrael gradi v Cisjordaniji, da bi izraelske vasi in mesta ločil od palestinskih zasedenih območij ter jih tako zaščitil pred palestinskim terorizmom. Gradnja zidu je po mnenju ICJ v nasprotju z mednarodnim pravom, saj krši osnovne človečanske pravice Palestincev, kot na primer pravico do prostega gibanja, dela, šolanja, zdravstvene oskrbe. Mednarodno sodišče tudi ugotavlja, da imajo palestinski lastniki za zemljišča, na katerih so zgradili varnostni zid, pravico do odškodnine. Izraelsko vlado pozi-

va, naj "takoj ustavi vsa gradbena dela in pri priči odstrani že postavljene dele" zidu.

Za mnenje vrhovnega pravnega organa OZN je zaprosila Generalna skupščina svetovne organizacije in - čeprav ne gre za razsodbo, ki bi imela obvezujoče posledice za državo - je nanj čakala vsa mednarodna skupnost. Sodišče namreč opozarja tudi članice mednarodne skupnosti, naj ne priznajo te nezakonite gradnje. Palestinska stran je seveda mnenje mednarodnega sodišča označila kot veliko zmago, izraelski premier Sharon pa je takoj napovedal, da Izrael ne bo spoštoval razsodbe in je že izdal ukaz, naj se gradnja zidu nemote-

no nadaljuje.

Izrael že od vsega začetka glede problema gradnje zidu ni sprejel pristojnosti Mednarodnega sodišča v Haagu, češ da ne gre za pravni, temveč za politični problem. Toda v Haagu so zavrnili pripombe z ugotovitvijo, da "imajo pravna vprašanja tudi politične vidike". Izrael je po izdaji mnenja sodišču očital tudi, da ni vzelo v poštev razlogov za gradnjo zidu, to se pravi potrebo po samoohranbi pred terorizmom. Sodišče se resnici na ljubo sploh ni spustilo v načelno ocenjevanje legitimnosti gradnje "varnostnih" zidov, pač pa je samo ocenilo posledice gradnje, to se pravi kršenje pravic Palestincev.

Izrael se je z zavrnitvijo mnenja haškega sodišča ponovno mednarodno izoliral. Sami izraelski komentatorji ugotavljajo, da to v Izraelcih žal ne spodbuja volje po iskanju novih poti do rešitve krize, ampak v njih samo krepi občutek, da jih mednarodna skupnost - z izjemo ZDA - ne razume. Te psihološke težnje pa so nevarne, saj peljejo v samovoljo in nemoč pri razrešitvi notranjih problemov. Gradnja varnostnega zidu je jasen dokaz, kako je Izrael prepričan, da bo krizo lahko "upravljal", namesto da bi jo razrešil.

Breda Susić

S 1. strani

Vseslovensko...

Probleme nekaterih manjšinskih ustanov (v glavnem poklicnih) bi na primer mnogo lažje rešili, če bi jih polnopravno vključili v mrežo odgovarjajočih ustanov v matici. Prav tako bi morali najti neki skupen ključ za vzdrževanje naših

kulturnih domov in sedežev organizacij ter skleniti sporazum z državo Italijo za sodelovanje na šolskem področju. To, kakor tudi vprašanje manjšinskega zastopstva v slovenskem parlamentu in vse ostalo pa bomo lahko dosegli le, če se bo matica zavedela, kakšen pomen ima prisotnost močne, zdrave in složne manjšine ob njenih mejah.

Tudi vozli v Domu svoboščin

Follinijevi pogoji predsedniku vlade

Desnosredinska koalicija strank Naprej Italija, Nacionalno zavezništvo, Severna liga in Krščanskodemokratski center (UDC), ki ji načeljuje ministrski predsednik Berlusconi, doživlja v teh tednih težko krizo, katere znaki so se sicer kazali že nekaj časa, a je javno prodrla na dan po junijskih evropskih in upravnih volitvah. Kot znano, je na le-teh hud poraz doživela prav Berlusconijsva stranka Naprej Italija, in to kljub temu da je vodila brezobzirno volilno kampanjo ne samo do levosredinskih opozicij-

skih strank, temveč tudi do svojih zaveznikov v vladi. Stalno Berlusconijsvo pozivanje volilcev, naj ne volijo majhnih strank, je močno prizadelo zlasti Krščanskodemokratski center, katerega vsedržavni tajnik Follini je po končanih volitvah zelo kritično in ostro nastopil proti vladnemu predsedniku in njegovemu načinu vodenja politike ter popušcanju zahtevi Severne lige po federalni spremembi institucionalne državne ureditve. Potem ko je vsedržavni tajnik in podpredsednik vlade Fini z grožnjo po umiku politične podpore

vladi izsilil odstop ministra za gospodarske in finančne zadeve Tremontija, je v igro vstopil vsedržavni tajnik centristov Follini in postavil svoje ultimativne zahteve po spremembi vladne politike zlasti do jurga države, družine in socialne politike nasploh. Dejal je, da vladni večini manjka inovativnost, to se pravi nove pobude, po drugi strani pa da je v njej preveč koncentriranja pooblastil. Pikro je tudi pripomnil, da so nedavni volilni izidi dokazali, da je monarhija (vlada enega človeka) v Domu svoboščin končana. Če se stvari ne popravijo oziroma razjasni, bo 16. julija predlagal vodstvu svoje stranke, naj podpira vlado le od zunaj, kar pomeni umik njenih ministrov iz nje. Po govoricah naj bi se Berlusconi takole izrazil o Follinijevih zahtevah: "Dovolj je tega, teh demokratizmov ne prenašam več!"

Predmet hudega spora med Berlusconijskim in vladnimi zavezniki (razen Severne lige) je tudi njegov prevzem začasnega vodenja gospodarskega ministrstva po Tremontijevem odstopu. Sprva je zatrjeval, da bo vodenje moralo trajati več mesecev, vsaj do sprejetja finančnega zakona (proračuna) za prihodnje leto. Na odločno nasprotovanje Finija in Follinija se je nato malo "popravil", češ da bo trajalo le kratek čas. Končno je moral pristati, da mora priti do razčiščenja vseh spornih vprašanj čimprej. To naj bi se zgodilo na izrednem zasedanju voditeljev Doma svoboščin v nedeljo, 11. julija! Upoštevač politično prakso v Italiji, je nestvarno pričakovati, da se bodo vse nabrane napetosti in sporna vprašanja rešila v enem dnevu. Follinijevi krščanski sredinci so namreč postavili na tehtnico nekatera zanje bistvena vprašanja. Eno takih je, recimo, federalna ureditev države, kakršno zahteva Severna liga. Po drugi strani pa je treba vedeti, da predstavnik NZ Fini, potem ko je dosegel odstop ministra Tremontija, skuša sedaj igrati vlogo posredovalca med Follinijem in Berlusconijskim ter Severno ligo.

Alojz Tul

Italijanska notranja politika

Dom svoboščin na razpotju?

Medtem ko pišemo te vrstice, še ne vemo, kako se bo končalo nočno nedeljsko zasedanje v rimski vladni palači, kjer so zbrani politični vrh Doma svoboščin in dve njegovi delovni skupini, ki sta zadolženi za oblikovanje Listine o gospodarskem in finančnem programiranju (Dpef) za leto 2005. Politični vrh vladne koalicije je pod vodstvom ministrskega predsednika Berlusconijskega razpravljal in sklepal o preustroju same vlade, kar so v zadnjih dneh zelo odločno zahtevali predvsem predstavniki sredinske UDC, potem ko je voditelj Nacionalnega zavezništva že bil dosegel odstop ministra za gospodarske zadeve Giulia Tremontija. Prvak UDC Follini je nato pisno zahteval, naj se nemudoma imenuje Tremontijev naslednik in naj se Berlusconi zato čimprej odpove začasnemu vodenju tega silno pomembnega ministrstva. Ni treba posebej poudariti, kako Berlusconi ob takšnem ravnanju politične "strančice", kot je UDC, nikakor ni mogel skrivati svoje nejevolje, a je naposled moral spet ugrizniti v kislo jabolko in pristati na pogoje o pomembnih spremembah v sestavi svoje vlade. Menda so ga nekateri njegovi sodelavci - med temi naj bi bil predvsem notrjni minister Pisanu - opozarjali, da gre tudi tokrat, kot nekaj dni prej, za njegovo glavo. Na ostalih dveh sejah so bila predmet razpravljanja in sklepanja vprašanja, ki zadevajo ustavne spremembe in vsebino Listine o gospodarskem in finančnem programiranju. Ustavne spremembe zahteva predvsem Severna liga in jih je senat že bil odobril v prvem glasovanju, vendar ima zlasti UDC velike pomisleke in je bila vložila več spremenjvalnih predlogov, češ da bo drugače v nevarnosti enotnost države. Po novem naj bi Italija postala federalno urejena država, tako da bi posameznim deželam bila priznana zakonodajna oblast za na-

slednja področja: šolstvo, zdravstvo in krajevna policija.

O zelo pomembnih in tudi nadvse aktualnih vprašanjih so razpravljali na seji, posvečeni novi Listini o gospodarskem in finančnem programiranju, saj so morali predvsem poglobiti probleme, ki jih je z zakonskim odlokom bil pred dnevi uredil

ministrski svet. Kot vemo, se je predsednik vlade Berlusconi na zasedanju finančnih ministrov EZ v Bruslju obvezal, da bo Italija s posebnim finančnim manevrom zmanjšala javne izdatke za 7,5 milijarde evrov, s čimer bi spoštovala tisto obvezo iz Pakta o stabilnosti in rasti, po katerem mora biti razmerje med proračunskim deficitom in bruto domačim proizvodom največ 3%.

Medtem ko naj bi na seji političnega vrha sklepali tudi in predvsem o stari Berlusconijski obljubi, da bo njegova vlada zmanjšala davke, tako da jih bo odmerila na 23 oziroma 33% dohodkov, oziroma tudi na 45% za dohodke, ki presegajo mejo 500 tisoč evrov letno, je tretja komisija podrobno proučila mehanizem, ki naj pride v poštev pri kledenju javnih izdatkov. Tako naj bi posamezna ministrstva prihranila 5,5 milijarde evrov, nadaljnji dve milijardi pa naj bi znašala varčevanje javne uprave. Izdatki bi se torej zmanjšali za 7,5 milijar-

de evrov, kot je bil napovedal predsednik vlade finančnim ministrom, ko so zasedali v Bruslju. Dnevni tisk je seveda posvečal največjo pozornost tem napovedim in prihajal skoraj soglasno do zaključka, da Berlusconi nikakor ne bo mogel izpolniti obljube o zmanjšanju davkov, saj vsak še tako preprost človek razume, da se kaj takega ne more usresničiti. Življenjski stroški se bodo torej v vsakem primeru povečali, saj bodo na primer posamezne občine in dežele morale nujno zvišati davke, če bodo hotele opravljati svoje institucionalne dolžnosti. To pomeni, da bo občinski davek na nepremičnine (ICI) višji, da bomo več izdali za smetarsko službo, za vodo iz občinskih naprav itd. Enako bo seveda veljalo za deželne dajatve, kot je npr. IRPEF. Ogenj v strehi pa bo nastal, kot že danes napovedujejo, na Jugu države, kjer so tamkajšnja podjetja imela prav lepe dohodke zaradi najrazličnejših olajšav. Pišejo namreč, da bo v tem pogledu zmanjkalo kar 1,35 milijona evrov. Slabo kaže tudi bankam in zavarovalnicam, ki bodo zaradi višjih davčnih dajatev morale podražiti svoje storitve, kar se bo poznalo na primer pri izdatkih za tekoče račune, zavarovalne police itd. Kako pa bo s socialnimi službami? Naj na koncu omenimo še vprašanje gradbenih odpuštov. Berlusconijsva vlada torej nadaljuje s pobudami, s čimer se dejansko norčuje z državljanji, ki spoštujejo zakone. Mislimo, da ima predsednik deželne vlade Illy popolnoma prav, ko pravi, da Furlanija-Juljska krajina ne bo dajala potu te tistim, ki kršijo zakone. Ne glede na potek dogodkov, lahko že sedaj upravičeno trdimo, da se Berlusconijsva politična zgradba nahaja na razpotju in da je nadaljnji redni potek Berlusconijskega predsedniškega mandata zelo vprašljiv.

Drago Legiša

Povejmo na glas

Za počitek in več notranjega miru

V največji meri potrebujemo notranji mir in želeli si je, da nam bi ga poletni počitek kar največ podelil. Zato se bomo odpravili na morje, v gore, na potovanja, obiskali bomo daljne sorodnike, spoznali nove kraje, srečali nove ljudi, skušali bomo pozabiti na delovno leto, ki je za nami. Potovali bomo z avtom, letalom, si ogledovali mesta, občudovali lepoto narave, se pogovarjali s starimi in na novo pridobljenimi prijatelji in na ta način prekinili vsaj deset, če že ne enajst mesecev nepretrganega dela od konca prejšnjega poletja do pričetka sedanjega. Vse bomo storili, da se osvežimo in si nabereemo novih moči in začutimo v sebi novo veselje, ki nam bo v najlepših podobah pričaralo jesen, ko se bomo spet odpravili na delo, v šolo, pač tja, kjer minevajo naši dnevi, tedni in meseci, ko zasledujemo te ali one cilje, izvršujemo te ali one obveznosti. Morda na našem počitnikovanju več kot toliko ne razmišljamo, kaj vse naj nam to poletje lahko prinese, toda med vsemi stvarmi zavzema notranji mir posebno mesto.

Upajmo torej, da nas bo, v kolikor nas ni že med letom, notranji mir zares ponovno obiskal in se v nas naselil. Notranji mir, notranja spokojnost, zaradi katere potem vse vidimo v lepi in prijetni luči. Notranji mir, ki nas ohranja pred udarci vse hitrejšega časa in je močnejši od brzenja dni in nešteti vsakodnevnih dogodkov. Notranji mir, ki nam edini zagotavlja, da bomo razmišljali zrelo ter se pravilno in pametno odločali v svojem življenju. Da bomo znali ločiti bist-

veno od nebitvenega, da bomo prepoznali pot do drugega človeka, do drugih ljudi in se jih veselili, se veselili prav vsakogar, ki ga bomo na svoji poti srečali in srečevali. Upajmo torej, da bo naš oddih zares ploden in bomo doživeli tovrstno srečno olajšanje. Ni namreč srečnejšega olajšanja od tistega, ki ga prinaša notranji mir. Vse, kar je težko, zna postaviti v pravo luč in odkrije rešitev, tudi nešteto obveznosti in bremen zna tako razpostaviti, da niso za nas več pretežki, čeprav jih seveda moramo nositi, kot to velja za vsakega človeka. Res, če si je kaj v dnevih in tednih oddiha vredno na vso moč želeli, je to prav ta notranji mir, ki je harmonija znotraj nas in hkrati harmonija z vsem, kar je izven nas.

"Svoj mir vam zapustim, svoj mir vam dam", je bilo rečeno in je še vedno rečeno. In v kolikor imamo vse, pa tega miru nimamo, manjka mnogo, in v kolikor ne bi imeli ničesar, pa bi imeli ali imamo ta mir, imamo vse in ničesar več ne pogrešamo. In samo s tem mirom lahko z drugimi in bližnjimi zares srečno zaživimo, samo s tem notranjim mirom odpremo vsem drugim pota do sebe in so nam pota do vseh drugih odprta. Samo s tem notranjim mirom se nam odprejo obzorja prepričanja, da je treba graditi lastno življenje skupaj z vsemi drugimi. Da je smiselno prav to, namreč graditi lastno življenje skupaj z vsemi drugimi. In še več: da je graditi lastno življenje skupaj z vsemi drugimi ne samo smiselno, ampak tudi uresničljivo.

Janez Povše

NOVI
GLAS

Glavni urednik Andrej Bratuž - Odgovorni urednik Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica,
tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst,
tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica,
tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

Tisk Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l.,
Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD,
tel. 049 8073263 - faks 049 8073888; e-mail cdascv@libero.it

Letna naročnina: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 65
evrov, prioritelna pošta 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

Cena oglasov po dogovoru

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI
in Zveze katoliških tiskov v Italiji FISC

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakona št. 675/96 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

To številko smo poslali v tisk v torek, 13. julija, ob 14. uri.

Poletno razmišljanje

Nekaj misli in pomislekov
o demokraciji

Pred kratkim je v družbi pogovor nanese na aktualni argument: Ali bo desnosredinska opcija spričo sedanjega slabega počutja prebivalstva in razočaranja nad neizpolnjenimi obljubami še lahko zmagala. Nekdo, ki je zadnjič nasedel desnosredinskimi obljubami in jih volil, je trdil, da je razočaran kot mnogi drugi in da torej desna opcija ne bo več zmagala. Tudi jaz, ki je nisem volil, sem mnenja, da če ljudje niso popolnoma neumni ali pa ne podležejo TV propagandi, bi se morali premisliti. Dva levičarsko usmerjena pa sta trdila, da lahko desnica še zmagala, ker so tudi na levi razočarani, češ da sploh ni več nobene levičarske politike in da bodo torej levičarji ostali doma na dan volitev. Tako torej. Sedaj, ko imamo večinski volilni sistem in so namesto stare partije nastale tri nove levičarske stranke, pa nobena ni dovolj leva, da bi jo lahko volili pravi levičarji, ki naj bi torej sabotirali volitve. Seveda sem se kot star in prekaljen politik nad takim izvajanjem zgrozil, ker dejansko izraža resignacijo nad parlamentarnim sistemom, za katerega je Churchill trdil, da je pac-manjkljiv, a vendar najboljši, kar jih poznamo. Seveda sem malo pomislil, da taka resignacija lahko privede tudi do nasilnih in terorističnih reakcij, pač iz obupa, ker naj bi z drugačnimi metodami ne bilo mogoče kaj spremeniti.

Spomin je seveda šel nazaj, na pol stoletja italijanske blokiranе demokracije, v kateri je vedno prevladovala KD in so se morda prav zato ali pač ne samo zato pojavile v svinčenih letih Rdeče brigade. Sicer se tu seveda odpira tudi diskusija, koliko so bile te brigade resnično rdeče, kajti vemo tudi za pojav deviantnih državnih organov, ki so imeli čisto drugačne načrte kot rdeči brigadirji. In koliko so bile brigade, ki so ugrabile in ubile Alda Mora, resnično rdeče, še sedaj ni čisto jasno. Kakorkoli že, blokiranе demokracije vsekakor ni odnesla revolucija, temveč korupcija. Tako se je v Italiji vendar nekaj premaknilo in je prišlo tudi do zamenjave na vrhu vlade. Tako, da smo dobili celo prvo levičarsko vlado v Italiji, ki je sicer potem propadla zaradi zdrave v sami vladajoči levičarski koaliciji zaradi dlakocepstva. Sicer je to dlakocepstvo potem večinskemu volilnemu sistemu navkljub privedlo do cepitve komunistov in demokratizacij, socialisti pa so sploh za nekaj let izginili in se sedaj s težavo pobirajo, zopet razcepljeni celo tako

daleč, da eni podpirajo desno, drugi pa levo opcijo.

Ali smo sedaj pred podobnimi pojavi?

Za nami so evropske volitve, za katere je Prodi predlagal enotno levosredinsko listo, ki naj bi premagala desnosredinsko opcijo in bila tako preizkušnja tudi za naslednje parlamentarne volitve. To naj bi bila neke vrste razširjena in že preizkušena oljka. Za zmago pa bi se vendar morale združiti vse levičarske sile ali vsaj tiste, katerim je Berlusconi trn v peti. Morali bi si namreč biti na jasnem, da je treba zbrati predvsem vse njegove nasprotnike in šele potem razmišljati o programskih finisih, ki lahko posamezne stranke ali struje ločujejo. Na videz zelo preprosto, vsaj za zdravo pamet, pa kaže, da to ni tako enostavno.

Majhen oklepaj, na katerega smo lahko pod lipo ponosni. Pred davnimi leti smo, začetnim težavam in personalizmom navkljub, ustanovili enotno stranko, ki še sedaj vihti lipovo vejico, pa bi se bila lahko že nič kolikorat razcepila, če bi ne imeli skupnega nacionalnega okvirja.

V Italiji pa je na levi nastal še nov pojav. Člani t.i. civilne družbe, ki so bili razočarani nad zasplostjo levičarskih strank, so se zbrali na mestnih shodih in iz njih je nastalo gibanje ringaraja, ki je hotelo angažirati z javnimi nastopi široke ljudske množice in tako predramiti levičarsko politično vodstvo. Deloma je to uspelo, a so se pojavili ljudje, ki niso vsem po godu. Tudi narcizoidni Di Pietro hoče odigrati svojo violino in pridružil se mu je celo tisti stari komunist, Occhetto, ki je napravil zelo pogumno strankarsko operacijo in nekdanjo komunistično partijo preimenoval v Leve demokrate s tem, da je tradicionalni srp in kladivo znatno zmanjšal in ga postavil v senco mogočnega hrasta. S tem se je potem umaknil iz bivšega komunističnega vodstva, sedaj pa mu politična žilica spet ne da miru. Tako je nastalo sedaj na levi še eno politično gibanje, kaj ga je bilo treba, Di Pietro-Occhetto. Pojavili so se tudi neki navzkrižni veti za nastop na skupni levosredinski listi in pa seveda računice, da pri proporcijem sistemu, ki velja za evropske volitve, je bolje ločeno zbirati glasove, pa čeprav s skupnim namenom, da bi potem preglasovali desno sredino. Ali bo ta situacija pripeljala asenetično nastrojene levičarje do tega, da bodo šli na volitve, je seveda drugo vprašanje.

Rafko Dolhar

Intervju Alojz Rebula

Da bi ostali živa in plodna veja
na drevesu slovenskega naroda

Pisatelj Alojz Rebula, ena najuglednejših in najmarkantnejših osebnosti v sodobni slovenski književnosti in kulturi, bo 21. julija 2004 dopolnil 80 let. Njegovo obsežno in vsestransko bogato delo - literarno, esejistično, dnevniški zapisi, meditacije - bo pregledno šele takrat, ko bo izšla natančna bibliografija, literarna zgodovina pa ga bo morala še temeljiteje preučiti in osvetliti ter dopolniti dosedanje vedenje o njem. Pisatelj je dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti in član rimske Pontificia Accademia degli Artisti del Pantheon. Leta 1995 je prejel Prešernovo nagrado. Letošnji Primorski slovenistični dnevi na Opčinah so bili deloma posvečeni našemu pisatelju ob njegovem življenjskem jubileju. V pripravi je zbornik referatov in drugih prispevkov o Rebulovem opusu.

Prof. Rebula, sredi številnih člankov, vsakršnih zapisov in intervjujev, ki spremljajo vaš pomembni rojstni dan, se oglašate tudi naš tednik. Najprej iskrene čestitke in voščila ob vašem prazniku. Nekaj tega, kar vsebuje prvo vprašanje, ste že opisali v svojih pripovedih, pa vendar bi želeli, da nam na kratko poveste, kako vas je v otroških letih oblikovalo domače kraško okolje. Ali je vaša literarna navezanost na kraški svet poglavalna svoje korenine v tistem času?

Fašizem je vrgel svojo senco tudi nad našo družino: razklal jo je. No, oče bi bil verjetno moral služiti po Italiji, tudi ko bi bil oblekel črno srajco, saj je režim načrtno razseljeval naše ljudi po polotoku. Ker črne srajce ni oblekel, je bil njegov "diasporisti" status od Genove do Mesterglavino svojih službenih let je prebil na tej postaji - zapечат. Mama bi bila lahko šla za njim samo za ceno, da bi pustila kmetijo in svoja stara starša sama, nas otroke pa popeljala v tuje okolje. To razklanost sem otrok seveda občutil, toda moje otroštvo na tujem, med kasarniškimi železničarskimi hišami v Mestrah, gotovo ne bi bilo vselejše. V lepem Šempolaju pa sem imel toplino rojstne hiše, malo vaško epiko, predvsem pa kraško naravo, svoje pastirske pustolovščine po njenih gmajnah in dolinah... Ja, moje otroštvo je bilo polno zemeljskega doživljanja - nabiranja lešnikov in gob, lovov na netopirje in veverice, metanja kamenja v jame in plašanja divjih golobov po pejcah - in tam je bil tudi začetek mojega literarnega navdiha.

Ali so vaši literarni začetki vezani na kakšen poseben notranji ali zunanji vzgib?

Prvi vzgib je bil morda zunanji, ko sem na liceju v Vidmu na pobudo profesorja Giovannija Zaniera napisal latinsko pesem za neko zavodsko proslavo. Profesor je bil nad njo navdušen. Potem sem - tokrat iz spontanega nagiba - napisal, verjetno v italijanščini, dramski prizor iz Izpovedi sv. Avgustina, ki sem jih takrat zavzeto prebiral. Medtem sem že začel pisati svoj dnevnik, da bi se vadil v slovenščini, pa tudi v drugih jezikih. Moja prva objava, črtica Vedež ob Jadranu, ki je izšla 1945 v koledarju OF v Trstu, je bila morda odziv na kakšen natečaj, čeprav sem jo, napojen s poezijo Nietzschevega Tako je govoril Zaratustra, na-

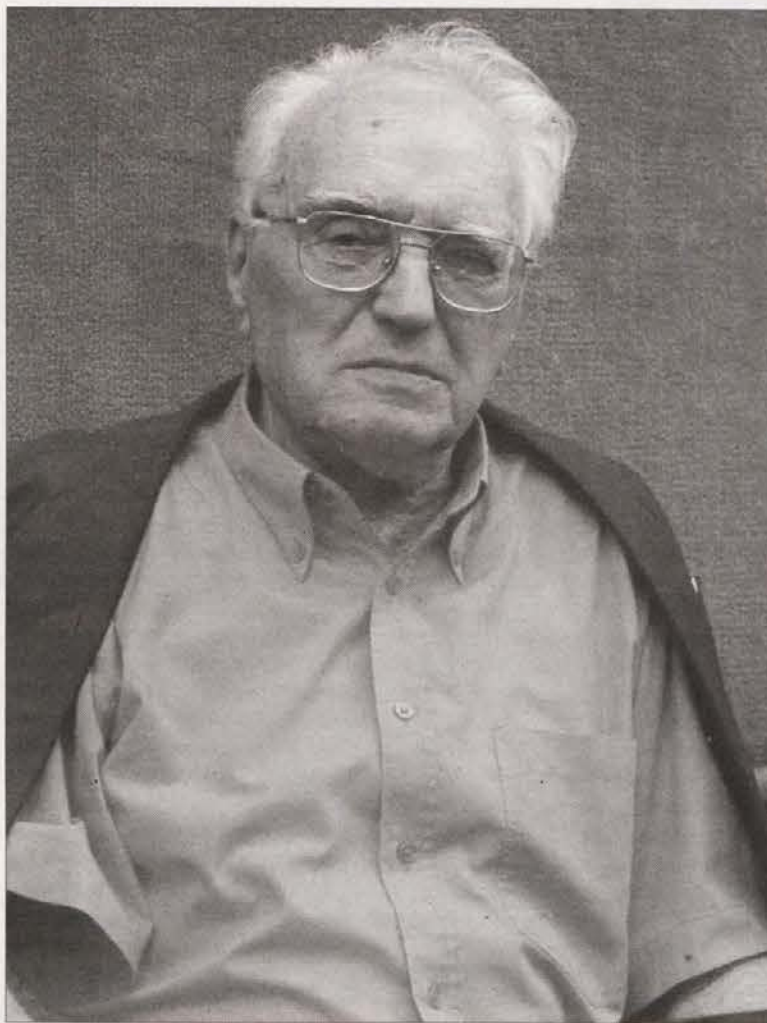

Foto Kroma

pisal poln "osvobodilnega" zanosa. Kar se tiče mojih naslednjih knjig, so bili razlogi za njihov nastanek različni spontani vzgibi ali zunanje pobude.

Zanima nas čas, ko ste bili profesor na tržaških šolah, zlasti na klasičnem liceju. Znano je, da ste pri poučevanju klasičnih jezikov svoje dijak bogatili tudi tako, da ste gojili materinščino in da ste širili njihova kulturna obzorja. Ni mogoče prezreti dejstva, da ste usmerili in navdušili vrsto mladih, ki so se potem tudi sami posvetili poučevanju, in da so med njimi taki, ki uspešno nadaljujejo vaše delo prav na področju klasičnih jezikov.

Res, moja šolska predmeta sta bila latinščina in grščina, a čeprav sem bil v antiko zaljubljen, je srce poučevalo tudi slovenščino. Hotel sem biti kulturno dosleden. Če so na primer dijaki morali v prvih urah grščine narisati zemljevid stare Helade, bi bil kaj čuden pedagog, če ne bi zahteval, da poznajo tudi zemljevid današnje Slovenije. Ali: pri popravljanju prevodov iz antičnih jezikov sem napako v slovenščini ocenjeval kot napako v smislu. Ko pa sem obravnaval literaturo, sem po možnosti navezoval tudi na slovensko literaturo, od Vodnika in Prešerna do Kocbeka. Pri referatih pred maturo pa sem dajal teme iz evropske literarne problematike, kolikor je bila v zvezi z antiko. Ali in koliko sem vplival na dijake, ne morem soditi. Klasične jezike je šel študirat komaj kdo. Izmed mojih dijakov pa je slovenska klasična znanost le dobila odlično filologinjo: Barbaro Zlobec.

Pred kratkim so v parlamentu Evropske unije sprejeli evropsko ustavo. Kakor je bilo pričakovati, brez omembe njenih krščanskih korenin. Kako ocenjujete to odločitev?

Prav te dni razpravljamo o tem s prijateljem po internetu. Prijatelj, zaveden kristjan, ne obžaluje tiste odločitve, češ da omenjanje religije ne spada v dokument, kakršen je ustava. Moje mnenje je drugačno. Vsekakor je verjetno po kuloarjih

parlamenta v Strasbourgu vel isti vetrič, kakor je po prvi svetovni vojni vel podoben antikrščanski vetrič po dvorah v Versaillesu, kamor predstavnik Svetega sedeža (v glavnem po zaslugi Italije) ni imel dostopa, čeprav si je bil papež Benedikt XV. toliko prizadeval za mir. No, Versailles ni bil setev miru...

Vaše pisateljsko delo je živa in glasna apologija slovenstva. Slovenska zavest in samozavest, pri manjšini in v matici, ogroženost slovenskega jezika in še marsikaj drugega so nekatere stalnice v vašem pisateljevanju. Ali se vam ne zdi, da doživljamo v tem pogledu - tokrat ne več po tuji krivdi - težke in nevarne čase?

Toda kdaj slovenski časi niso bili težki in nevarni? A če pomislimo na primer na turške vpade, na kmečke upore, na okupacijo Slovenije v drugi svetovni vojni, na revolucijo in protirevolucijo, na sledečo diktaturo, lahko rečemo celo, da objektivno Slovenci še niso bili v srečnejšem položaju: v matici in v zamejstvu vsaj formalno demokratični režimi, nekoč brezimna Slovenija med člani Združenih narodov in Evropske zveze, vsepovsod evropski standard življenja, znosni odnosi s sosedji. Ob vsem tem se seveda odpira velik problem, koliko bo slovenstvo zmoglo ohraniti svojo ozemeljsko, jezikovno in duhovno identiteto v čedalje bolj globalizirajoči se prihodnosti. Če ne vse, bo skoraj vse odvisno od nas samih. Takšno je moje prepričanje.

O usodi slovenstva razmišljate tudi v dnevnikih, ki so ena vaših priljubljenih literarnih oblik. Vaša potovanja po Severni Ameriki so pobudila dva dnevnika - potopisa, Oblake Mitchigana in Vrt bogov. Kaj vam je kot človeku in kot besednemu umetniku pomenilo srečanje z ameriškim svetom in s tam živječimi rojaki? Zame je bila Amerika - ZDA in Kanada - veliko doživetje. Predvsem je bilo veliko zemljepisno doživetje, ker sem se vkrcal na letalo obremenjeno s klišejsko podobno neke Amerike iz samih nebotičnikov, tovarniških dim-

nikov, bencina in asfalta. Dejansko pa se mi je na poti po Baragovi deželi in tudi v Koloradu prikazala neka povsem drugačna Amerika veličastne narave, ogromnih gozdov in nešteti vod. Kar pa se tiče srečanja z ljudmi, sem v glavnem prišel v stik s Slovenci in bil presunjen ob njihovi gostoljubnosti in domovinski ljubezni. To je bil tisti čas, ko so se v Ljubljani pojavljali prvi vzgibi demokratizacije, manifestacije itd. In ameriški Slovenci so tako rekoč s srcem v roki sledili dogajanju v domovini.

Leta 1976 ste v svojem dnevniku zapisali, da še nikdar niste mignili z mezinco za kak prevod iz vaših del. Kljub temu je pozneje izšel italijanski prevod vašega velikega teksta V Sibilinem vetru (prevredla Diomira Fabjan Bajc). Prevode imate tudi v hrvaščini, francoščini in nemščini. Slišali smo, da je v pripravi italijanski prevod Kačje rože. Katero svoje delo bi želeli še posredovati npr.

italijanskemu bralcu?

Italijanski založniki od Bompianija do Jaca Booka so me tako razočarali (pri njih tako ustna kakor pisna pogodba nič ne velja), da o kakšnem prevajanju v italijanščino sploh ne maram govoriti. Ja, v to delo se je z velikim samozrtvovanjem prva spravila kolegica Diomira Fabjan Bajc, ne da bi jaz za to kaj vedel. Ko sem zvedel, sem jo za tisti napor pomiloval.

Katero svoje delo bi želel posredovati italijanskemu bralcu? Če je omenjeni roman z rimsko tematiko, ki bi morala biti italijanskemu bralcu najbližja, moral iziti pri slovenski založbi, bi rekel, da nobeno. Sicer pa naj raje izbirajo drugi.

Vaš že tako obsežni opus se je letos povečal za dve novi knjigi. Prva ima naslov Jacques Maritain, prinašalec smisla, druga pa Nokturno za Primorsko. Ali je mogoče slednjo vzporejati kakemu drugemu vašemu delu, npr. romanu Cesta s cipreso in zvezdo (1998)?

Na prvi pogled ne, saj gre za dve različni usodi. A če bi hotel najti neki skrit skupni imenovalec, bi rekel, da oba junaka veže enaka težnja po neki totalni zvestobi: junaka Nokturna za Primorsko, ki je duhovnik, po zvestobi narodu in veri, junaka Ceste s cipreso in zvezdo, poitalijančenega Slovenca, pa težnja po zvestobi lastni narodni in človeški identiteti.

Kaj si pisatelj Alojz Rebula ob svojem življenjskem jubileju želi zase in za skupnost, iz katere je izšel in sredi katere mu je usojeno živeti in ustvarjati? Zase si človek more v teh letih želeiti komaj kaj. Recimo milost prenašanja, saj je glagol, ki ga moramo spregati, najpogostejše glagol prenašati. Laže goji dobre želje za svoje drage in za skupnost, kateri pripada. Tej ne more želeiti kaj boljšega, kot da bi ostala živa in plodna veja našega skupnega drevesa - slovenskega naroda.

Gospod profesor, hvala lepa za intervju. Še enkrat vse najboljše in: Ad multos annos!

Ljuzka Bratuz

Na dnu...

KDAJ NAM
BOŠTE ŽE ZNIŽALI
PRIHODNJE DAVKE?POTEM, KO VAM
BOMO PREJ POVIŠALI
SEDANJE!

GRUDINA

Veja Cirilmetodova nedelja

"Gospod je naš pastir, nič nam ne manjka"

O kroglih 40 let je poteklo od prve Cirilmetodove nedelje v Marijinem svetišču na Vejni. Leto za letom so se duhovniki-slavljenici in verno ljudstvo zbirali okrog oltarja sv. Cirila in Metoda, da bi se poklonili zavetnikom Evrope in jim izkazali hvalež-

V nedeljo, 11. julija, je Apostolstvo sv. Cirila in Metoda povabilo novomašnika iz koprške škofije g. Bogdana Toplikarja, doma iz Tolmina. "Bog vas je poklical kot svojega služabnika in vam dal v roke krmilo ladje, ki vas bo peljala po novem in še neznanem morju. Krmilo

boj se! Jaz bom vedno s teboj, moja roka bo pomagala tvoji in skupaj bova naravnali krmilo." Spoštovani slavljenec! Tukaj na naši kontovelski Vejni, kjer sega pogled v tržaški pristan in Jadransko morje, zadržite, ker ste se odločili, da postanete mornar in ribič. Vaš lov in mreže naj bodo vedno polne vere in ljubezni do Boga, ki vas je izbral, kot svojega apostola

Foto IG

nost za pogum in vztrajno misijonsko delo. Dolgih 40 let je pobudnik srečanja na drugo julijsko nedeljo ricmanjski dušni pastir g. Angel Kosmač s pomočjo g. Jožeta Markuže iz Zgonika, od vsega začetka pa so bili gostje slavnostne božje daritve novomašniki in jubilanți.

boste preusmerili na pot usmiljenja in požrtvovalnosti, na pot darovanja in tolažbe, upanja, ljubezni in vere. Vaša ladja bo mirno in sončno plula preko celin in otokov, naletela pa bo tudi na divje nevihte in viharje, pomladne nalive in točo in na visoke valove: "Toda ne

in pričevalca," je g. Toplikarja pozdravil skavtski voditelj Edwin Bukavec. Iskreno dobrodoščilo pa mu je izreklo tudi lepo število narodnih noš, skavtov, na koru pa združeni zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov pod vodstvom Edija Raceta in ob orgelski spremljavi To-

maža Simčiča. Ob novomašniku so somaševali g. Markuža, g. Ivo Miklavc, msgr. Marij Gerdol in msgr. Franc Vončina.

"Osnovno pravilo je, da plug držimo z obema rokama, ker delo zahteva zavzetost in celoga človeka," je s prisposodobno začel mašni nagovor g. Toplikar. In tako mora tudi Evropa zadihati z obema deloma pljuč, vzhodnim in zahodnim, ter tako slediti nauku Svetih bratov, ki ju je odlikovalo predvsem dvojno vrednot. "Brez garancij sta se prepustila božji milosti," je novomašnik opisal pogum bratov misijonarjev, ki je izhajal iz močnega zaupanja v Boga. In drugič: odlikovala ju je predanost materinemu jeziku in svojemu narodu. Zaradi tega sta pretrpela mnoge krivice in celo ječo, preganjali so ju nemški knezoškofje in morala sta se zagovarjati celo pred papežem, ki je sicer potem potrdil njuno delo. Vedno so ju vodile svetopisemske besede upanja, ljubezni in evangeljsko načelo o dobrem pastirju. "Prilika velja tudi danes in za nas vse: vsak na svoj način je lahko pastir. Lahko se mu izročimo brez skrbi, ker Gospod je naš pastir in nič nam ne manjka." Ob koncu je pozdravil g. Kosmač, se zahvalil vsem prisotnim, poklonil se je spominu pred kratkim preminulega g. Jožeta Kunciča, ki ni nikoli zamudil sv. maše na Vejni, in ob koncu je g. Kosmač vodil molitev Apostolstva sv. Cirila in Metoda za edinost med kristjani. Tradicionalna procesija do oltarja Svetih bratov in molitev ob mozaiku slikarja Toneta Kralja sta odpadli, ker je območje zaprto zaradi vsutja kamnitih plošč, ki so se pred nekaj meseci zgrnile s fasade cerkve.

Matjaž Rustja

Nova maša p. Davida Brescianija lep praznik Mnogo, veliko nas je bilo na novi maši!

Občutki na slovesnosti v goriški stolnici ob novi maši goriškega rojaka p. Ivana Brescianija so bili lepi predvsem zato, ker smo končno doživeli praznik z bogoslužjem, na katerem nas je bilo Slovencev zares ve-

katerega vemo, da je velika duša, blag, a tudi odločen duhovni oče, velik teolog, ki pa stoji trdno na temeljih evangelija in je tesen sodelavec svetega očeta Janeza Pavla II., kot je tudi tesen sodelavec, prijatelj

Foto JMP

liko in to bogoslužje ni bila pogrebna slovesnost. Morda bo bralec rekel, da je ta pripomba jedka, a sam sem med novomašnim slavljenjem veselo ugotovil, da smo se slovenski verniki še sposobni zbrati na slovesnostih, ki niso samo pogrebi, na katerih se Sloven-

ci sicer pregovorno zbiramo v velikem številu. Mislim, da je bila nova maša goriškega mladeniča, ki je sledil bratovim stopinjam na zahtevni, a lepi poti duhovništva, zares pravi verski in ne samo verski praznik, saj je v goriško stolnico privabila tudi ljudi, ki jih sicer ob nedeljskih in drugih mašah ne vidimo, kar kaže na to, da se javni, politični in kulturni delavci iz naše srede zavedajo pomena mašniškega posvečenja in pomena novih duhovnikov v naši sredi. Šlo je torej za lep praznik, ki ga je s svojo prisotnostjo počastil tudi kardinal Tomaž Špiljak, za

in duhovni vodja p. Marka Ivana Rupnika, v čigar duhovni šoli je zrastle tudi letošnji goriški novomašnik. Družina letošnjega novomašnika je lahko ponosna, saj je ena redkih slovenskih družin sedanjega časa, v kateri sta zrasla dva duhovnika, za kar ji gredo naše iskrene čestitke,

vsa goriška slovenska in ne samo slovenska skupnost pa je lahko ponosna, da ima v svoji sredi ljudi, ki svoje življenje v celoti posvečajo Jezusu in oznanjanju njegovega nauka. Vesela novica, ki se ji je v celoti posvetil p. Ivan Bresciani, je bila na obrazu vseh, ki smo prisostvovali slavi v goriški stolnici, ki je Slovenci že dolgo nismo tako napolnili. Dejstvo, da je bilo bogoslužje v celoti dvojezično, in to, da so se z nami veselili novomašnika tudi italijanski verniki, priča o tisti Gorici, v katero smo od nekdaj verjeli.

JUP

Aktualno

Paberkovanje ob Normandiji

Ustavil sem se pri znancu, ki prevaja iz angleščine v italijanščino še drugo knjigo o izkrcanju zaveznikov v Normandiji pred 60 leti ali o tako imenovanem "Dnevu - D ali D-Day". Začudil sem se, da je v tej zbirki o tej temi do sedaj izšlo že 18 knjig, v pripravi pa sta še dve. Knjige so bogato ilustrirane, opremljene z zemljevidi, z angleškim načinom posredovanja dogodkov in kritično osvetljenimi tudi angleškimi vojaškimi spodrsilji. Posebno bogastvo te zbirke je v jeziku, ki ga krasi vojaško izrazoslovje,

vendar podano na zelo poljuden in razumljiv način, s komentarji, da tako postanejo knjige privlačne najširšemu krogu bralcev, obenem pa se lepo prevajajo v druge jezike. Ob tem dogodku se mi je pogled ustavil na francoskem časopisu, ki je prinašal komentar na govor, ki ga je 6. junija imel kardinal Joseph Ratzinger v ekumenskem bogoslužju v katedrali v Bayeuxu. Kardinal se je najprej dotaknil pokojnih, ne glede na to, na kateri strani so bili. "Cerkev velikokrat govori o večnem življenju. Tudi mi sami naj bi se večkrat zavedali svoje poklicnosti v večno živ-

ljenje in živeli tako, da bi lahko z našim sedanjim življenjem stopili pred Božje obličje, ki ga (upajmo) uživajo vsi, ki se jih danes spominjamo". Nekateri radi Cerkev očitajo beg

iz sedanjega sveta, češ da Cerkev živi v nekem sanjskem svetu, ki ni v tem svetu. Kardinal pravi: "Kdor živi svoje življenje v osebnih odgovornosti za večno življenje, daje svojemu tuzemskemu življenju večno težo... Tudi normandijske poljane opominjajo nas (!) žive, naj ne pozabimo na smrt in pravilno živimo pred obličjem večnosti".

Ko se je kardinal Ratzinger tokrat dotaknil problema sprave, je dejal: "Proces sprave po drugi svetovni vojni prihaja iz krščanskega duha. Ta proces dokazuje, da samo sprava ustvarja mir na svetu in da nobeno nasilje ne more ozdravljati. Človeka lahko ozdravi samo pravičnost. Prav pravičnost mora biti merilo pri vsakem političnem ravnanju v sodobnih sporih, ne glede na to, kje so".

Kardinal Ratzinger je ob tej priložnosti imel več govorov. Zelo odmevno je bilo njegovo predavanje v Caenu, ko je v jedru predavanja omenil terorizem, strah sodobne družbe. Tako pravi: "Terorizem je postal

neka nova svetovna vojna. To je vojna brez jasno začrtanih front. Izbruhne lahko kjerkoli na svetu, saj ne pozna razlike med vojniki in civilisti. Boj proti terorizmu mora imeti samo en namen, paziti je treba na vzroke terorizma. Če je vzrok terorizma krivica, prizadevajmo si, da to krivico odstranimo. Kajti nobenega terorizma ni mogoče premagati z nasiljem!"

Zanimiva je bila tudi kardinalova izjava, da je kot Nemec boj zaveznikov proti Hitlerju jasno označil kot "pravično vojno". Kardinal tudi meni, da je sprava med nekdanjimi sovražnimi državami druge svetovne vojne zgled za rešitev napetosti in sporov med nekaterimi sedanjimi evropskimi narodi.

Ambrož Kodelja

Evangelij
Viljem Žerjail

16. NAVADNA NEDELJA

1 Mz 18, 1-10a; Ps 15, 2-5; Kol 1, 24-28; Lk 10, 38-42

Od nekaj nas vznemirja mnogo stvari. Ko bi se morali umiriti, ne najdemo časa ne za pogovor ne za branje ne za skrb za sočloveka, še zase ne. Posebno starši so danes pod udarom, kajti otroka morajo peljati na trening, plavat, k baletu, klavirju, na morje, v hribe. Tudi "feštin" zahteva svoje. Ko pa beremo ali slučajno poslušamo Božjo besedo današnje nedelje, ne vemo, kaj naj bi z njo. Saj se nam zdi, da je vse zgoraj naštetu tako potrebno, da nam zapolni misel dela za družino in skupnost. Nemir pa ostane, prazne cerkve tudi. In prazni domovi. Da bi pa začeli dihati svobodneje, umirjeno, se moramo pogledati v svet duha, ki nam ga razgrinja Božja beseda. V prvem današnjem berilu se nam nudi poudarek na gostoljubnosti. Dobrodelnost namreč tudi danes dela čudeže. Ker se zanima za zdravje,

delo, družino in potrebe soseda. Zato se organizira najprej v svojem okolju. Tedaj ugotovimo, da tudi pri nas ne manjka ostarelih, bolnih, ubogih, osamljenih ljudi. Če jih pa pri nas ne najdemo, se lahko povežemo z misijonarji, ki z velikimi napor in žrtvami kopljejo vodnjake pitne vode, gradijo šole, stanovanja, središča za kulturno življenje, kapele in cerkve, bolnišnice ipd. Tudi obisk bolnega človeka poživi našega duha. Teža današnjega prvega berila je v oblubi sina Abrahamu. Tu je mišljen predvsem potomec Jezus. Skozi stoletje bo pripravljaj svoj prihod. Med drugim bo za življenja na zemlji govoril tudi: "Tujec (popotnik) sem bil in ste me sprejeli" (Mt 25, 35). Tako tesno se bo poistil z nami. Sv. Pavel ga bo prikazal kot razodetje Božje skrivnosti, ki je bila skrita pred veki in rodovi (Kol 1, 26). Zato tudi on prenaša vse bridkosti združen s Kristusom, ki ga nosi in dviga. Moč mu daje bogastvo slave Kristusa, ve skrivnosti med pogani. Je obenem upanje slave. Kristusa ima že v upanju, v veri, čeprav ne še v polnosti. Kristus je namreč v

nas že zdaj. Vse trpljenje pa služi zato, da dosežemo poveljanje s Kristusom (Kol 1, 27-28). Molitev pa je gotovo sila, ki človeka usmeri na pot k tistemu, ki je "edino potrebno". Pomaga nam, da vso svojo skrb vržemo na Boga, saj on skrbi za nas (1 Pt 5, 7). Jezus govori apostolom: "Kadar vas bodo vlačili pred shodnice, pred vladarje in oblasti, ne skrbite, kako bi se zagovarjali ali kaj bi rekli, kajti Sveti Duh vas bo poučil tisto uro, kaj je treba reči" (Lk 12, 11-12). In še: "Ne skrbite za življenje, kaj boste jedli, in ne za telo, kaj boste oblekli. Saj je življenje več kot jed in telo več kot obleka" (Lk 12, 22-23). Poslušanje Božje besede je nadvse potrebno. Prisluhnemo ji zlasti v domači cerkvi ob nedeljah in praznikih. Vsi izgovori proti nedeljski maši, kot so športne tekme, izleti in sto drugih reči, nas dejansko odtegnejo dolžni hvaležnosti do Boga, ki ga smemo častiti in slaviti kot Očeta in Rešitelja. Odtujimo se Bogu s tveganjem večne pogube. Vhod v počitek ali večno srečo, o katerem govori sv. Pavel v listu Hebrejcem (Heb 4,

11) predpostavlja, da gledamo v bližnjem Boga, ki nas obiskuje. Jezus je nešteto povedal, da v majhnem, ubogem, žalostnem in v njegovih odposlancih sprejemamo njega. Sodil nas bo po tem, kar smo naredili ali opustili tistim, ki so potrebovali naš sprejem in pomoč. Vendar nas ta sprejem bližnjega ne oprošča od sprejetja besede. Kajti zahteva, da se odpremo skrivnosti Gospodovega prihoda. Tu je tisto "edino potrebno". Saj sprejememo dar, v katerem se nam daruje sam Bog in njegova beseda, po kateri ga spoznavamo v bližnjem (Mt 25, 31-46). Apostoli in Cerkev oznanjajo Kristusa in vsakega človeka spodbujajo ter vsakega človeka poučujejo v vso modrostjo, da bi vsakega napravili popolnega v Kristusu (Kol 1, 28). Na ta način se odpiramo bogastvu slave v popolnem zaupanju v Kristusa (Kol 1, 27). Naj nas vedno znova prevzame iskanje Božjega obličja (Ps 27, 8-9) ter živo hrepenenje po gledanju skrivnostnega, v Kristusu navzočega Boga (vse misli po IGDS - slovesnosti, str. 1.085-1.097).

Verski turizem po starih romarskih stezah ali tudi kaj več?

Vsi v Compostelo!

Spet postaja "moderno" stopati po starodavnih romarskih poteh, po sledovih davnih popotnikov s palico v roki, s Svetim pismom v nahrbtniku ali pa tudi brez nje (vsakdo lahko prej ali slej sreča svoj Emav...), vsekakor v iskanju odgovorov na žgočo praznino, ki zeva v duši sodobnega časa.

Frenetični urniki, ure in ure v avtomobilih, cirkus banalnosti po televiziji, zatekanje v virtualnost interneta, brneči telefoni in cela vrsta vragolij, ki do onemoglosti zasičajo naš

ta se je število gostov v enem največjih evropskih romarskih svetišč, Composteli, kar podvojilo. Romarska pot je bila v sedemdesetih letih skoraj pozabljena, zdaj pa doživlja pravo prerojenje. V letu 1979 jo je obiskalo samo sedemdeset romarjev, lani pa je bilo uradnih popotnikov, takih, ki so prišli do zakristije po žig za v romarsko knjižico, več kot sedemdeset tisoč! V zadnjih mesecih so steze med Francijo in Španijo moč-

ve. Vse več ljudi namreč preživlja dopust v tišini celic sugestivnih samostanov na kakšnem griču sredi oljčnih nasadov. V njih se krepi tudi želja po življenju v skupnosti, želja po pristnih izkušnjah, po vrnitvi h koreninam, k tistim zdra-

niki.

Surovi in neovrgljivi statistični podatki pravijo, da ima vsak četrti Italijan opravka s tako imenovanim verskim turizmom. Med temi je tudi vedno več laikov, takih, ki niso preveč vajeni greti cerkvenih klopi. Na poti proti Santiagu hodijo študentje in profesorji, ljudje vseh družbenih slojev, sami ali v skupinah, cele družine. Žejni so narave, zgodovine, skupnosti. Vodi jih tudi želja, da bi preizkusili svoje moči in vztrajnost, ki je vse redkejša in vse bolj cenjena krepost. Prepričani so, da hoja izprazni glavo nepotrebne navlake; med potjo verjetno ne bodo rešili vseh svojih težav, lahko pa bodo le spoznali, da je možno živeti tudi na bolj skromen in preprost način. Zato: pot pod noge po sledovih preteklosti in - zakaj ne? - tudi samih sebe!

Danijel Devetak

vsakdan, silijo k preseganju vsega tega, kar nas dela vse bolj votle, živčne in napete. V tem svetu manjka tišina. Skoraj je nismo več sposobni. Vsak tih trenutek polnimo s praznimi besedami, glasbo in bedarijami, samo da niti za trenutek ne ostanemo sami s sabo. Protistrup naj bi bila prav samota, v kateri naj bi se sodobni človek rešil sile in prečistil stresa. V prvih mesecih letošnjega le-

no obljudene.

To si lahko razlagamo kot posledico navdušenja, ki ga vliva sveti oče Janez Pavel II. zlasti mlajšim rodovom na svetovnih srečanjih mladih (leta 1989 je bilo prav v Santiagu); v tem pa lahko uvidimo tudi spremembo v logiki današnjih ljudi pri načrtovanju počitnic ali, če želimo, sprostit-

vim časom in načinom življenja, v katerih so živeli pred-

Kratke

Sveti oče je na počitnicah v Dolini Aoste

Sveti oče Janez Pavel II. je od ponedeljka, 5. t.m., v Dolini Aoste na počitnicah, kjer uživa v sprehodih in še posebej v prepotrebem miru in tišini. Kot je povedal njegov tiskovni predstavnik Navarro Valls, je sveti oče že zagorel od gorskega sonca in je čez dan najraje sam v tišini, še največkrat v gozdu, kjer moli in bere.

Minulo nedeljo je papež molil tradicionalno angelsko češčenje pred kočo in ob tej priložnosti izrekel zahvalo krajevemu škofu msgr. Giuseppeju Anfossiju ter vsej skupnosti, ki ga je lepo sprejela.

"V tej oazi miru in sredi čudovite narave človek lahko občuti, kako plodna je tišina, vrednota, ki je danes vse bolj redka," je dejal sveti oče v nagovoru zbranim vernikom pred kočo, kjer stanuje v Dolini Aoste.

"Raznovidne možnosti medsebojnega občevanja in informacije, ki jih ponuja današnja moderna družba, večkrat jemljejo prostor premisleku in zbranosti in mnogokrat pozvračajo, da ljudje postanejo nesposobni za molitev in za razmislek. Res pa je, da lahko človek samo v tišini intimne globine svoje vesti sliši glas Boga, ki ga resnično osvobaja. In počitnice lahko pripomorejo in omogočijo, da se neguje ta neobhodno potrebna notranja dimenzija človeškega bivanja!"

V nadaljevanju svojega kratkega nagovora je sveti oče Janez Pavel II. pokažal na Sveto Marijo kot na primer "najbolj popolnega vzora poslušanja Boga, ki govori človeškemu srcu." Istočasno je papež tudi blagoslovil kip sv. Matere Božje, ki ga domačini imenujejo Madonnina del Gran Paradiso in stoji na vrhu omenjene gore. Po petdesetih letih so kip Matere Božje obnovili.

"Marija, ki jo bomo čez nekaj dni častili kot Kraljico Karmelske gore, naj nam v lepoti stvarstva pomaga dojeti odsev Božje slave in naj nas opogumi, da se bomo naprezali z vsemi silami k duhovnemu vrhu svetosti!" je svoj nagovor zaključil sveti oče.

Izšla je julijska številka Ognjišča

Oče urednik Franc Bole zaključuje svoj odgovor pismu meseca z naslednjimi besedami: "Počitnice ne smejo biti čas, ki ga napravimo, je morda še bolj odgovoren čas, ker ga lahko oblikujemo po svoji volji. Najbolj prazen in pust je čas, ki ga ne znamo napolniti. Naj bi to ne bile te počitnice!" No, in če boste (iz srca želimo, da vam bo to uspelo) na počitnicah brali Ognjišče, vas bomo seznanili z nekaterimi argumenti te izdaje. Gost meseca je pisatelj Alojz Rebula, ki je ob svojem visokem življenjskem jubileju - pred nekaj tedni je namreč praznoval osemdeset let - zaupal Božotu Rustji svoja mnenja o nekaterih perečih problemih Slovenije, razkril pa je tudi nekaj manj znanih platí svojega življenja in vere v Boga. Poleg tega si boste lahko ogledali tudi celo vrsto slik srednjeevropskega shoda pri Mariji v avstrijskem središču Mariazell in šli na obisk k carinikom, ki vam bodo odkrili kar nekaj zanimivih stvari o svojem poklicu. Upokojeni ljubljanski nadškof dr. Alojz Šuštar se je umaknil v škofove zavode v Šentvid in se skoraj ne pojavlja več v javnosti, zaradi naglušnosti in težav v hoji. Intervju je nadvse zanimiv, glede na to, da bivši nadškof govori ravno o svoji bolezni, zato da bi pomagal tudi drugim bolnikom ter jim razkril, kje naj črpajo moč v teh težkih trenutkih.

Priloga mesečnika je tokrat posvečena rojstnemu listu slovenske kulture, in sicer Brižinskim spomenikom, pa tudi Celovškemu/Rateškemu rokopisu, Stišskemu rokopisu in Čedadskemu/Černješkemu rokopisu, ki so bili razstavljeni v Ljubljani.

Čakajo nas seveda tudi nadaljevanje povesti Ivana Malavašiča "Na ledeni stezi" in raznorazne rubrike, na katere ste verjetno že prav navezani; nazadnje pa bi omenili še potopis kolesarjev, ki so ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo prekosarili več kot 1300 km slovenske meje. Dobro branje in zabavne počitnice torej! Meti

Romanje treh Slovenij na Sv. Višarje

Rafaelova družba in Zveza evropskih izseljenških duhovnikov vabita na letošnje Ro-

manje treh Slovenij na Sv. Višarje, ki bo v nedeljo, 1. avgusta. Spored: ob 8. uri začetek križevega pota za tiste, ki bodo šli peš od vznožja nad Žabnicami; ob 10.30 predavanje dr. Jemeja Zupančiča na temo Slovenska identiteta v evropski multikulturalni družbi; ob 12. uri bo mašo vodil koprski škof Metod Pirih; ob 13. uri odkritje in blagoslov spominske plošče prof. Lambertu Ehrlichu, ki so jo pripravili nekdanji člani akademskega kluba Straža; ob 13.30 družabno srečanje na ploščadi za cerkvijo.

Nadškofijski upravitelj Glavan sprejel kardinala Špidlika

V četrtek, 8. t.m., je upravitelj ljubljanske nadškofije msgr. Andrej Glavan v nadškofijskem dvorcu na vladovni ulici sprejel kardinala p. Tomaša Špidlika. P. Špidlik je msgr. Glavanu zaupal, da je ob imenovanju za kardinala dobil čestitke tudi od moskovskega in carigrskega patriarha. Pravoslavna Cerkev je imenovanje v kardinalski zbor razumela kot priznanje njegovega raziskovanja duhovnosti krščanskega vzhoda.

P. Špidlik se je 29. junija udeležil mašniškega posvečenja v Ogleju, 5. t.m. je bil v Velehradu na Moravskem navzoč na slovesnosti ob prazniku slovenskih apostolov in zavetnikov Evrope, sv. bratov Cirila in Metoda, v nedeljo, 11. t.m., pa se je udeležil novomašnega slavlja p. l. Brescianija v Gorici.

Nove silnice v sodobnem svetu / Ko blagostanje ni dovolj

Je mogoče biti srečni na bogatem Zahodu?

To je bil naslov članka, na katerega sem naletel prejšnji teden v uglednem italijanskem dnevniku. Vprašanje sreče ni novo, saj se človeštvo ukvarja z njim v vsakem času in na vsakem koncu našega ljubelega planeta. Ni ga filozofa, teologa ali sociologa, ki ne bi si postavil te kočljive dileme. Zdi pa se, da se v tem času nanovo postavlja s posebno močjo. Zakaj kljub visoki stopnji splošnega blagostanja, do katerega smo prišli v t.i. razvitem svetu, nismo srečni? Na začetku 21. stoletja se s to skrivnostjo ukvarjajo družboslovci, ekonomisti in psihologi, ki prireajo posvete in tečaje, pišejo znanstvene študije, primerjajo statistične podatke in postavljajo hipoteze. Ameriški gospodarstvenik Pilzer trdi, da je t.i. industrija sreče po iztržku tretji sektor, takoj po industriji avtomobilov in tehnologije. Skratka: Zahod ni srečen, kot bi hotel, in išče odgovore. Zanimiv je primer priseljenc z Daljnega vzhoda, Filipink, ki na Zahodu živijo kot varuške otrok ali ostarelih ter pošiljajo za-

služke domov, da se otroci in sorodniki lažje preživljajo. Strokovnjaki ugotavljajo, da omenjena dekleta živijo sicer bomo, so pa resnično, pristno srečna. Znan je rek, da denar ne prinaša sreče; omenjen primer pa lahko marsikaj pove o tem, kaj jo lahko prinaša. Čeprav živijo daleč od doma, so nanj navezane, še več: tam, kjer živijo, skušajo ohranjati vezi med sabo, saj jih krepko označuje kultura skupnosti in ne-individualizma; še najbolj pa jih veseli dejstvo, da čeprav same ne plavajo v zlatu, se pogumno in skoraj junaško

žrtvujejo za svoje drage.

Revščina gotovo nima kaj opraviti s srečo, samo gmotno bogastvo pa tudi ni dovolj. Ko so zadostne osnovne potrebe (npr. hrana, hiša, obleke), pravijo, kopičenje bogastva ne prinaša vedno več sreče. Ugledni raziskovalci zahodne družbe menijo, da smo prišli do konca neke razvojne dobe naše omike. Dosegli smo splošno blagostanje; dlje ne moremo. Če hočemo narediti korak naprej, moramo iskati alternativne poti. Prav iskanje sreče po teh "drugih poteh" postaja glavna značilnost novega

zgodovinskega obdobja. Po fazah čustva in razuma prihajajo na dan globlje potrebe, ki jih lahko potešijo duhovni nagibi: lahko je to vera, lahko iskanje harmonije z naravo, lahko tudi izničenje želja, ki odpravlja trpljenje, lahko mobiliziranje množic v imenu novodobnih protestov. Zgodovina nas je privedla do stopnje, ko nad vsemi "izmi" prevladujeta kapitalizem in liberalizem. Poti nazaj ni! In v svetu, kjer se govori samo o interesih, je vedno manj prostora za vrednote.

Sveti oče Janez Pavel II., ki je izkusil ideologije prejšnjega stoletja in dobro spoznal zablode razvitega sveta, svari, naj humaniziramo kapitalizem, naj v današnji družbeni sistem vnašamo vrednote solidarnosti in človekoljubnosti, naj bogatejši delijo to, kar imajo, z revnejšimi, močnejši naj ščitijo šibkeje itd. Skratka: sreča in individualizem ne moreta hoditi z roko v roki ali, drugače povedano, srečen ni, kdor srečo uživa sam...

DD

43. mednarodno zborovsko tekmovanje Cesare Augusto Seghizzi in Grand Prix Evrope 2004

Gorica spet mednarodno zazvenela

43° CONCORSO INTERNAZIONALE
DI CANTO CORALE16° GRAN PREMIO EUROPEO
DI CANTO CORALE

Foto Bumbaca

O d 5. do 11. julija je bila v Gorici 43. izvedba mednarodnega zborovskega tekmovanja C.A. Seghizzi. Mednarodni program je zazvenel že v torek, 6. julija, in to ob 18. uri v oglejski baziliki, kjer so ob priložnosti 250. obletnice ustanovitve goriške nadškofije priredili tekmovanje v sakralni polifoniji. V tej kategoriji so se predstavili ameriški zbor Detroit concert choir, Discantus vocal ensemble iz Budimpešte, Lunds Akademiska koer iz Lunda na Švedskem, Tower New Zealand choir iz Wellingtona in komorni zbor Cantemus iz Minska. V tej kategoriji prve nagrade niso podelili, na drugo mesto pa se je uvrstila madžarska skupina Discantus vocal ensemble, ki jo vodi Peter Meszaros, tretje mesto pa je zasedel komorni zbor

Cantemus iz Minska, ki ga vodi Inessa Bodyako. Kategorija, ki je bila posvečena monografskim programom, je zazvenela v četrtek ob 8.40. Svoje znanje so pokazali Zbor Helikon iz mesta Lier v Belgiji, akademski zbor iz Lunda, filipinski zbor Univerze iz Quezon Citya, Novozelandski zbor iz Wellingtona, Zbor ekonomske fakultete v Varšavi, mladinski zbor iz Singapurja, MePz Obala iz Kopra, Pueri cantores iz Tolmina, zbor Cantemus iz Minska in Detroit concert choir iz Detroita. Tudi v tej kategoriji niso podelili prve nagrade, na drugo mesto pa so se uvrstili komorni zbor Cantemus iz Minska in pevci iz Nove Zelandije, ki jih vodi Karen Grylls s 87,8 točke. Isti zbori so potem peli še v kategoriji polifonije z zgodovinskim pregledom.

Tudi v tej kategoriji niso podelili prve nagrade, na drugo mesto pa se je uvrstil novozelandski zbor iz Wellingtona z 88,6 točke, na tretje pa belgijski zbor Helikon, ki ga vodi Geert Hendrix z 82,2 točke. V četrtek, 8. julija, so tekmoval vokalne skupine. Tu je zmaga vokalna skupina Discantus iz Budimpešte, ki jo vodi Peter Meszaros, na drugo mesto se je uvrstila vokalna skupina Cosmos iz Rige, ki jo vodi Andris Sejans, na tretje mesto pa vokalna skupina Cantemus, ki jo vodi Inessa Bodyako. Isti dan so se ob petnajstih predstavili zbori s programom, ki je obsegal priredbe ljudskih motivov in lahke ter jazz glasbe. V tej kategoriji je izstopal Novozelandski zbor, ki je s sugestivnimi koreografijami predstavil utrip iz tradicije Mao-

ri. Kar se tiče priredb lahke in jazz glasbe v zborovski priredbi pa so prišli na svoj račun Filipinci, ki so zelo posrečene priredbe odpeli v slogu in ritmu video-clipa. V petek so zbori počivali, v soboto pa je bil čas revialnega dela tekmovanja, kjer so bili zbori razvrščeni v tri kakovostne skupine. V nedeljo je bil čas za Grand Prix, to je tekmovanje za veliko nagrado Evrope. Svoje moči so merili lanski zmagovalci petih najstarejših zborovskih tekmovanj v Evropi. Ti so letos bili Ars Cantica iz Milana, ki ga vodi Marco Berrini, Balsis chamber choir iz Rige, ki ga vodita Agita Ikaunieci in Ints Teterovskis, Rigas Jauniesu Koris Kamer, iz Rige, ki ga vodi Maris Sirmails, Vokal Nord iz norveškega mesta Kvaløysletta, ki ga vodi Ragnar

Foto Bumbaca

Rasmussen in ameriški zbor Chamber Choir San Antonio College iz Walnuta, ki ga vodi Bruce Rogers. Vsak zbor je pripravil trideset minutni program, torej koncert je obsegal kar dve uri in pol čiste glasbe, ki je dobesedno prevzela poslušalstvo. Zmagal je Rigas Jauniesu Koris Kamer iz Rige, ki ga vodi Maris Sirmails. Zbor je zapel motet Laudibus Sanctis Williama Byrda, Svena Sandstroma Hear Mz Prayer, O Lord, Vaskovo Zilles Zina, sugestivno Whitacreovo Cloudburst in še Kalejs Kala

Debesis Selga Mence. Mladi pevci so na odru dali vse, poslušalci pa smo kar obstali, komaj smo zaslišali prvi akord. Zbor je zvenel kot kristal in ob potrebi se prelevil v simfonični orkester, ne da bi pri tem izgubil mladostne svežine, saj je srednja starost pevcev 19 let. Čudovit koncert v središču Gorice, škoda za vse tiste ambiciozne pevce in zborovodje, ki so ponovno zamudili priložnost, da slišijo, kaj je pravzaprav zborovsko petje.

Tamara Stanese

Foto Bumbaca

Kratke

Nakup aparature za magnetno resonanco / Ustanova za zdravstvene storitve pojasnjuje

Dne 7. t.m. je goriška Ustanova za zdravstvene storitve poslala pojasnilo glede problema nabave aparature za magnetno resonanco. Ustanova št. 2 je namreč zadožena, da v čim krajšem času preveri tehnične možnosti nakupa ter uporabnost le-tega v nekoli daljšem časovnem razdobju, s tem da vzame v poštev tudi vse možnosti čezmejnega sodelovanja na zdravstvenem področju. Predhodnik sedanje direktorice Ustanove, piše v sporočilu, si je zamislil in oblikoval nekakšen načrt mednarodnega sodelovanja, ki je predstavljal glavni predpogoj za nakup aparature. Zdi pa se, da je omenjena dokumentacija pomanjkljiva predvsem glede stroškov, ki jih predvideva nakup celotne aparature. In ti stroški so bistveno višji od prvotnega, saj 1,6 milijona evrov ne zadostuje za nakup aparature za čezmejno mobilno magnetno resonanco. Zato, piše direktorica, je obvestila Deželno F-Jk, "saj se morata o tem čimprej izreči deželna vlada in združenje županov". Zraven dodaja svoje nasprotovanje vsakršni strukturalizaciji vloge Zdravstvene ustanove, ki ni zadožena, da bi sama odločala o nakupu. Direktorica je tudi mnenja, da mora priti za čim boljše delovanje goriškega zdravstva do soglasja med vsemi: "Pri tem mislim tudi na župane, ki se bodo morali v bodočnosti izrečiti o upravljanju prispevkov za zdravstvo. Ne bi namreč hotela, da bi stroški za nakup aparature za magnetno resonanco omejevali delovanje katerega drugega resorja". In dodaja: "Lahko pa tudi povem, da bi bilo povsem absurdno, tako za italijansko kot tudi za slovensko stran, nakupiti aparaturo, ki bi ne bila mobilna in posledično povsem nepotrebna za namene in cilje, katerim bi morala zadoščati."

Problem slovenske šole v Krminu

Deželni svetovalci Demokratičnega zavezništva Mirko Spazzapan, Tamara Blažina in Maurizio Paselli so se včeraj udeležili sestanka na krminski občini z županom Cucutom in odbornikom za šolstvo Bigotom. Govorili so o problemih slovenske šole, začeni s prostorsko rešitvijo za otroški vrtec in bodočo možno ureditev tudi za osnovno šolo. Deželni svetovalci so se predhodno pogodili z deželnim odbornikom za šolstvo Robertom Antonazom, ki je zagotovil finansiranje posega, s katerim želi občina Krmin zgraditi novo telovadnico za šolsko središče v ulici Roma, ki bi istočasno služila kot športni objekt v samem mestu. Na ta način bi se sprostil prostor sedanje telovadnice, ki bi lahko v prihodnje postalo poslopje za osnovno šolo v slovenskem jeziku. Otroški vrtec za Slovence pa bodo krminski upravitelji iz sedanje stavbe pri sestrh premestili v doglednem času v prostore blizu šolskega središča v ulici Roma, takoj ko bodo od tam preselili italijanske dečke in deklice v vrtec v ul. Resistenza. Dela se bodo pričela med prihodnjim poletjem. Spazzapan, Blažina in Paselli so menili, da bi bilo bolje, če bi krminski upravitelji poskrbeli za slovenske otroke v doglednejšem času, zato so se z županom in odbornikom menili, da bi bilo bolje, če bi se preuredilo sedanje izpraznjeno poslopje hišnika v neposredni bližini šole. Obvezali so se, da bodo skušali krminski občini priskrbeti finančna sredstva za ta manjši poseg, tako da bi se dela lahko uredila že prihodnje poletje in bi se slovenski otroci lahko vselili že v šolskem letu 2005-2006. O podrobnostih se bo krminski župan posvetoval s šolskimi organi, v prvi vrsti z ravnateljico Miroslavo Braini.

Sovodenjka Ana Custrin in njena stotica S Klasičnega liceja na medicino v Trst

Na obisk v naše uredništvo je zelo radovoljno prišla odličnjakinja klasičnega liceja "Primoža Trubarja" Ana Custrin. Njena velika ljubezen je klavir - igra ga namreč že celih 13 let - in namerava še dolgo gojiti to veselje. Rada hodi v kino in na splošno ji je všeč vsa glasba. Spoznajmo jo bolje.

No, Ana, kaj pa ti sploh pomeni ta stotica?

Priznati moram, da mi je zares veliko zadoščenje, saj sem se marljivo učila celih pet let.

Veliko vloženega truda in zaradi tega tudi malo prostega časa...

Že res, tu pa tam sem si vsekakor uspela pridobiti nekaj koticov samo zase.

Kateri so zdaj tvoji načrti v življenju, seveda če si o tem že kaj razmišljala?

Življenje je sicer dolgo, toda kratkoročno gledano sem se odločila za medicinsko fakulteto, ki jo bom z vso verjetnostjo obiskovala v Trstu. Če pa me nameravaš vprašati, zakaj ravno medicino, prižem, da ti ne vem dati odgovora. Kaj naj rečem, instinkt?

Si na specializacijo tudi že pomislila?

Všeč mi je kirurgija, a se bo lahko zgodilo, da bom še najmanj desetkrat zamenjala idejo.

Se misliš kmalu osamosvojiti, ali pa boš še dolgo pod družinskimi okriljem?

Ne tako kmalu, vsaj finančno ne. Če pa dobim stanovanje v Trstu, bom samostojna vsaj v tem smislu.

Foto DPD

Kako bi ocenila slovenski zamejski učni kader?

Hm, težko vprašanje. Mislim, da je kar zadovoljiv, tudi glede na to, kar so mi povedali prijatelji iz ostalih šol. Osebnost me je motilo le to, da so nam večkrat zamenjali profesorje.

Kaj ti bo najbolj ostalo v spominu iz višješolskih let?

Nekateri profesorji, sošolci seveda in pa še verjetno najbolj "vseprisotna" postrežnica Neda. (Sledi smeh...)

Zdaj ko je vendar konec te strašanske muke, se boš prav gotovo odpravila na počitnice.

Kam in s kom?

Kam še ne vem, vsekakor pa bom šla tako na morje kot v hribe. S kom? S prijatelji seveda!

Najlepša hvala, Ana, za tako prijeten pogovor, poleg tega pa ti še voščim zabavne počitnice in veselo življenje.

Metka Kuret

Cristina Marussi odličnjakinja v šoli in športu Vztrajna kakor Leopardijeva žoltovina

Na družboslovnem liceju "Simon Gregorčič" je Cristina dosegla stotico. Uspešna pa ni samo v šoli, temveč tudi v športu. Njena panoga je atletika, in sicer met kladiva, s katerim je dosegla celo 4. mesto na državnem prvenstvu. V življenju ji je šola najvažnejša, takoj zatem pridejo starši in prijatelji, potem pa brez dvoma šport.

Kaj predstavlja ta stotica za tvoje življenje?

Gotovo odlično vizitko, osebno zadoščenje pa je samo po sebi umevno.

Programi za prihodnost?

Vpisala se bom na psihologijo v Pordenon, saj mislim, da sem nardjena za razumevanje ljudi, in sem jih kar nekaj preživela tudi na lastni koži. Rada pa bi postala psihoterapevka.

Kateri bodo tvoji najljepši spomini na leta višje šole?

S profesorji sem imela odličen odnos, lahko bi celo rekla, da so mi bili prijatelji. Poleg tega pa sem se v tem obdobju popolnoma spremenila kot oseba. Šolski izleti so mi tako ali drugače vedno prijeten spomin.

Se nameravaš kmalu osamosvojiti od družine?

Ne, izključno zato, ker sem že osamosvojena. Učila sem se z veliko lahkoto, tako, da mi je poleg športa ostalo še nekaj časa, da sem si tu pa tam dobila kako delce. Biti odvisna od drugih mi namreč ni všeč. Zelo sem samostojna in svoje težave najraje rešujem sa-

Foto DPD

ma. Šport kot življenska šola.

Brez dvomov. Predvsem zaradi koncentracije, ki ti je v pomoč tudi pri študiju. Potem se seveda naučiš žrtvovalnosti in trdega dela, da osvojiš vse svoje cilje. Ne bi pa zanemarjala velike pomoči, ki ti jo šport daje, kar se tiče kontrole nad vznemirjenostjo in občutki.

Kakšno mnenje imaš o slovenskem zamejskem učnem kadru v primerjavi z italijanskim?

Mislim, da je naš boljši, italijanski pa brez dvomov bolj selektiven.

No, opustimo zdaj tako rekoč "resne teme" in raje pomislimo na počitek. Kam nameravaš letos poleti?

Glej odgovor Ane Custrin.

Cristina, voščim ti, da boš lahko kot psihoterapevka pomagala čim večjemu številu ljudi.

Metu

Poletno središče / Srečanja 2004

Odbojgarske veščine sklenile lepe počitniške dopoldneve

V sončnem petkovem dopoldnevu, 9. julija, se je za goriške otroke, od 4. do 12. leta, končal radoživ pettedenski poletni oddih v obširnem, z drevesi, s cvetočimi grmi in cvetjem posejanem parku Zavoda sv. Družine v ulici don Bosco v Gorici. Prelepi vrt so tudi letos naše šolske sestre dale na razpolago Skupnosti družin Sončnica, ki je, kot že vrsto let, v njem uredila vse potrebno za brezhiben potek poletnega središča Srečanja 2004, katerega odgovorna sta bila Ana Turus in Andrej Fajt. Dolge brezskrbne dopoldneve so organizatorji skrbno zapolnili s pestrim šopkom najrazličnejših športnih in ustvarjalnih dejavnosti, ki so krepile mlada telesa in sproščale neizmerni domišljijiski naboj naših otrok v radostni, sproščujoči družbi vrstnikov in budnem varstvu animatorjev-vzgojiteljev in mladih pomočnikov. O raznolikih ponudbah prvih treh tednov smo že obširno poročali v prejšnjih številkah našega tednika, zato naj tokrat omenimo, kako je 60 oz. 50 mladih letoviščarjev preživljalo zadnja dva sprostitvena tedna v prostornosti parka "pri sestrah". Četrty teden je v središču vladala gibčna modrica Terpsihora. Med otroke jo je zvalil plesni mojster Franci Vaupotič, ki že nekaj let zaporedoma prav v tem poletnem centru posreduje plesne korake navdušenim malim plesalcem. Tudi tokrat jih je porazdelil v dve starostni skupini; prva - od 6. do 8. leta - je lahkinih nog zaplesala v Kekčevo deželo, spoznala, kako plešejo kavboji, pa tudi račke, in za nameček se je naučila še piščančjo polko. Skupina "starejših" plesalcev pa je odkrivala

plesne skrivnosti kankana, sambe in hiphopa. Obe skupini sta v petih intenzivnih plesnih dneh naštudirali program, ki so ga ob domišljeni scenski kulisi, primerljivih kostumih, s šminko in bleščicami na obrazkih prikazali staršem na prireditvi v petek, 2. t.m., v prostorni dvorani Zavoda, v kateri so imeli tudi vaje. Poleg plesalcev se je predstavila tudi skupinica gledaliških navdušenecv z odrskim nastopom. Prepolno dvorano je najprej nagovoril predstavnik Skupnosti družin Sončnica Mauro Leban, ki se je za finančno pomoč za izpeljavo Srečanj 2004 zahvalil SSO-ju, Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Goriški hranilnici, Kmečki banki, ZSSDI-ju, združenju CISI, v delavnice katerega so otroci zahajali trikrat tedensko in tam ustvarjali veliko zanimivih izdelkov, tudi spo-

minsko knjigo iz recikliranega papirja, in ne nazadnje sestram za velikodušen odstop čudovitega vrta in dvorane. Za njim je spregovoril še odbornik SSO Peter Černic; podčrtal je predvsem pomen tega središča, ki nudi otrokom varno zavetje v slovenskem okolju in krščanskem duhu. V zadnjem tednu pa je med raznimi skupinskimi igravicami, športnimi panogami, vodnimi zabavami v bazenu in še marsičim prednjačila odbojka. Goriško športno združenje Olympia je namreč pod pokroviteljstvom in ob finančni podpori ZSSDI priredilo odbojgarski teden ali t.i. športni kamp. Vsak dan sta v središču zahajala trenerja Olympia Štefan Čotič iz Gorice in Ivan Markič, profesor telesne vzgoje iz Kanala, ki sta otrokom na primeren rekreacijski, zabaven in

nezahteven način približala otrokom odbojko, ki je med mladimi kar priljubljen šport. S svojimi "športniki", morda bodočimi člani Olympie, sta bila zelo zadovoljna, saj so radi in z veseljem vadili, onadva pa sta se med njimi počutila lepo, predvsem pa pomlajena. Preden so se obiskovalci središča dokončno poslovili od lepih počitniških trenutkov, so s svojo neposredno razigranostjo razveselili še starejše gospe, ki prebivajo v Zavodu sv. Družine. V četrtek, 8. t. m., jim je namreč skupinica plesalcev, igralcev in pevcev v spremstvu in pod vodstvom animatorke Julije Kramar prikazala živahen splet gledaliških, plesnih in pevskega točk, ki je bil kakor žarek poletnega sonca v enoličnosti vsakdanjega življenja.

Iva Koršič

SLORI / Nova publikacija

Za skupen goriški prostor

Korak naprej - Slovenci v goriški čezmejni regiji je nov zbornik, ki ga je pred kratkim izdal Slovenski raziskovalni inštitut. Gre za nov pomemben prispevek, ki temeljito predstavlja po 1. maju združeni goriški prostor. Na pobudo predsednika goriškega oddelka Slorija Alida Rupla je urednik Mitja Rupel v publikaciji Korak naprej zbral zapise o kulturnih, družbenih in športnih dejavnostih, ki plemenitijo Goriško in Novo Gorico z okolico. Zbornik je nastal v sklopu pogovorov, ki jih je pripravil, snemal, zapisal in predelal urednik. Vsak intervjuvanec je pred izdajo publikacije prispeval še svoj zapis. "Na Inštitutu smo razmišljali, kako naj zabeležimo trenutke prehajanja iz enega stanja v tisto, ki bo šele nastajalo. Zdi se nam umestno preveriti gledanja, razmišljanja in načrtovanja pri tistih nosilcih sodelovanja, ki to mejo že nekaj časa doživljajo kot odprto, se pa

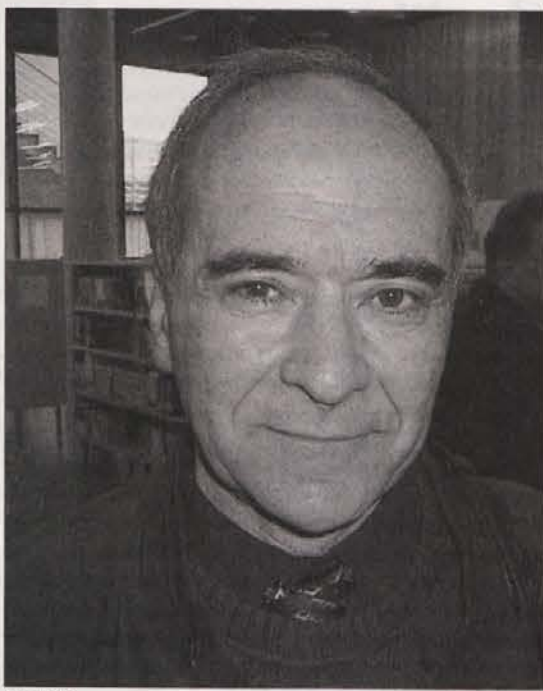

Foto JMP

jim sedaj odpira priložnost, da opravijo kakovosten korak naprej in preidejo iz deloma manifestativnega sodelovanja v bolj vsebinsko." so na Sloriju zapisali v predgovoru novega zbornika. Gre torej za publikacijo, ki želi storiti korak naprej in osvetliti stvarnost na obeh straneh goriške meje. Zbornik Korak naprej predstavlja kulturne in krovne organizacije, medije, glasbene ustanove, knjižnice in športne organizacije, pa še raziskovalne inšti-

tute, muzeje in arhive. Urednik Mitja Rupel je svoje raziskovanje začel s preprostim vprašanjem: kaj naj kulturni ustvarjalci nudijo oziroma v zameno zahtevajo za svoj doprinos k bolj kakovostni rasti ljudi in teritorija? Sogovorniki so v svojih posegih podčrtali, da je pojem, ki ga danes opredeljujemo za skupni goriški prostor, teorija na papirju, ki je še ni mogoče izvajati. Precejšnje težave so pri financiranju skupnih projektov, zelo pa se razlikujejo tudi sami zakonski predpisi za financiranje zastavljenih načrtov na slovenski in italijanski strani. Pogrešajo se smernice teritorialnega razvoja za enotni goriški prostor pri opredeljevanju vloge kulture, športa in medijev. Ob vsem tem so sogovorniki izpostavili še eno pomembno vrednoto, ki bi jo bilo treba širiti med mladimi: osveščanje in spoznavanje domačega teritorija. Zamejska mladina bi morala nekoliko bolje spoznati ustanove in institucije v matični domovini ter se bolj kakovostno udeleževati v slovenskem zamejskem kulturnem svetu. Mladi iz Nove Gorice pa bi morali bolj spoznati realnost slovenskega zamejskega življa začneši s slovenskimi ledinskimi imeni zamejskih vasi in zaskelkov.

AČ

Kratki

Umrli Maks Komac

V noči od 12. na 13. julij je na svojem domu v Gorici umrl znani kulturni delavec Maks Komac. Novembra letos bi dopolnil 97 let. Več o njem v

prihodnih številki. Družini naše iskreno sožalje.

V Ogleju počastili zavetnika naše dežele

V ponedeljek, 12. t.m., je bilo v Ogleju slovesno, saj smo tudi letos verniki in predstavniki oblasti počastili zavetnika naše dežele sveta Mohorja in Fortunata. Vsakoletno srečanje in bogoslužje v Ogleju je priložnost za razmislek o tem, kaj je še ostalo od slovite krajeve oglejske cerkve, iz katere izhajamo tudi Slovenci, saj smo se prav ob izviru Ogleja napili prvin krščanstva in evropske omike. Tudi zato se bogoslužja v Ogleju udeležijo vsako leto koprski škof msgr. Metod Pirih s sodelavci, škofje pa pridejo iz vse dežele, iz Veneta in tudi s Hrvaške kot tudi avstrijski predstavniki Cerkev, dejansko predstavniki skorajda vseh škofij, ki so nekoč spadale v oglejski patriarhat. Letošnje srečanje, ki ga je seveda vodil gostitelj, goriški nadškof msgr. Dino De Antoni, je bilo še posebej slovensko zaradi prisotnosti kardinala Tomaša Špidlika. Več prihodnjič.

Obvestila

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prireja v nedeljo, 8. avgusta, celodnevni izlet (piknik) v Beneško Slovenijo z ogledom najpomembnejših krajev. Vpisovanje do zasedbe razpoložljivih mest na avtobusu samo 28. julija na sedežu v Križni ul. 3 v Gorici, pri poverjenikih ali na tel. 0481 882024. Obenem sporočamo, da bomo priredili dvodnevni izlet v Prekmurje 18. in 19. septembra.

Darovi

Za MpZ Mirko Filej: v spomin na Danila Čudka druž. Salamona Tomsica namesto cvetja na grob 50,00 evrov.
Za slov. Karitas: v počastitev spomina odvetnika Emila Leuchija sestrični Mirjam in Irene Brumat 200,00 evrov.
Za cerkev na Vrhu: dva N.N. prinesla v spomin iz Lurda štolo.
Za cerkev na Peči v spomin na Danila Čudka: bratranca Jožko in Romana Peteani 50,00; brat Romano z družino 1000,00 ter za MPZ M. Filej 50,00 za MePZ Rupa-Peč 50,00 ter za ŠD Vipava 50,00; Grafica Goriziana, sodelavci in delavci 90,00; Rajka, Zlatka in Fani 55,00; sestra Marija 50,00; brat Vitko 50,00; Anica Kovic 20,00; druž. Richiusa 30,00; stoletnik Niko Zotti 20,00; bratranca Ida in Angelo 50,00 evrov.
V spomin na Danila Čudka: nečaka Jordan in Claudia z dru-

žinama za ANT 100,00 evrov.
Za MePZ Rupa-Peč: v spomin na Danila Čudka: druž. Marjana Devetaka 20,00; Danila Tomažič Čudek 100,00 evrov.
Za cerkev v Rupi: N.N. 20,00 evrov.
Za cerkev v Gabrijah: G.S. 20,00 evrov.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 16. julija do 22. julija 2004)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97,5, 91,9 Mhz; za Furlanijo 103,7, 103,9 Mhz; za Kanalsko dolino 95,7, 99,5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98,2 Mhz; za Karnijo 97,4, 91, 103,6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:
Petek, 16. julija (v studiu Andrej Baucon): Iz domače skrinje: domače popevke, polke in valčki. Utrinki iz zgodovine narodnozabavne in lahke glasbe.
Ponedeljek, 19. julija (v studiu Andrej Baucon): 103 TIME - poletje z Andrejem: Pop glasba, zanimivosti.
Torek, 20. julija (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem.
Sreda, 21. julija (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Nekater rastline imajo rade meso - izbor melodij.
Četrtek, 22. julija (v studiu Niko Klanjšček): Glasba iz studija 2.

Prejeli smo

Še o upepeljevalniku

Odbor proti goriškemu upepeljevalniku se je zopet sestel v prejšnjem tednu in obravnaval situacijo, ki je nastala po zaprtju goriškega upepeljevalnika in po odobritvi pokrajinskega načrta za ravnanje z odpadki. Člani Odbora so še enkrat pozitivno ocenili zaprtje upepeljevalnika in odobritev načrta s strani Brandolinjeve uprave, v katerem ni sežiganja odpadkov v goriški pokrajini. Po drugi strani pa vzbujajo zaskrbljenost (ne)delovanje družbe Iris na področju upravljanja z odpadki, kar povzroča že skorajšnjo izredno stanje, glede na to, da se odlagališče Pecol dei lupi naglo zapolnjuje. Odkar je upepeljevalnik zaprt in pokrajinski načrt za smeti odoben, družba Iris ni koristila možnosti (čeprav začasne) sežiganja odpadkov v tržaški sežigalnici, obljubljeni začetek ločenega zbiranja odpadkov nima še pravega datuma, uresničitev naprave za kompostžo leži na mrtvi točki, itd.

Po drugi strani se veliko govori o vefinancijskih načrtih, ki naj bi družbo Iris vključili v holding NES (zveza z nekaterimi podobnimi podjetji iz Veneta), kar je izključno finančna operacija, ki se tiče družbe z javnim kapitalom, vendar pa vse poteka po strogo prikritih kanalih. Tak način je izredno nedemokratičen, v kolikor gre mimo občinskih uprav in občinskih

svetov. Huda posledica pa bo, da bodo na koncu naše občine ostale brez besede pri upravljanju tistih infrastruktur, ki so si jih same postavile (npr. vodovodi). Tako vodenje družbe Iris, katere lastniki so goriške občine in ki je bila ustanovljena z izključno javnim denarjem, s ciljem nudenja boljših javnih uslug (voda, plin, odpadki, ipd.), ne more biti sprejemljivo, ne za vse naše občine ne za nas občane, ki zadnje čase plačujemo slane tarife. Še bolj pa ne sme biti sprejemljiv postopek, ki je voden po nekakšnih skritih poteh in o katerem za sedaj ni nobene razprave znotraj občinskih svetov in uprav. Prav zato apeliramo na vse župane, da ta načrt NES ne sprejemajo pasivno, temveč odločno nastopijo v bran koristi občanov in v bran vloge občin, ki so dejanski lastniki Irisa.

Odbor proti goriškemu upepeljevalniku
Julijan Čadek

OD 10. JULIJA DO 15. AVGUSTA

TRGOVINA IL BOTTONE

SOŠOL NADJA GORICA - TRAVNIK 26
prireja **SEZONSKO ZNIŽANJE**
ženskega in moškega perila, pižam in nogavic

Z 10-50% POPUSTOM

Izredni 20% popust na vse artiklice
OBIŠČITE NAS!

ERRE TRE

OPRAVLJAMO
VSA
ZIDARSKA
DELA
Z LASTNIMI
STROJI

SOVODNJE OB SOČI - Ul. N. Sauro 2/G, tel. 336 526199
e-mail: erretre23@libero.it

Petek

Padec meja in poenotenje vzhodne in zahodne Evrope v eno samo veliko nadnacionalno Evropo je dogodek, ki je navdihnil tudi organizatorje letošnje Drage mladih. Rdeča nit letošnjega druženja na Opčinah je bil "Brez meja". Prva okrogla miza je obravnavala padec meja posebne vrste. Skozi analizo pojmovanja predsodkov v preteklosti in sedanjosti so trije gosti, geograf dr. Milan Orožen Adamič, prof. Boris Pahor in novinar Jože Možina predstavi-

Foto JMP

li tri različna gledanja na padanje meja v glavah ljudi. Vsak govornik je osvetlil poseben vidik, ki se je tako ali drugače navezoval na tematiko meja oz. predsodkov, vezanih na institucijo meja. Geograf Adamič se je ustavil predvsem pri geopolitičnem orisu slovenskih meja. Slovenija ima po njegovih besedah zelo dobro geopolitično lego, saj leži na robovih različnih območij oz. obkrožajo jo številne geografske meje. Idealne politične meje so namreč po njegovem mnenju tiste, ki čim bolj sovpadajo z geografskimi mejami. Slovenija ima s tega zornega kota gledano precej sreče. Leži namreč na robovih sredozemskega sveta, Panonske nižine in Dinarskega gorstva. Taka lega je bila po mnenju govornika odločilnega pomena za ohranjanje slovenskega jezika. Ostala dva sogo-

Tabor mladih intelektualcev "Brez meja" na Opčinah

Brez meja v glavah, med Slovenci, brez meja v Evropi!

vornika sta se dotaknila drugačnih meja, tistih, ki jih zgodovina pušča kot sledi v formi men-

nem in prvem povojnem obdobju. Prah, ki ga je dvignila njegova oddaja "Zamolčani",

prav bi bilo pričakovati, da se v zadnjih letih občutki razlike med Slovenci tostran in onstran meje zmanjšujejo, je anketa pokazala ravno obratno. "Ampak to ni le vprašanje, ki zadeva le našo zamejsko stvarnost; problem je aktualen in se dotika tudi vas, ki v slovenski državi živite", je podčrtala prirediteljica.

Pisatelj in univerzitetni profesor na ljubljanski univerzi Igor Škamperle se je s to iztočnico strinjal in pripomnil, da gre genoz tega negativnega trenda v prvi vrsti pripisati visokim institucionalnim državnim ravnanjem, na katerih mora država Slovenija po osamosvojitvi krojiti svojo politiko: s tem pa nastrada neposrednejši stik s svojimi narodnimi komponentami v zamejstvu. Res je tudi, da živimo v izredno dinamičnem svetu, v katerem se je naša drža-

širša družbena platforma globalizacije vse bolj izravnavala nekdane različnosti, kar vodi do zmanjšanja državne diversifikacije: hkrati pa se regionalistične razlike večajo.

Besede Hermana Kelicha, ravnatelja Slomškovega dijaškega doma v Celovcu, so tudi neizpodbitno in jasno dokazale dvorezni odnos med slovenskimi Korošci in matično domovino. To pa si je razlagati tudi z zgodovinskim nagnjenjem koroških zamejcev, ki niso bili nikoli tesno navezani z matično domovino ("plebiscit iz leta 1920 je namreč slika zavesti ljudi"). Tako nagnjenje se je nadaljevalo tudi po osamosvojitvi Slovenije in je najbolj očitno na šolski ravni, saj se slovenski koroški dijaki neradi družijo s sovrstniki iz Slovenije. Če se k temu doda še mlačna politika matične domovine do koroške-

obarvana z vedno bolj temnimi niansami.

Pesnik in odgovorni urednik slovenske redakcije RAI v Trstu Marij Čuk pa se jasno zaveda, da se vprašanje o odnosih med zamejci in matico nenehno ponavlja. Morda zato, ker je politika matične domovine do zamejskih sinov osnovana na prepričanju s strani Ljubljane, da se Slovenci iz Italije nanjo obrnejo le s kopico zahtev: v resnici je to le "klic pomoči, gre za voljo in hotenje preživeti, vztrajati in skupni narodni usodi. Nam Slovenija ne predstavlja varnosti, kot je nekoč Jugoslavija". Skratka smo mi v zamejstvu za Slovenijo neobstoječi element. To je razvidno tudi s strani slovenskih medijev: ti so svoj čas z dopisniki od blizu sledili dogajanjem v zamejstvu. Nekoč smo bili tudi bolj vključeni v slovenski kulturni prostor, danes pa prodrejo na slovenski knjižni trg le tisti avtorji, ki dosežejo visok uspeh. Ne nazadnje se politika RS pretaka na tako visokih nivojih, da gredo odnosi popolnoma mimo čustvenih vezi, ki vežejo narod v živo, zeleno samostojno skupnost. Šolski sistem na obeh straneh meje pa je tako tog, da bolj malo stori za premoščanje teh razlik.

Skratka ne prav spodbudna slika, ki pa jo prireditve, kot so

dokazuje, da je tema pobojev še zelo vroča in občutena. Kako pa naprej? V tej točki so si bili govorniki enotnejši, čeprav z odklonskimi razlikami svojega gledanja. Dejali so, da moramo biti Slovenci bolj pripravljeni na samozavestni glede svojih sposobnosti.

Sobota

Sobotna okrogla miza Drage mladih 04 je imela kot iztočnico temo "Brez meja... med Slovenci". Tako predavatelji kot mlado občinstvo so se spraševali, zakaj se mladi iz zamejstva počutijo različne od mladih iz Matice in obratno. Kaj nas druži, kaj pa nas ločuje? Breda Susič, ena glavnih prireditev mladinskega srečanja, je na začetku navedla zaskrbljujoče rezultate raziskave, ki so jo opravili v zamejstvu: če-

Foto IG

va v zadnjih letih krepko spreminjala in spremenila se je podoba, ki smo je bili dolga leta v zamejstvu vajeni. Obenem pa

ga vprašanja ("Tudi sama Slovenija nerada gleda na šolanje slovenskih dijakov na Koroškem"), postaja splošna slika

Draga mladih, skušajo ponovno obarvati s svežimi mladinskimi barvami sožitja in dialoga.

V Narodnem domu

Evropa: ne vrag, le sosed bo mejak

Foto Kroma

Formalni vrh letošnje Drage mladih je potekal v veliki dvorani bivšega Narodnega doma v Trstu. Glasbeni vložki Andrejke Možina in pianista Gorazda Pintarja so uvedli in sklenili srečanje, ki je imelo v evropskem poslanstvu Lojzeta Peterletu osrednjega gosta in slavnostnega govornika. V svojem posegu je Peterle podčrtal vlogo demokracije; vedno pa je potrebno tudi v taki družbeni organiziranosti budno nadzorovanje nad potekom dogodkov, saj je na primer v preteklosti na-

cistična diktatura zrasla iz suverene demokratične zmage. Vendar danes v skupni evropski hiši tudi medsebojni odnosi slonijo na sodelovanju, na kompromisih in na spoštovanju človekovega dostojanstva: to pomeni, da so obenem spoštovane tudi identitete vseh narodnostnih manjšin, čeprav se take skupnosti v evropskih krogih bolj malo omenjajo. "Vendar nas po tisočletnem čakanju sosedje končno doživljajo kot suveren element s svojo srednje evropsko in sredozemsko identiteto. Končno

imamo svoj obraz." Oči moramo imeti uprte v bodočnost, srce pa zakoreninjeno v našo preteklost. Prav zato je bila velikega pomena mešana komisija zgodovinarjev, ki je po dolgih in zahtevnih zasedanjih sestavila skupno besedilo, ki bo podlaga za skupna sprava dejanja. "Žal pa ta tekst ni bil deležen še natančnega branja". Peterle je, izhajajoč iz tega, jasno postavil še komunizem in fašizem ob bok nacizma: "Vsi ti trije totalitarizmi so si enaki. Vsi

trije slonijo na izločanju drugačnosti. Evropa pa temelji ravno na obratnih temeljih, tistih, ki predpostavljajo enotnost v različnosti". Evropa se ne bo mogla vsekakor razvijati le na visokih institucionalnih nivojih, Evropa bo morala sloneti na državljanih. Takrat ne bo obstajalo ovir niti za ljubezen... Prisotni so bili deležni še pozdrava Sergija Pahorja in sklepnega nagovora Brede Susič.

Stran sta pripravila
Andrej Černic in Igor Gregori

Draga mladih 2004

Mladi udeleženci o Dragi mladih

Sara Magliacane (Trst) - Drago

obiskujem, da bi spoznala stvarnost onkraj 'bivše' meje. Rada spoznam stvarnost Slovencev iz matice, kot tudi stvarnost Slovencev v Argentini: letos je bilo na Dragi petintrideset Argentinec in res zanimiva je bila medsebojna izmenjava mnenj.

Tomaž Susič (Trst) - Najprej bi

povedal, da sem na Drago mladih hodil od vsega začetka. Redno sem obiskoval tudi Drago 'starih', sicer bolj v vlogi pomočnika kot slušatelja. Bil sem soudeležen že pri zarodku Drage mladih. Zakaj torej hodim... No, glede na to, da imamo danes prvo predavanje, je prisotnost slovenske zamejske intelektualne mladine zelo skopa. Če izvzamemo nas, ki smo soudeleženi pri organi-

zaciji, so ostali mladi le iz Slovenije. Na Drago prihajam torej zato, da dokažem, da tudi zamejstvo premore mlade intelektualce. Skoraj sramotno se mi zdi, da drugih sploh ni. Nekaj pa bi bilo treba storiti, da se ta trend spremeni...

Primož Šturman (Trst) - Drage

se udeležujem že vrsto let. Zdi se mi dobra priložnost, da izvemo kaj novega in da se miselno in intelektualno obogatimo.

Jasna Košuta (Trst) - Na Drago

prihajam, ker imam tu razne prijatelje in se tako z njimi srečam. Poleg tega nudi Draga možnost, da spoznam nove ljudi iz Slovenije in drugod. Letos ni prvič, da sem prisotna na Dragi, za seboj imam dolgo karie-

ro prisotnosti...

Leja Drogenik (Rogatec) - Na

Drago mladih hodim že tri oz. štiri leta. Zanimivo mi je druženje s Slovenci iz zamejstva, poznavanje

nje problemov, s katerimi se oni srečujejo, saj živim na vzhodnem delu Slovenije in ta stvarnost mi je nekoliko tuja. Sicer tudi pri nas, ko se je Slovenija osamosvojila, je bilo mejo, ki je bila v teh letih jasno izpostavljena, občutiti: nekaj Hrvatov živi pri nas, nekaj Slovencev pa onkraj meje; ampak takih težav, ki jih imajo Slovenci v Italiji, pri nas ni.

Štefan Pahor (Trst) - Drago

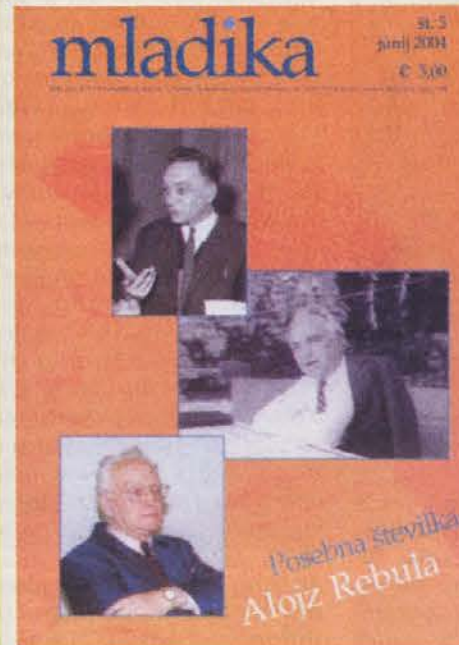

doživljam najprej v vlogi organizatorja. Delno pa je družinska tradicija in sem bil že kot otrok tu vedno prisoten: lahko bi povedal, da, če na Dragi me ni, nekaj mi vendar manjka. Draga mladih pa mi vsekakor pomeni možnost soočanja s sovrstniki iz Slovenije. To je po mojem mnenju najpomembnejši element.

Kratke

Posebna številka ob pisateljevem jubileju / Mladika o Alojzu Rebuli

"To posebno številko Mladike posvečamo ob skorajšnjem jubileju tržaškemu pisatelju Alojzu Rebuli, ustvarjalcu in vzgojitelju, neutrudnemu delavcu in zvestemu sodelavcu". Tako se začne uvodni pozdrav odgovornega urednika Mladike Marija Maverja v posebni izdaji revije, ki je v celoti posvečena Alojzu Rebuli. Maverjeve besede daleč ne izvenijo kot priložnostni nagovor. Iz njih je obratno razbrati iskren spomin dolgoletnega prijatelja, ki je s pisateljem delil marsikatero življenjsko in intelektualno izkušnjo, ki je privedla do globokega medsebojnega spoznavanja in spoštovanja. "Vedno buden, vedno naprožen, prav nič utrujen; strog in do-

brohoten. Zaljubljen v zelenje, v smreke in hraste", je še zaokrožil Maver Rebulov lik. Niz spisov v čast tržaškemu pisatelju začenja prispevek Franceta Bučarja, ki natanko preštudira vlogo duhovne elite pri razvoju narodnega in državnega vprašanja. V krajšem zapisu kardinal Alojzij Ambrožič izpostavi Rebulov verski naboj: "Z miselnimi in umetniškimi problemi se srečuje kot korajžen katolik, ki mu ni nerodno izpovedati svoje vere in ga ni strah, da bi ga težave premagale". Z osebnim verskim metaforičnim slogom se Vinko Ošlak spušča v pomenljivost Rebulove osebnosti, Lev Detela pa izpove globok vpliv, ki ga je imel tržaški pisatelj na njegovo intelektualno snovanje. V imenu Slovenske matice in njenih sodelavcev pozdravlja pisateljev jubilej Helga Glušič. Marija Cenda Klinc pa obuja spomine iz šolskih let, ko je kot dijakinja vneto sledila Rebulovim predavanjem. Vrstijo se še spisi Jožeta Kopeiniga, Jadranke Cergol, koprškega pomožnega škofa dr. Jurija Bizjaka, Jožeta Krašoveca, Reginalda Vospemnika, Zorka Simčiča, ki se spominja svojih prvih stikov z Rebulovo literaturo. Na podlagi osebnih življenjskih bolečih dogodivščin, ki segajo v obdobje udbovskih zasliševanj oz. "pogovorov", kot so jih oblasti takrat imenovali, je nastal iskren zapis Jurija Paljka. Posebno številko "Rebulove" Mladike dopolnjujejo še spisi Antona Stresa, Franceta Habjana iz Toronta, Ivana Štuheca, Marije Pirjevec, Diomire Fabjan Bajc, Tatjane Rojc, Janka Messnerja in Toneta Zrneca iz Kanade.

V Pilonovi Galeriji razstava fotografij o brezdombcih

V Pilonovi Galeriji v Ajdovščini je na ogled razstava fotografij o brezdombcih, ki jih je posnel fotograf Jernej Humar iz Nove Gorice. Gre za znano temo, ki je aktualna, pereča in globoko prisotna v naši zavesti, zlasti zaradi številnih brezdombcev, ki so to postali po vojnah na območjih nekdanje Jugoslavije. Avtor pravi, "da jih je fotografiral brez predsodkov o tem, kaj in kdo so." Sam jih je "občutil bolj kot ljudi z usodo brezdombca, ljudi, ki so bili pač pahnjeni v takšno življenje ali pa so ga zavestno izbrali, ljudi, ki jim na način današnjega življenja ne ustreza. Vendar imajo kljub temu kot vsi ljudje svetle kot tudi temne trenutke. Nisem jih občutil kot neko odrinjeno skupino, ampak kot neko smiselno zgodbo, ki izvira iz današnje družbene stvarnosti." Razstavljenih je večje število manjših in večjih fotografij na omenjeno temo. Ogled fotografij Jerneja Humarja bo mogoč do 25. julija, in sicer od torka do petka med 10. in 17. uro ter ob sobotah in nedeljah med 15. in 18. uro.

Razstava akvarelov slikarja Marjana Miklavca v Štanjelu

V razstavišču Stolp na vratih v Štanjelu, tem arhitekturnem biseru Krasa, so pripravili novo likovno razstavo. Slikar Marjan Miklavc iz Sežane, ki je razstavljal tudi na Goriškem in sicer pred leti v galeriji Ars nad Katoliško knjigarno, prikazuje okoli 25 akvarelov, pretežno z molitvi in prizori iz narave ter značilnih kraških hiš. Avtorja je na otvoritveni slovesnosti predstavila umetnostna zgodovinarica Polona Škodič, večer pa je popestrila moška pevka skupina Tabor-Lokev pod vodstvom dirigenta Antona Baloha. Razstava akvarelov likovnega umetnika Marjana Miklavca bo odprta do 31. avgusta, ogledati pa si jo je mogoče vsak dan ob običajnem urniku.

Končal se je Rock Otočec

Festival rock glasbe in blata je na Otočcu ob Krki tudi letos izpolnil pričakovanja, saj se ga je udeležilo veliko slovenskih mladih, ki jim je všeč rock glasba. Letošnji festival rock glasbe, ki je bil že osmi, so po petih letih zopet organizirali na Otočcu ob reki Krki, njegovo osrednjo zanimivost pa je predstavljala blatna kopel, ki je postala

la pomemben del dnevnega spremljevalnega programa. Kot je še povedal organizator Kek, so poleg blatne kopeli letos za obiskovalce zagotovili tudi pralne stroje, da so si lahko nato oprali svoja oblačila. Na tem festivalu rock glasbe je doslej nastopilo kar nekaj svetovno znanih skupin, med drugim Fun Lovin' Criminals, Living Colour, Asian Dub Foundation, Dog Eat Dog, Apocalyptica in Primal Fear, letos pa so ga zaznamovali predvsem slovenski izvajalci te vrste glasbe ter nekaj predstavnikov iz bivše Jugoslavije.

Otvoritvene nastope od 9. do 11. julija so letos rezervirali večinoma za še neujavljene glasbene skupine, ki so se za sodelovanje na letošnjem festivalu potegovali na klubskih predizborih po Sloveniji, v Italiji in na Hrvaškem.

Rock Otočec je predvsem festival, na katerem se družijo mladi iz Slovenije in Hrvaške in se zabavajo ob rock glasbi, za razliko od razprtih "rave partyjev" pa je to festival sodobne rock glasbe.

Odprtje mednarodne likovne razstave Extramoenia5 v Trzinu

Sodobna likovna umetnost kot umetniški poseg v živo mesto

Foto JMP

V petek zvečer, 9. t.m., so v Trzinu v prenovljeni Občinski galeriji sodobne umetnosti odprli mednarodno likovno razstavo Extramoenia5, ki nosi podnaslov Modeli za urbani prostor.

Gre namreč za nenavadno razstavo in posege likovnih umetnikov v mestni prostor na petih različnih lokacijah v mestu ob Jadranskem morju, ki sta jo pripravili kustosinji Laura Safred in Majda Božeglav Japelj v sodelovanju s slovenskimi in italijanskimi umetniki.

Gabriele Bonato, Ivan Crico, Pa-

trizia Davide', Alessandro Fogar, Matej Mljač, skupina Penteyes, ki jo sestavljajo Nicola Buiat, Cristian Lanza, Livio Marussich, Mario Puglisi, Gabriele Varacchi ter Alenka Pirman, Darja Vuga in Ivan Žerjal so likovni umetniki, ki so na razstavi sodelovali in v mestnih četrtih Aris, Romana, Panzano, Marina Julia ter v tr-

žiškem pristanišču Nazario Sauru ustvarili umetniške posege, za katere je kustosinja razstave Laura Safred na dobro obiskani predstavitvi dejala, da nočejo biti samo sodobna umetniška dela, temveč predvsem nevsakdanja obogatitev in sestavni del urbanega središča ob Jadranskem morju, v katerem živimo tudi Slovenci.

Tudi zato so že peto razstavo sodobne umetnosti poimenovali Extramoenia, kar v latinskem jeziku pomeni "izven obzidja", saj umetniški posegi niso vezani samo na mestno jedro Trzina, v ka-

terem pa so prisotna na ogled dela vseh umetnikov.

Otvoritve razstave so se v Trzinu udeležili tudi predstavniki občine Piran, saj je razstava nastala v sodelovanju z Obalnimi galerijami iz Pirana, kot je bil na otvoritvi poudarjen tudi dvojezični koncept razstave in tesno sodelovanje s slovenskimi likovnimi umetniki. Istočasno so organizatorji tudi izrecno omenili prisotnost slovenske narodne manjšine v Trzinu kot vira dodatnega bogastva mesta kot tudi nezaupljivo delo predsednice slovenskega kulturnega društva Trzin Bernardke Radetič, ki je zares vez med obema narodoma; za razstavo samo pa so izrecno priznanje dali slovenski slikarki Patrizii Davide, ki si jo je bila zamislila pred leti in je tudi sicer izjemno dejavna v Trzinu.

Odbornik za kulturo Dežele Fur-

lanije-Juljske krajine Roberto Antonaz, ki se je otvoritve razstave udeležil, je v svojem kratkem nagovoru izpostavil pomen sodobne umetnosti in dolgoletnega sodelovanja med italijanskimi in slovenskimi likovnimi umetniki, ki so soustvarjali današnji središčni evropski prostor že veliko pred politiko.

Prireditelji razstave so napovedali, da bodo o sami razstavi pripravili dvojezični katalog razstave in video.

Razstava Extramoenia5, ki za goriškega mladega slovenskega slikarja Ivana Žerjala zagotovo pomeni resnični "ognjeni krst", bo v Trzinu na ogled do 8. avgusta letos, obiskovalec razstave pa dobi tudi poseben dvojezični vodnik po razstavi, s katerim si lahko pomaga pri iskanju likovnih del.

ZUT

Foto JMP

Dve novi knjigi

Zgoraj... Na drugem bregu

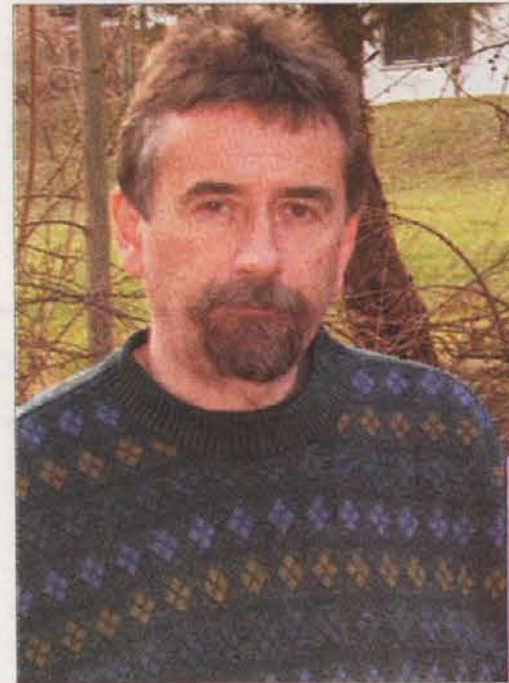
Jožeta Štucina

Zavestno sem se poigral z naslovoma dveh pesniških zbirk, ki sta pred kratkim izšli in sta delo našega cenjenega sodelavca Jožeta Štucina, ki ga naši bralci poznajo predvsem kot pretanjenega zapisa valca duhovne razsežnosti glasbe in koncertov raznih mojstrov, malokdo pa ve, da je Jože Štucin tudi dober, zelo dober pesnik.

Zgoraj je naslov male knjižice haikujev, ki so znane pesmi japonskega izvora, trivrstične in zanimive, goste in povedne do onemoglosti, bi lahko precej prozaično zapisali, in pravijo, da resničnega pesnika najbolj spoznaš, če se loti haikujev...

Pot v Štrklepe je naslov lepe zbirke malih, a lepo oblikovanih pesniških knjižic, ki jih izdaja Kulturno društvo Literarni klub Tolmin in kot prva v nizu knjig je izšla Štucinova zbirka Zgoraj s podnaslovom 30 haiku korakov, se pravi, da je Jože Štucin vanjo uvrstil 30 haikujev in med vsemi izberem enega: "Svine trave/ mehčajo objem neba./ Pot je vetrovna." Avtor je dodal spodaj še pripis Vrh nad Škrbino in bralec takoj najde vez med Štucinovo veliko ljubeznijo do narave in gorami, v katere rad hodi. Zbirka je lepa, slog zares prepičljiv, za resnične ljubitelje pesniške besede in naših vrhov. Krivica do avtorja bi bila, da bi se o trivrstičnih haikuih na dolgo razpisali, ker so haikuji pravo nasprotje dolgovčnosti!

Na drugem bregu pa je naslov lepe pesniške zbirke, ki je izšla pri Fontani v Kopru (urednik je Danilo Japelj) in je vanjo pesnik Jože Štucin, ki živi v Tolminu,

kjer tudi poučuje glasbo, pa čeprav je sicer rojen v Cerknem, znan pa je po svojih sedmih pesniških zbirkah in zares marljivem delu na področju glasbene in literarne kritike kot tudi na področju književnosti, uvrstil svoje zadnje pesmi.

Prva pesem nosi naslov Sejalet in se glasi takole:

"Plaho seje, / v veter trosi tvoje ime. / Nekje vzkali / novi prijatelji... / Dotaknejo se s čutili - / sluh ga vidi, / vid ga sliši... / telo je vse bolj plinasto, / objem astralen, / glas, ki ga izreka, / je zraven po moško. / Sejalet besed."

Jože Štucin takoj pove, da je pesništvo v bistvu sejanje besed, kar tudi je, saj njegova lirika zares oplaja bralca, pa čeprav se pesnik že v drugi pesmi z naslovom Vtisi zaobljubi smetišču,

da bo čist, kar je v našem svetu krašno. Samo pesnik lahko na smetišču išče čistost svojega in sočlovekovega obraza, a naš pesnik je na Sočo navezan, na Sočo-vodo in na Sočo-zavestni in podzavestni spo-

ne nazadnje prisluhnite opojnemu sejanju z besedami, ki so v njegovi poeziji vrednote, večkrat že same po sebi tako izbrane in tako v verz umeščene, da govorijo vsaka zase.

Lepo, sodobno, berljivo, lirika, v kateri je prostor tudi za posmeh samemu sebi, a ne tisti uničevalni, ampak je to le blaga ironija, ki človeku dela življenje lahkotnejše, vredno življenja, pa čeprav se pesnik sam sprašuje, "kdo tava med črkami".

A gre za resnično, pravo poezijo in za resničnega pesnika, kajti samo pesnik v Zvončkah lahko zapiše, nežno, kot le liriki znajo: "Februarja na tisoče belih tišin / preglasi bronasti boben / zvonika."

Če to ni poezija!

Jože Štucin je velik pesnik, ki

ve: "Šepet je ujetnik molka. / Molka je lok do besede." Lahko dodamo še sami nekaj?

Ker lahko, bomo rekli, da je Štucinova poezija nagovarjanje, lok do sočloveka, pa čeprav je pesnjenje, tako sam Štucin, včasih zares "Vražje početje, tale / popis nagih misli!", a pesnik tudi ve, da "Lakoto iz telesa / povleče sočen / poljub."

Pesnim in Jožetu Štucinu je krajši zapis v knjigo dodal naš pesnik Marko Kravos pod naslovom Pregovarjanje dvojnosti. Obe pesniški zbirki je sodobno in lično oblikoval Lucijan Lavrenčič.

Priporočamo, vzemite s seboj, k Soči nesite knjižico s seboj, v hlad in si privoščite majhno srkanje Štucinovega iskanja Tišine!

Jožku Štucinu pa iskreno želimo še veliko dni v družbi "rožljanja besed", vse "do Lux aeternae / in še čez."

Jurij Paljk

Kratke

SKGZ / Na svidenje in dober dan

Predsednik Slovensko kulturno-gospodarske zveze Rudi Pavšič se je v pismu javno zahvalil bivšemu zunanjemu ministru Dimitriju Ruplu za pomembno in prodorno delo, ki ga je v vseh teh letih opravil na čelu slovenske zunanje politike. "Slovinci v Italiji ne moremo pozabiti na Vašo zavzetost in odločnost pri zagovarjanju našega narodnostnega prizadevanja", piše Pavšič, "še posebej ob sprejetju in po njem v italijanskem parlamentu zakona o zaščiti slovenske manjšine. Pavšič je obenem izpostavil prepričano prizadevanje, ki ga je bivši minister imel pri ustvarjanju in utrjevanju prijateljskih in dobrososedskih odnosov med Slovenijo in Italijo. "V tem smislu je bila za nas in tudi širšo deželno javnost še posebej pomembna pobuda v goriškem Kulturnem domu, kjer ste Vi, dr. Rupel, in podtajnik na italijanskem zunanjem ministrstvu sen. Roberto Antonione brez obotavljanja izpostavili vrednote prijateljstva in preseganja starih in nepotrebnih zamer", je še zapisal Pavšič.

Predsednik SKGZ je obenem vedno v pisemski obliki čestital novoimenovanemu zunanjemu ministru Republike Slovenije Ivo Vajglu. Pavšič je tudi v vlogi predsednika Slovenske manjšinske konference izrekel željo, da "bomo predstavniki manjšin že v kratkem imeli priložnost, da se z vami srečamo in skupaj ocenimo prioritete, ki jih velja že kratkoročno udejanjiti. Potrebno je tudi, da skupaj čimprej evidentiramo najpomembnejše rešitve za vrsto odprtih vprašanj, ki zadevajo odnose RS do slovenskih manjšinskih skupnosti ter do držav, v katerih slednje živijo", se je izrazil Pavšič. Slednji je tudi izpostavil pričakovanje, da bo matična država vzpostavila čimbolj jasno in perspektivno politiko v odnosu do nas in do prostora, v katerem delujemo. "Nekatera vprašanja se lahko rešujejo po zakonodajni poti, hkrati pa je potreben tak načrt, ki bo znal politično postaviti in udejanjiti strategijo odnosov med matično državo in Slovenci, ki živijo zunaj njenih meja. Potrebujemo namreč državniški suveren pristop tudi do manjšinskega vprašanja, ki bo kot tak predstavljal najboljši pogoj za vsesplošno rast naših skupnosti in bo istočasno izraz novih evropskih dinamik", je zapisal Pavšič.

Potrdili župana Sardoča v skupščino krajevnih avtonomij

Župani občin tržaške pokrajine so na predlog župana največje občine na našem območju soglasno potrdili zgornjega župana Mirka Sardoča za predstavnika županov tržaškega teritorialnega območja v skupščini krajevnih avtonomij F-Jk. V prejšnji mandatni dobi je bil izvoljen v predsedstvo skupščine krajevnih avtonomij: postal je tako avtomatično član konvencije, ki pripravlja novi statut naše dežele. Obe mesti je po ponovni izvolitvi ohranil.

Prenovljeni trg Vittorio Veneto in novo parkirišče

Od minulega petka se bodo Tržičani lahko ponovno nemoteno sprehajali po trgu Vittorio Veneto v mestnem središču. S krajšo slovesnostjo, na kateri so bili prisotni tržaški župan Roberto Dipiazza in odbornik za urbanistiko Giorgio Rossi ter arh. Boris Podrecca, ki je v sodelovanju s kolegi arh. Miro Drabeni načrt pripravil, so končno predali namenu prenovljeni trg in parkirišče pod njim. Slednje bo lahko sprejelo čez 300 avtomobilov: parkirna mesta pa so že pred časom odkupili zasebniki. Dela, ki so trajala tri leta, so skupno stala 10 milijonov evrov, v katere je všteta vsota za prenovitev trga Vittorio Veneto. Slednji je bil v teh dneh

Foto Kroma

tarča številnih kritik s strani meščanov, ki so se težko sprijaznili z avantgardnimi posegi arh. Podrecca: na straneh pravokotnega trga so namreč postavljene železne "pergole", ki bi morale s časom biti poraščene z bršljanom. Dokler ne bo zelenje zraslo, se bodo mimoidoči s težavo sprijaznili s tako hladnim elementom. Vsekakor je na sredini trga ostal nekdanji Neptunov vodnjak; vzdolž trga pa se raztezata dva nova vodometi. Trg bi moral postati v kratkem zelena oaza v mestnem središču. Do takrat pa bo morda lepše izstopal v nočnih urah, ko bo, kljub kovinski hladnosti, v luči žarometov ogrel srca marsikaterih zaljubljenec, ki se bodo "pred pošto" poljubljali.

Zaplemba prostorov bivšega begunskega taborišča na Padričah

Na zahtevo direktorja agencije za javno posest iz Vidma (država je namreč lastnica kompleksa) je prišlo prejšnji teden do zaplembe s strani bazovskih karabinjerjev prostorov bivšega begunskega taborišča na Padričah, v katerem imajo svoj sedež Tržaški partizanski pevski zbor, taborniki Rodu modrega vala, nekatera vaška društva; tržaška pokrajina in civilna zaščita imata tudi na zaplenjenem področju na Padričah svoje prostore. Poseg orožnikov je v živo zadel delovanje raznih društev, katerih dejavnost je sedaj resda otežkočeno.

GOSTILNA
Sardoč

PREČNIK 1/B, tel. 040 200871

UNIPOL BANCA

Dr. STOJAN PAHOR
finančni posrednik

tel. 040 3220283, GSM 3484440474, e.s.pahor@tin.it

TRST - Trg Venezia 1, www.unipolbanca.it

Sinhrotron Protivrednosti in nove gradnje

"Župan je obljubljal s figo v žepu"

Bazovska afeta glede novih gradenj na področju sinhrotrona skrbi predsednika krovnih organizacij Sergija Pahorja in Rudija Pavšiča. Prejšnji teden sta imela na tržaški občini sestanek z

nostih za gradnjo sinhrotrona iz 90. let. Slovenci so od predvidenih 25 milijard dobili le znatno manjšo vsoto denarja. Na sestanku je bil prisoten tudi občinski svetnik Peter Močnik (na sliki) (Oljka). Njega smo povprašali za mnenje glede novega problema, ki neposredno prizadene slovenski ži-

županom Dipiazza, da bi podrobneje obravnavali nereseno vprašanje glede bazovskega sporazuma o protivred-

velj na Krasu. Komu pa gre pripisati krivdo za zastoje pri izplačilu protivrednosti za raziskovalno sre-

Foto Kroma

dišče pri Bazovici? "Krivda je pri Deželi; ta je sestavila zakon, a ta je bil tako sestavljen, da je bil neuporaben. Dežela je tačas denar uporabila za druge namene in danes bi morala ta denar vrniti". Kaj pa se sedaj obeta bazovski skupnosti? "Iz stranskih virov sem izvedel, da tržaški župan ima to zadevo kot itak že zastarelo, neaktualno in v bistvu so bile njegove obljube le sad demagogije: obljubil je vse, a s figo v žepu. Videli bo-

mo, kaj bo sploh Dežela pri tem storila, spričo dejstva, da igra pri tem glavno vlogo." Ukinitve Gorske skupnosti pri tej zadevi je še posmeh slovenski narodni skupnosti. "Gorska skupnost je bila ključ za pogovarjanje o zadevi 'sinhrotrona'. Po mojem mnenju ukinitve le - te priča za sistematično razgrajevanje pravic prebivalcev na Krasu. Prebivalcem, ki so bili deležni domjenjenih protidajatev, so tako odvzeli glavnega sogovornika. Čudim se, da ni nihče proti temu nastopil. Tudi Lavrenčič je enostavno sodeloval pri likvidaciji Gorske skupnosti; podobno so molčale tudi večinske stranke v deželnem parlamentu. Po besedah večinskih deželnih poslancev smo tudi izvedeli, da ni nobenega namena, da bi Gorske skupnosti obnovili. Tako so praktično odpisali zakon za razvoj Krasa."

Ali se bo postopek za izgradnjo novih objektov na področju sinhrotrona ustavil? "Do tega bo prišlo le, če bo prišlo do kake napake pri akciji, tako da bomo imeli odprto pot na upravno sodišče, ali pa če bo zmanjkal denar s strani države. Drugače bodo šli po svoji poti naprej v brk vsem obljubam, ki so jih dali."

Igor Gregori

Sklad Mitja Čuk Poletni center Kratkohlačnik

V pisanem svetu živali

Marsikateri državni oz. občinski vrtec, ki ga med šolskim letom obiskujejo malčki od poltretjega do šestih let, zahajajo v najtoplejših mesecih starejši gostje oz. osnovnošolci in drugi predšolski otroci iz sosednjih vasi ali celo iz mesta. Tako se dogaja tudi na Proseku, kjer Sklad Mitja Čuk že vrsto let prireja poletno središče, ki so mu dali ime Kratkohlačnik.

Glavna tema letošnjega poletnega centra, ki se bo zaključil v petek, 30. t.m., so živali, in sicer tiste, ki prebivajo v morskih globinah, v temnem podzemlju, na trdnih tleh ali nekje med oblaki. Animatorji so zato izbrali geslo "Peruti, plavuti in rep, to je pisani živalski svet!", okrog katerega se bodo sucale ostale dejavnosti. V ponedeljek, 5.

t.m., se je zbralo 30 udeležencev prve izmene, starih med 3. in 9. letom, drugi teden pa jih bo kar 45.

Kako poteka njihov vsakdan? Jutranji prihod je predviden med 8. in 9. uro. Pri tem je treba poudariti, da nekatere otroke pripeljejo starši, babice ali dedki, na Oberdankovem trgu pa se zbirajo tisti, ki jih čakata vzgojitelj in avtobusna voznika do Proseka. Program se nadaljuje s pripovedovanjem pravljic o živalih, ki jih je izbrala in jih podaja Valentina Battigelli. Dopoldanske ure polnijo še ustvarjalne delavnice pod mentorstvom Štefana Turka, mladega likovnika iz Barkovelj; v prvih dneh so iz običajnih predmetov oz. iz odpadnega materiala oblikovali iznajdljive želve in hobotnice. Po kosilu in prosti igri je na vrsti

pevski kotichek z Ivano Sulini. Gledališko delavnico pa sta si zamislili in jo urednili Zuzi in Veronika Zuzi. Končne rezultate si bodo starši ogledali na dveh predstavah, ki se bosta odvijali ob zaključku drugega in zadnjega tedna oz. na videoposnetkih Mije Kalc, ki bodo najboljše povzeli tedensko delo. Koordinatorica Tania Cerne in Erika Cibiz sta poskrbeli tudi za

izlete, med katerimi velja omeniti obisk mestnega Akvarija in tropske grede v Miramarskem parku. Počitniško razpoloženje pa ne bi bilo pravo, če bi ne bilo zagotovljene sprostitve in zabave v bazenu, ki kraljuje sredi dvorišča. Med 16. in 17. uro je nazadnje predviden odhod z linjskim avtobusom ali z družinskimi avtom.

AL

Za mesec dni V priredbi gledališča Verdi

Bogat operetni repertoar

Minuli petek se je v Trstu pričela 35. izvedba mednarodnega festivala operete. Manifestacija, ki je posvečena manj zahtevni lirčni glasbi in musicalu prireja Fundacija gledališča Verdi s podporo Fundacije CRT in raznih sektorjev tržaške Trgovinske zbornice.

Manifestacija že vrsto let vabi v naše mesto v vročih poletnih večerih številne ljubitelje te posebne glasbene zvrsti. Razni umetniki, pevci, igralci bodo v tesnem sodelovanju z orkestrom in zborom ter baletnim ansamblom gledališča Verdi postavili program, ki bo za mesec dni nudil kar nekaj zanimivih predstav, ki bodo zadovoljile ne le tržaške obiskovalce, temveč tudi tiste, ki prihajajo iz Slovenije, Avstrije in od drugod. Opereta sodi v kulturno izročilo našega mesta in srednje evropske občutljivosti, pred leti pa se je nizu tovrstnih gledaliških predstav pridružil še musical, ki

korenine poganja danes tudi na stari celini. Slednji se je preko tržaškega festivala razširil po Italiji. Poglavlje musicala v okviru poletne tržaške manifestacije se je začelo leta 1992, ko so uprizorili predstavo Oklahoma; zvrstili so se nato pomembni musicali, ki so želi izreden uspeh pri občinstvu celotnega italijanskega polotoka: na primer Cabaret, Hello Dolly, grease, West Side Story, Dance in drugi.

Opereta Paganini Franza Leharja, ki je bila prva na sporedu, je nastala v produkciji gledališča Verdi. Za režijo je poskrbel starosta režiserjev operet Gino Landi, ki je eden glavnih duš festivala že od daljnega leta 1970. Landi je za mojstrskimi ritmičnimi in koreografskimi posegi uprizoril eno najlepših Leharjevih partitur: ta sodi v obdobje, ki je sledilo t.i. zlatemu obdobju Johanna Straussa. Libreto, ki sta ga napisala Paul Knepler in Bela Jenbach, temelji na ljubezenski zgodbi med znanim italijanskim violonistom in Napoleonovo sestro

Anno Eliso. V glavnih vlogah nastopata Massimiliano Tonsini in Giuseppina Pionti.

Po otvoritvi festivala so na odru dvorane Tripcevih uprizorili znani musical My Fair Lady. Gre za zgodbo mlade peposte in neuglajene cvetličarke, ki bo spričo nasvetov profesorja Higginsa postala prava angleška lady. Izvedba priljubljenega spektakla je nastala v produkciji gledališča Munizione iz Messine. Glavna igralka Gaia De Laurentis in Corrado Tedeschi sta sledila navodilom režiserjev Massima Romea Pipara in Roberta Crocea.

V očaranem okviru miramarskega parka bo v sredo, 21. julija, ob 21. uri, premierna uprizoritev še enega musicala, Elisabeth. Predstava, ki ji je podlaga življenjepis avstrijske cesarice, je sad ustvarjalnosti Michaela Kunzeja in Silvestra Leavyja. Predstava, ki bo vključena v niz poletnih srečanj "MiramarEstate", bo uprizorjena le v glasbeni različici musicala, ki sta ga avtorja ustvarila pred desetimi leti. Orkester gledališča Verdi bo vodil Caspar Richter.

V soboto, 24. julija, pa bo mestno operno gledališče uprizorilo že tradicionalno opereto Al Cavallino bianco, vrhunski izraz

umetnosti Ralpa Benatzkyja, ki melinholično obuja spomin na minulo oz. preminulo avstrijsko cesarstvo. Letos bodo ponovili izvedbo izpred dveh let, katero je bil režiral Gino Landi.

4. avgusta bodo vedno v miramarskem parku uprizorili opereto Pronto... Chi parte?... sad ideje Giannijs Gorija v režiji Giulia Ciabattija. Prizorišče dogajanja je izmišljena kavarna železniške postaje, kraj pozdravov in srečanja umetnikov iz časa belle epoque. Orkester bo vodil dirigent Julian Kovatchev.

Pogovor Tržaška Karitas

"Bil je čas vojne, nasilja"

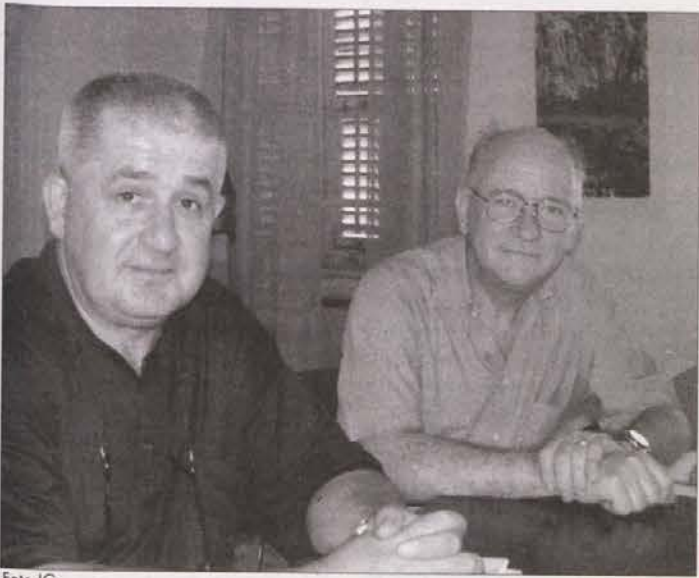

Foto IG

Duhovnik Krešo Puljić je oseba, ki zna zreti v globino besed, kot so vojna, revščina, politične spletke, solidarnost, pomoč. G. Puljić je duhovni vodja župnije sv. Ivana apostola v Mostarju. Bil je celih deset let načelnik mostarske Karitas in tako prebil vojno obdobje, ki je geografsko in etnično razkosalo bivšo Jugoslavijo. Prejšnji teden smo z g. Puljićem imeli pogovor na sedežu tržaške Karitas, ob prisotnosti odgovornega tržaške škofijske ustanove Maria Ravalica. Slednji nam je orisal široke solidarnostne načrte, ki so v vseh teh letih potekale med našo Karitas in drugimi italijanskimi sorodnimi ustanovami s Karitas iz Mostarja. "Bilo je leta 2002. Naše plodno sodelovanje se je začelo takrat, ko me je tržaški škof Ravignani, kot predstavnik italijanske škofijske konference pri slo-

venskih, hrvaških in bosanskih škofijskih zasedanjih, prosil, naj ga pospremim v Mostar, da bi navezal stike s tamkajšnjo Karitas", je povedal Ravalico, ki je takrat med tridnevni obiskom spoznal številne centre, ki jih Karitas v bosanskem mestu upravlja. Delovanje tovrstnih ustanov je namenjeno negovanju otrok in odraslih s posebnimi potrebami, starejših osamljenih oseb, dekletom in žensk, ki so bile žrtve nasilnega ravnanja. Ravalico je tako spoznal bivšega odgovornega mostarske Karitas, g. Krešo Puljića, "ki je bil načelnik škofijske ustanove prav za časa vojne in je sprejemal vse pomoči, ki so jih evropske in italijanske Karitas pošiljale v Bosno. Spremljal je tako v prvi osebi vse zgoraj omenjene projekte", je pojasnil Ravalico.

Puljićeva prisotnost v Trstu je tako le zadnja etapa prehojene poti, ki se je začela februarja letos, ko se je nekaj prostovoljcev tržaške Karitas odpravilo v Mostar in ponudilo skupini mladitih Puljićeve župnije, da se preizkusijo kot animatorji v polnem središču za otroke, ki ga salezijanci vsako poletje prirejajo v župnišču sv. Japeza Bosca v Trstu. "Pred nekaj tedni je skupina bosanskih prostovoljcev že prišla k nam, g. Puljić je nato s seboj pripeljal še druge štiri", je povedal Ravalico. "Z našim delom smo začeli pred leti, ko je bilo treba našo Cerkev ponovno zgraditi na ruševinah komunizma. Znašli smo se v vojnem obdobju, v času nasilja. Takrat je cerkevna ustanova morala stopiti iz zakrestije in se ne le dejansko predati pastoralni, temveč tudi preoblikovati svojo socialno vlogo. Ob strani so nam hvala Bogu stale evropske Karitas in nam pomagale pri udeležanju naših načrtov", je povedal g. Puljić, ki od leta 1999 upravlja župnijo sv. Ivana apostola, ki zaobjema četrtno mesta. Župnijo so ustanovili leta 1993. Katoličanov je v tem predelu mesta okrog 22 tisoč, z muslimani in Srbi vred pa 30 tisoč. V župniji pa živi danes kar 4 tisoč katoliških beguncev, ki so se za časa vojne zatekli v Mostar s celotnega bosanskega področja; te so pregnali ali Srbi ali muslimani. "Začasni sedež cerkve je v bivšem skladišču nekdanje jugoarmije, ki so ga med drugim med vojno porušili. S trdim delom pa smo posloplje za silo preuredili. Pred

osmimi leti pa smo začeli z izgradnjo nove cerkve, toda denarja primanjkuje, tako da so dela za zdaj na mrtvi točki. Vsekakor so se ljudje zavedali vneme škofijske Karitas, ki je v neposrednem stiku s potrebnimi in tako kaže svoj Kristusov obraz", je obrazložil župnik. Glavna skrb g. Puljića pa je spremeniti mišljenje vseh tistih, ki se iz potrebe obračajo na Karitas. "Veliko se zavzemamo, da bi zamenjali zakoreninjeno filozofijo 'dajanja' z aktivnim pristopom do grajenja funkcionalne infrastrukture, ki bi naše mlade formirala na najrazličnejših področjih", je pojasnil župnik iz Mostarja, ki je že izpeljal tovrstne načrte v sodelovanju z mariborsko in drugimi italijanskimi Karitas. V to logiko spada torej prihod skupine mladitih nadebudnih prostovoljcev, ki bi si v stiku s tukajšnjo organizacijo in večletno mestno stvarnostjo nabrali izkušnje in jih nato uporabili na domačih tleh. Tržaškim otrokom in sovrstnikom pa hkrati posreduje svoje ideje in svoj svet. "Karitas teži k taki solidarnosti, ki temelji na izmenjavi izkušenj in ne na golem razdajanju pomoči, ki postane večkrat priložnost za agresivno zahtevanje in nič drugega. Takih primerov je bilo pri nas veliko, predvsem s strani muslimanske skupnosti", je dodal g. Puljić. "Večkrat pa se mi tudi zahvalijo in mi zaupajo, da mi pomagamo vsem. Vedno jim odvrnem, da je to jezik Kristusove milosti". Na tej poti delujejo mladi prostovoljci v župniji, ki skrbijo, pomagajo in učijo vse otroke, ne glede na vero ali narodnost, v luči medsebojnega spoštovanja.

IG

Obvestila

Gospa in gospodične, pridite na tridnevni oddih z duhovnimi srečanji v Dom blagrov nad Trstom, in sicer od ponedeljka, 16., do srede, 18. avgusta. Srečanja bo vodil znani pater Andrej Božič, frančiškan iz Vipavskega Križa. Pojasnila in prijave na tel. št. 040 299409 (ga. Jež) in 040 43194 (Martelanc).

Silvano 20,00 evrov za cerkev na Pesku.

Ob obletnici smrti mame Milke Bak daruje hčerka Nadja 50,00 evrov za cerkev na Pesku.

V spomin na Maro Potočnik daruje N. M. 20,00 evrov, N.N. 10,00 evrov, N.N. 10,00 evrov, E.D. 50,00 evrov za slovensko Karitas.

Cestitke

Iz ekonomskih in trgovskih ved je te dni doktoriral **Ivo Mozetič**. Ob tako lepem doseženem uspehu čestita teta Marija z vso družino.

Darovi

Ob drugi obletnici smrti pokojnega Mariota Racman darujeta žena Marija in sin

Aktualno

Pismo ženam in dekletom!

Drage gospe in gospodične!

Mnoge boste takoj razumele, o čem bo govor v pismu, ko boste opazile fotografijo Doma blagrov (Le Beatitudini) nad Trstom. Seveda, govorili bomo o duhovnih vajah, bolje: o duhovnih srečanjih za žene in dekleta, ki bodo letos od ponedeljka, 16., do srede, 18. avgusta. Prejšnja leta jih je organiziral in tudi o njih pisal pok. g. Jože Kunčič, Bog mu daj v miru počivati! Tudi za letošnja duhovna srečanja je že skoraj vse poskrbel, preden ga je Bog poklical k Sebi po zasluženju plačilo. Tiste, ki smo se že kdaj udeležile duhovnih vaj oz. srečanj, dobro vemo, koliko so nam koristile za dušo in telo. Kako prijetno je, ko se telo za tri dni spro-

sti in počiva, ko ni treba, da doma garaš, ampak Ti drugi strežejo! Kako blagodejno je za naše notranje življenje, ko ti Bog z govori duhovnega voditelja in po molitvah položi v dušo razsvetljenje, tolažbo in pogum! Kako je čudovito lepo, ko se po treh dneh vračaš v vsakdanje življenje pomirjen in opogumljen! Pridite, stare znanke, pridite zraven tudi nove, mnogo novih! Povabite druga druga! Po treh dneh se boste vračale domov z nepopisnim veseljem v srcu. Privoščite si ga! Letošnji voditelj bo p. Andrej Božič, frančiškan iz Vipavskega Križa. Pravijo, da je odličen govornik.

Pojasnila in prijave na tel. št. 040 299409 (ga. Jež) in 040 43194 (Martelanc).

NM

Tudi v poletnem času V Miljah in Sesljanu

Iz kleti na stojnice

Poletni julij že muči Tržačane s svojo vročino. Najraje se zato menščani zatekajo na obalo, ne da bi uživali ob toplih sončnih žarkih, a zato, da bi kljub vročini vsaj prijetno zagoreli. Drugi pa so lahko izbrali različno varianto. Hobbistično društvo iz Trsta prireja že od lanskega decem-

bra vsako drugo nedeljo v mesecu zanimivo pobudo, ki ima osrednje žarišče na trgu Galilei v Miljah. Gre za barvito Tržnico umetnosti in umskih sadov, ki je v Miljah končno dobila drugo stalno lokacijo, poleg tiste v tržaškem starem mestu. Minulo nedeljo je tržnica doživela svojo letošnjo šesto izvedbo.

Na stojnicah so obiskovalci in radovedneži lahko dobili številne obrtniške izdelke iz stekla, železa, keramike, lesa, usnja. Naslednjič bo miljska tržnica zasedla trg Galilei 8. avgusta, vedno z istim urnikom, od 8. ure do mraka.

Poleg tržnice rokodelskih izdelkov je bila minulo nedeljo vedno v Miljah, a tokrat na prenovljenem trgu Republike, tržnica starih in obrabljenih reči, ki ga v Miljah in Trstu prireja kulturno društvo Cose di Vecchie Case. Zasebniki so

tako postavili na stojnice najrazličnejše predmete, ki so jih našli po svojih kletah ali podstrešjih.

Vedno združenje Cose di Vecchie Case prireja v prelepem okviru Seslanskega zaliva sorodno pobudo, ki pa poteka vsak petek, od 18. ure do polnoči. Tudi letos se bodo obiskovalci sprehajali med "strogo obrabljenimi" predmeti in nato lahko sledili drugim manifestacijam, ki bodo bogatile seslanske noči. Prvo tovrstno srečanje je bilo minuli petek.

Izlet Kluba prijateljstva v notranjost Istre

Po glagoljaški poti (1)

Ko smo v ponedeljek, 24. maja, zgodaj zjutraj pogledali skozi okno, smo se oddahnili: na nebu ni bilo niti enega oblaka! Obetal se nam je torej prijeten pomladanski dan, kot se pač spodobi za majski izlet. Avtobus nas je čez dve meji, italijansko-slovensko in slovensko-hrvaško pripeljal v osrednji, zeleni pas Istre. Nižje, proti morju, je rdeči pas, ker je tam zemlja rdečkasta. Opazovali smo ga, ko smo šli na izlet v Pulj. Nad sabo pa smo že videli rob belega pasu, kjer prevladujejo bele skale. Vozili smo se skozi in mimo zelenih travnikov, polj, vrtov, vinogradov, dreves zelenega pasu. Tu je vse zeleno, ker je dovolj vode.

Zagledali smo mogočno obzidje in se ustavili pod njim. Onkraj obzidja je staro jedro, izven obzidja rastejo nova poslopja. Bili smo v Roču. Tu nas je pričakal vodič Bruno Cotič, po poklicu učitelj. Govoril je hrvaško. Mar-

sikdo ni vsega razumel, zato se je potrudil, da je kdaj pa kdaj kaj razložil tudi v ne ravno perfektni

Roč - freske z glagolskim napisom v romanski cerkvi sv. Roka

italijanščini.

Razlago je začel pri glavnem vходу skozi srednjeveško obzidje. Nad vhodom blesti v vsej svoji belini grb, ki pa ni originalen. Na njem so - poleg simbolov utrdbe v reliefu - vklesani letnici 1064-1964 in ime Roč v glagolici in latinici. Ko smo stopali skozi širok

in globok vhod v obzidje, smo na desni opazili ostanke kamnitih plošč z rimskimi napisi. Prišli so jih iz nižje ležečega naselja, ki nosi ime Roma-Rim. Tako se Istrani ponašajo, da imajo tudi oni svoj Rim. Pred Rimljani so tu že bivala keltska plemena. V dobi prese-

ljevanja narodov so začeli vdirati v Severno Istro Slovenci, z vzhoda, z morja, Hrvat. Pomešali so se s prvotnim prebivalstvom. Nekateri vladarji so celo podpisali naseljeve Slovanov, ker so potrebovali delovno silo. Istri pa je vladalo mnogo različnih gospodarjev. Domača plemena so premagali Rimljani. Tu so dolgo vladali Benečani, pa Habzburžani... Nazadnje Italijani, zavezniki, Jugoslavija in zdaj Slovenija in Hrvaška. Toda danes so vasi in mesteca v notranjosti Istre malo

obljudena. Tudi tu se ljudje, zlasti mladina, selijo v večje kraje za boljšim zaslužkom.

Kdor je ostal, se trudi, da izboljša življenje prebivalstva, olepša okolje in obnavlja stare znamenitosti. Velika znamenitost je prav glagolica. To smo našli v originalu v Roču v romanski cerkvi sv. Roka. Na polkrožni steni so ostanke fresk in na njih napis v glagolici. Vse to je iz istega obdobja kot freske v Hrastovljah. Tudi v nekoliko mlajši cerkvi sv. Antona opata je nekaj ostankov starih fresk - in glagolski abecedarij iz 12. stoletja. Blizu je sedanja župna cerkev sv. Jerneja s konca 15. stoletja. Med cerkvami, lepo obnovljenimi hišicami, veliko šolo (v kateri je tudi Akademija glagolice) je majhen park, kjer so med drevje postavljene različne glasbene instrumente iz kamna. Kajti v Roču zelo cenijo glasbo. Na trgu pred cerkvico sv. Roka prirejajo vsako leto Mednarodni festival diatonične harmonike, na katerem nastopajo harmonikarji vseh starosti, od priletnih do otrok. Zbere se veliko število ljudi. Iz Roča smo nadaljevali našo glagoljaško pot proti Humu.

/ dalje

Nada Martelanc

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV iz Trsta

opozarja pevovodje, organiste, pevce in gojence orgelskega tečaja,

da v soboto, 17. julija, zapade rok za prijavo udeležencev letošnjega

POLETNEGA SEMINARJA,

ki bo v Kranjski Gori

v dneh od 15. do 21. avgusta 2004.

Zbrali se bomo v nedeljo, 15. avgusta, za večerjo in odšli v soboto, 21. avgusta, po kosilu.

Dopoldneve bomo namenili glasbeni teoriji in petju, popoldneve sprehodom, izletom in kopanju.

Ob pevskem bo potekal tečaj za organiste, na katerega se lahko prijavijo tudi novi kandidati z zadostnim znanjem branja partitur.

Zborovski in pevski del seminarja bosta vodila prof. Bogdan Kralj in prof. Marijan Potočnik, orgelski tečaj pa prof. Angela Tomanič.

Vse dodatne informacije dobite pri odbornikih Zveze cerkvenih pevskih zborov.

Že četrto srečanje Slovencev v Državnem zboru v Ljubljani

Za enotno narodno telo in slovensko identiteto!

Slovenci, ki živijo izven meja Slovenije, so se minuli četrtek, 8. t.m., zbrali na tradicionalnem, že četrtem vse-slovenskem srečanju. Srečanje, ki ga v Državnem zboru v Ljubljani pripravlja komisija DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, se je začelo s plenarnim zasedanjem, na katerem je

venije niso bili normalni - niti vedno do ekonomskih izseljencev, kaj šele do ideoloških.

"Dolga desetletja so bili prezrti, oblasti so bile do njih pogosto mačehovske. Ti časi so mimo in upam, da se nikoli več ne vrnejo," je dejal Zorko Simčič, ki je na lastni koži okusil grenkobo po drugi svetovni vojni izseljenega Slovencev.

Po njegovih besedah so se na srečo kmalu po demokratizaciji Slovenije odnosi do politične emigracije začeli izboljševati, vendar žal prepogosto menjavanje vodstva na uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu reševanju tega vprašanja ni koristilo.

Kot je dejal predsednik komisije Državnega zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Franc Pukšič, vseslovensko srečanje do-

Sergij Pahor, je nagovoril tudi novi zunanji minister RS Ivo Vajgl. Po njegovih besedah ima urad za Slovence v zamejstvu in po svetu sila nevhvaležno nalogo, ko se je potrebno odločiti, kako razporediti sredstva, ki jih Slovenija namenja podpori delovanju organiziranih društev in organizacij, časopisov ter drugih medijev v tujini. Pri tem je udeležence 4. vseslovenskega srečanja pozval k razumevanju za delo Urada. Kot je dejal, je "sredstev vedno premalo", česar se zaveda tudi Urad. Vajgl je še pozval k predlogom, ki bi pripomogli k utrjevanju slovenske kulture v državah, kjer živijo Slovenci in poudaril velik pomen ohranjanja slovenske identitete

Zorko Simčič

v svetu. Namesto predsednika DZ RS Boruta Pahorja je udeležence vseslovenskega srečanja nagovoril podpredsednik DZ Miha Brejc, ki je izpostavil dosežka države z vstopom v EU in zvezo NATO. Po njegovih besedah je Slovenija

ustvarila solidno osnovo za razvoj v Uniji, pri tem pa ni pozabila na Slovence, ki živijo izven meja.

Predsednik komisije državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve Jožef Jeraj je uvodoma izrazil željo komisije okrepiti sodelovanje organizacij Slovencev v zamejstvu in po svetu z domovino. Po Jerajevih besedah je po trinajstih letih slovenske osamosvojitve nastopil skrajni čas za sprejetje "zavezujočega akta, ki bo celovito in čim bolj konkretno" urejal odnose z vsemi Slovenci. Izrazil je tudi prepričanje komisije, ki je vodila priprave na sprejetje zakona o položaju Slovencev, ki živijo zunaj meja Slovenije, da je s soodločanjem v EU in večjim vplivom v svetu Slovenija dobila možnost boljše zaščite svoje nacionalne interese.

Po plenarnem zasedanju so udeleženci 4. vseslovenskega srečanja delo nadaljevali po delovnih skupinah. Skupina za izobraževanje in šolstvo je razpravljala o učenju slovenskega jezika v Sloveniji in o

tečajih jezika v tujini ter o pogojih za študij in pridobitev štipendij v Sloveniji.

Druga delovna skupina je bila posvečena predstavitvi programov ministrstva za kulturo, ki vključujejo Slovence v zamejstvu in po svetu, tretja pa izvzvo na področju čezmejnega sodelovanja - povezovanju manjšin v smislu skupnega nastopa na razpisih Evropske unije. Četrta delovna skupina je razpravljala o pogojih za pridobitev slovenskega državljanstva za Slovence, ki živijo izven EU, ter vračanju Slovencev v domovino.

Delegacijo letošnjega srečanja Slovencev je sprejel tudi predsednik republike Slovenije Janez Drnovec.

Prejeli smo

Nenavadna knjiga Leona Bernetiča

Leon Bernetič je nenavaden mož. Prekaljen skozi najtežje preizkušnje preteklega stoletja (specialni bataljoni, prekomorske brigade, pobiti starši, ujetništvo in grozote Dachaua, stiske in odrekanja povojne obnove domovine idr.) se je proslavil tudi z veliko epopejo polstoletnega iskanja očeta, ki je izginil v stalinističnih čistkah neznano kje v Sibiriji. In na koncu nas je presenetil še s svojo pravo, pravcato samorastniško knjigo z nenavadnim naslovom *Od III. Internacionalne do Evropske skupnosti, I. in II. del*. Samorastniško zato, ker je ob skromni osnovnošolski izobrazbi in nekaj poklicnih tečajih Bernetič pravi ljudski pisec-samouk. Naslov pa je nenavaden v toliko, ker nima prave zveze z vsebino knjige, a je avtor z njim očitno hotel zakoličiti dva zgodovinska mejnika, ki sta usodno zaznamovala njegov življenjski čas.

V obeh delih knjige se skozi razpršene fragmente kot nevidna nit prepleta tragična usoda Bernetičeve družine. Tako matere Ane, ki je v poskusu, da bi pomagala ranjenemu šinu, padla pod strelji nemške patrulje na pragu domače hiše. Pa samega Leona in brata Grozdana, ki sta prestala veliko Kalvarijo primorskih mož, od posebnih bataljonov, prek prekomorskih brigad pa vse do uničevalnih nemških taborišč. In predvsem usoda očeta Rudolfa, revolucionarja-antifašista, ki je pred vojno zbežal pred fašizmom najprej v Francijo, in nato v Sovjetsko zvezo, da bi se tam počutil varnega, a je, nasprotno, končal v mlinih stalinističnih čistk. Svojo veliko epopejo iskanja očeta je Leon začel z orumenelo pošto kartico v rokah, ki je, polna temnih slutenj, prispela nekega mrkega jesenskega dne 1935. leta iz daljnega Kazahstana v Marezige. Z njo si je v devetdesetih letih štirikrat zapored naložil na svoja utrujena ramena naporno pot v sibirsko prostranstvo, da bi odkril grob

tragično preminulega očeta. Desetletja je namreč spraševal, pisaril in vrtal na vse strani, da je lahko ujel v roke prve otipljive niti očetove usode. Tako je korak za korakom odkril najprej množično grobišče, v katerem je končal tudi oče, in nato še arhive o zaslišanih in mučenjih. In s teh poti se je vrnil z žaro prsti z ostanki nedolžnih žrtev, ki jo je 1995. leta, ob prisotnosti velike množice ljudi, položil v domačo gomilo na pokopališču v Marezigah. Njegovo nenavadno vztrajno iskanje izgubljenega očeta je široko odmevalo v javnosti, doma in v tujini. V Kazahstanu je bil oče s sklepom Vrhovnega sodišča rehabilitiran. Leona pa so proglasili za častnega meščana Akjubinska, mu poklonili svečano kazaško narodno oblačilo in mu omogočili, da je v parku žrtev zasadi nekaj istrskih hrastov.

V obeh knjigah pa se znotraj te družinske zgodbe naključno prepletajo še vsa mogoča Leonova opažanja, razmišljanja, doživlja ter njegovi uspehi in propadi načrti, ki neprestano vrejo iz njega. Knjiga je, zlasti v prvem delu brez potrebe tudi ne povsem lektorirana, začinjena s kakim narečnim tekstom in nekoliko neurejena in raztresena, kot je tudi njen avtor. Vendar ima hkrati tudi svoje srce, kot ga ima tudi Leon. Saj nam ga je, končno, ravno z njo razgrnil na svojo dlan. Kot da nam je na svoj preprosti način hotel povedati, kako je v življenju trpel, razmišljal, sanjari, delal, sovražil in ljubil, kot mu je pač velevalo srce. Kako je sočustvoval z ljudmi in živalmi, zrl v skrivnostno nebo in še kaj drugega. Ne more pri tem uiti bralcu tudi njegova velika ljubezen do domače istrske grude, njegov tanki čut za krivice, njegovo spoštovanje zdrave kmečke pameti in njegova predanost prijateljstvu. Tako je tudi Leon kronal svojo burno življenjsko pot s svojo nenavadno, vendar pravo, samorastniško knjigo.

Milan Gregorič

GLOSA

O denarju

Kolikokrat ste že slišali pulico o tem, kako da denar ni pomemben, ker da pride pred njim vse drugo, od zdravja do sreče! Kolikokrat ste že slišali neumnost, ki se zraven dodaja, namreč; to, kako da so ponavadi prav tisti, ki imajo veliko denarja, bogataši torej, nesrečni ljudje!

In kolikokrat ste že slišali neumnost, da so revni ljudje ponavadi bolj dobri kot pa bogati!

Vemo, da to preprosto ni res, in je zato še kako prav imel slovit Bertold Brecht, ko je trdil, da ni res, da so revni ljudje bolj dobri in bolj poštenj kot bogati, a da je vseeno vedno na njihovi strani samo zato, ker so revni.

Vse te neumnosti, ki same po sebi to lahko tudi niso, a to postanejo zagotovo, ko jih kdo izgovarja, prihajajo iz sveta revnejših in revnih slojev naše družbe, tudi iz srednjega sloja ljudi, ki bi radi naredili velik preskok v višjega, a jim to ne uspeva, nekako nikdar ne uspe narediti in so prav zaradi tega tudi najbolj zamorjeni. Večkrat slišimo tudi slovenski ljudski rek, da je denar sveta vladar, kar seveda tudi ni popolna resnica, ni pa daleč od resnice, vsaj v našem svetu, ki prisega samo na denar in uspeh.

V določenih, največkrat zavrtih in dobesedno "zafustriranih" krogih naše razvite družbe se širijo govoriče, kako "ni pomembno, kaj kdo ima, ampak da je zelo pomembno, kaj kdo je". Tudi ta stvar je lahko res, ni pa vedno res, kot pač skoraj vse v življenju. Res je edino to, da z denarjem ne moreš kupiti življenja, da starke s koso ne moreš z bisago denarcev pretehtati, kot je tudi res, da večnega življenja ne moreš z denarjem kupiti, vsaj upamo lahko, da tako je, kristjani bi v to morali verjeti, če hočemo, da naša vera ni prazna.

Denar pa je še kako pomemben v življenju, saj pri naša vse tisto, na čemer naša razvita zahodna družba sloni: blagostanje, uspeh, ugled, slavo, udobno

življenje in še vrsto drugih, lepih stvari.

To, da ima denar lahko za posledico naravnost zeleno zavist zancev in sosedov, je seveda postranska stran, saj je zavist ena najbolj neumnih in zelo grdih človeških lastnosti, ker od nje nima niti tisti, ki zaveda, ničesar, razen slabe volje in naravnost pošastnega

negativnega, uničujočega stanja svojega duha, seveda. Kar pogledate okrog sebe in boste videli, da imam prav, pogledajte predvsem tiste, ki nimajo veliko denarja, kako se kar po vrsti klanjajo tistim, ki ga imajo dosti! Kar pogledate okrog sebe in boste videli, kaj vse in česa vsega smo ljudje za denar sposobni narediti, take nečednosti, da jih skorajda še papir ne prenese! In to na vseh ravneh!

Nekateri med nami še svoj obraz izgubijo v tej večni tekmi za debelejšo denarnico, kar je naše nenehno naprezanje za razvoj in osebnost v naši družbi. Pri nas, v zamejstvu, ponavadi slikovito o takih ljudeh rečemo, sočen izraz je izposojen pri naših sosedih, da imajo namesto obraza zadnjo plat, kar je seveda žalitev za del telesa, ki ga zaradi sramu in dobrih manir ponavadi z obleko pokrivamo, da se v družbi ne vidi.

Nekateri za denar naredijo vse, seveda največ nečednih dejanj. Opazujte okrog sebe in opazujte tudi same sebe in videli boste zanimive stvari, predvsem pa boste sami uvideli, kako se domala vsi v naši družbi klanjajo bogatim ljudem, in tu ne mislim samo na ti-

ste bogataše, ki jih v naši sredi niti nimamo, ker s svojim velikim bogastvom presegajo mejo vsake dostojnosti, ampak na uspešne, izjemno "dobro stoječe" in, dodajam jaz, "v fotelji sedeče" ljudi, ki so nekako merilo naše, od denarja obnorne družbe.

Znano je, da z zlatom dobro obložen osel prepleza še tako visoko obzidje vsake trdnjave, kot je tudi znano, da si ljudje, ki razpolagajo z veliko denarja, lahko na tem ljubem svetu privoščijo skorajda vse: od dragih avtomobilov do razkošnih hiš, od najlepših žena do najlepših oblek (v bistvu gre za isto stvar, oboje namreč kupijo!), od najboljših zdravnikov do najboljših vzhojiteljev, celo do uslug in prijateljstev najvišjih dušnih pastirjev, ki se tudi zelo radi "sončijo in senčijo" v opojni omami denarja. Nobena skrivnost namreč ni, da imamo tudi v naši sredi ljudi, ki so si razveljavitev zakonske zveze in pred državo in pred Cerkvijo preprosto kupili, kot tudi nobena skrivnost ni, da imamo zapore prepolne jetnikov, a med "njimi niti enega samega v vsej deželi tej", ki bi v vsakdanjem življenju nosil kravato, imel dosti denarja torej. Kravate seveda radi nosimo tudi tisti, ki cvenka ravno nimamo veliko, a to je že drugo poglavje...

Naši predniki, vsi po vrsti preprosti kmetje, vsi po vrsti poštenj ljudje, so znali povedati, da denar zares ni vse, lepo pa da ga je imeti vsaj za dostojno življenje. Sami ga niso imeli veliko, a občutek za dostojanstvo so imeli.

Meni se zdi, da ravno tega manjka danes, občutka za dostojnost in za dostojanstvo zares ni veliko. Pred časom sem namreč videl nekega gospoda, očeta dveh deklet, kako se je dobesedno klanjal nekemu, ki bi si zaslužil pljunke, a ker je pljuvanje grda stvar, ga vsaj pozdraviti ni treba, da se mu vsaj pove, da si našega spoštovanja nikakor ne zasluži. Kasneje sem ob kavi v baru izvedel, da je omenjeni iskal pri "denarja polnem" službo za eno svojih hčera...

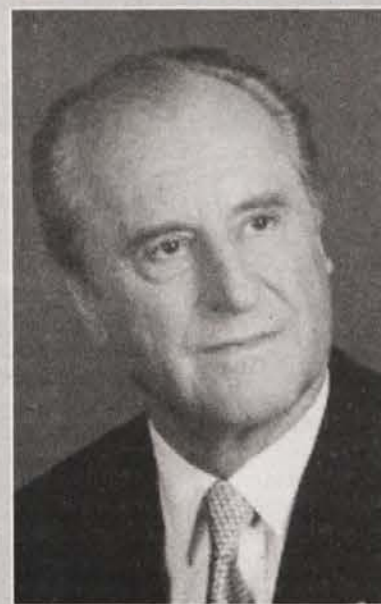
Ko občutka za mero ni več, ko se izgubi vsak občutek za dostojanstvo in samospoštovanje, je hudo. Danes je v naši družbi zato hudo.

"Prava štala!" bi rekli mladi v Sloveniji. Strinjam se.

Umazano tako, kot je umazano po tleh, je lahko v pravi "štali".

Umrli je avstrijski predsednik Klestil

"Ali je potrebna bolezen ali smrt, da drugemu izkažemo naklonjenost in hvaležnost?" Besede dunajskega nadškofa Schönborna avstrijskim politikom, ki so se zbrali na žalni seji v spomin na preminulega avstrijskega predsednika Thomasa Klestila, so izzvenele kot moralni opomin tistim, ki so pokojnega predsednika napadali zaradi njegovih izbir. Klestil je bil po poklicu diplomat. Leta 1992 po dolgotrajnem službovanju v ZDA ga je avstrijska ljudska stranka izbrala za predsedniškega kandidata. Diplomatska izkušnja je dala pečat tudi njegovemu predsedovanju. Avstrijsko časopisje se v teh dneh sprašuje, kaj je pravzaprav Klestil v zadnjih 12 letih naredil znotraj avstrijskega političnega

prostora, poudarja pa predvsem njegovo zavzemanje za pozicioniranje Avstrije v širše evropske procese, zavzemanje za človečanske vrednote ter objektivno nemoč, da bi bil kot predsednik še bolj dejaven na političnem prizorišču. Vključevanje sosednjih držav v EU je predsedniški kabinet spremljal nadvse pozitivno. Prav tako so v minulih dneh na spletnih straneh ORF-a predstavniki raznih avstrijskih narodnostnih skupnosti poudarjali pozitiven odnos, ki ga je imel do avtohtonih avstrijskih narodnostnih skupnosti.

Klestilova smrt je postavila trenutno v drugi plan začetek predsedniškega mandata Heinza Fischerja. Fischer je v svojem nastopnem govoru povedal, da bo deloval nadstrankarsko, poudaril pa je, da s tem ne namerava zamolčati dejstva, da se je politično oblikoval in razvil kot politik v vrstah socialdemokratske stranke. Fischer je bil dolga leta predsednik avstrijskega parlamenta in kot njegov predhodnik Klestil slovi kot politik konsenza in evropske širine.

PR

Državni zbor končuje zadnje zasedanje v tem mandatu, nove volitve bodo v nedeljo, 3. oktobra

LDS si skuša najti nov obraz

Predsednik države dr. Janez Drnovšek je ob koncu prejšnjega tedna določil, da bodo nove parlamentarne volitve v Sloveniji, v nedeljo, 3. oktobra. Volilna kampanja naj bi se sicer uradno začela 3. septembra, to je 30 dni pred dnem glasovanja, čas za vložitev kandidatnih list pa se bo iztekel 8. septembra. Toda v političnih strankah dejansko že dalj časa prevladuje značilno predvolilno vzdušje, v katerem se vsaka med njimi poskuša predstaviti javnosti kot edina zaščitnica njenih koristi, interesov in teženj. Volilci pa so vsaj za zdaj še precej ravnodušni, saj jih bolj zanimajo vsakdanje življenjske težave; počitnice, če si jih lahko privoščijo, pa nemara razmišljanje o stroških za učenje oz. izobraževanje otrok v prihodnjem šolskem letu.

Še zmeraj vzbujata ocene zlasti dva politika: bivši predsednik državnega zbora in novi zunanji minister. Borut Pahor velja za osebnost dobrih manir, strpnega politika, nagnjenega k sporazumevanju in kompromisom, predsednika, ki je veljal in morda še velja za najbolj priljubljene politika v državi. O njem pišejo, da bi morda lahko postal uspešen predsednik vlade, namesto Antona Ropa, ki naj ne bi imel omenjenih lastnosti. No, najbrž pa je Borut Pahor tudi drugačna, bolj stvarna osebnost. Časnikar Jože Poglajen je v uvodniku, objavljenem v časniku Delo, 8. t.m., zapisal, "da je Borutu Pahorju pozornost ne samo slovenske, ampak tudi evropske politične javnosti uspešno usmeriti predvsem nase. Ne samo z eleganco Armanijevih oblek, ki so ob obveznem izrazu velike skrbi za usodo države in blaginjo ljudstva na njegovem

obrazu in v njegovih kretnjah, ostro izstopale iz večinskega konfekcijsko uradniškega povprečja njegovih poslanskih kolegov, ampak je v luči televizijskih kamer privlačil tudi s svojim načinom vodenja državnega

Matej Lahovnik

nanjega ministra Budimirja Lončarja, in v letih, ko je bil jugoslovanski generalni konzul v Clevelandu. Osrednji slovenski časnik Delo je v uvodniku z naslovom Diplomacija v sivem, objavljen je bil 7. t.m., o Ivu Vaj-

Milan Cvikl

glu, da moramo poskrbeti za visoko volilno udeležbo; da bodo volilci prišli na volišča in da bodo seveda tudi volili LDS. Da bodo volili tako, da bomo lahko relativno zmagali. In to ni preprosto."

Marko Pavliha

zbora."

Zunanji minister Ivo Vajgl je takoj po imenovanju na to funkcijo opravil prve naloge v diplomaciji. Tako se je sestal s Slovenci, ki živijo zunaj slovenskih meja. Zagotovil jim je, "da bo vlada posvetila veliko pozornost

glu zapisal tudi naslednje: "V njegovem političnem življenju pisu bo za vedno ostal madež - previdnega diplomata, ki je predolgo verjel v Jugoslavijo. Še konec leta 1990 in v času slovenskega plebiscita o osamosvojitvi je prodajal sporno zunanjo politiko nekdanje federacije."

Anton Rop javno priznal, da je LDS na evropskih volitvah izgubil

Predsednik vlade in LDS Anton Rop je v intervjuju, objavljenem v časniku Delo, v soboto, 10. t.m., prvič javno priznal, "da je LDS na nedavnih evropskih volitvah izgubil. LDS na teh volitvah ni zmaga. Tega se zavedamo in ni prav nobenega razloga, da bi se s katerim koli podatkom tolažili, ali z nizko volilno udeležbo ali s kampanjo, kakršna je bila v medijih, in je poudarjala predvsem plače. Niti s katerim koli drugim razlogom. Dobili smo zelo jasno sporočilo, in to

Vodstvo LDS ocenjuje, da bo ta stranka z izbrisom dr. Dimitrija Rupla iz vlade in s približevanjem stališč Milanu Kučanu in Forumu 21 dosegla boljši rezultat kot pa na evropskih volitvah. LDS je v zadnjem času izključilo iz stranke oz. odstavilo z dobro plačanih položajev več lokalnih funkcionarjev, tako tudi v Novem mestu, Kopru, Kranju in Murski Soboti, ki jih dolžijo korupcije in klientelizma. V stranko so vključili tudi nove ministre Mateja Lahovnika, Milana Cvikla in Marka Pavliha, ki jih je premier Anton Rop ob njihovem imenovanju predstavil kot sposobne nestranske kandidate. Nasploh pa se zdi, da predvolilno strategijo in kampanjo v Sloveniji v veliki meri usmerjata, čeprav iz ozadja, civilnodružbeni gibanji Forum 21 in Zbor za republiko. O tretjem takem nevladnem združenju, Forumu za levico, pa že nekaj časa ni veliko slišati.

Vladi je uspelo, da je tiste probleme v Sloveniji, ki bi ji na volitvah nemara škodovali, izločila iz obravnave in bodo o njih, če sploh, razpravljali pozneje, vselej po volitvah. Gre za razprave o spravi, t.i. izbrisanih in o vzrokih za velike socialne razlike v Sloveniji.

Marjan Drobež

Aktualno

Ustavite zastrupljanje odnosov ob meji

Podpisani ugotavljamo, da smo Slovenci na obeh straneh meje, tudi po vstopu v EZ, kar naprej predmet neprijaznih in mestoma celo sovražnih dejanj uradne in neuradne Italije. Mednje lahko prištevamo italijanski Dan spomina, ki demonizira vzhodne sosedje in obuja apetite po reviziji Mirovne pogodbe oz. meje. Sledila je vrsta protislovenskih demonstracij Nacionalnega zavništva v Gorici in Trstu (vključno s provokacijo v Bertokih), z napadi na slovenska krajevna imena na Tržaškem (Dolina, Repen idr.) in z absurdnimi zahtevami po uvedbi dvojezičnosti na celotnem področju nekdanje Rapalske meje. Ob demonstrativni poplavi Trsta s strani Alpincev, ki naj bi, med ostalim, izpričevala izključno italijanskost tega mesta, je bil šolam v F-Jk dostavljen zgodovinski tekst, ki izkrivlja podobno naše preteklosti. Zamolčuje namreč obdobje fašizma in italijanske kolaboracije z nacistično Nemčijo, kot tudi italijanske imperialne vojne na tleh Albanije, Grčije, Jugoslavije in Rusije, in brani tezo, da so Istra, Reka in Dalmacija še vedno pod okupacijo. Z izjavo Piera Fassina, vidnega predstavnika Levih demokratov, o genocidnem in ekspanzionističnem ravnanju Slovencev med drugo svetovno vojno, se je tako tej protislovenski gonji pridružil tudi del italijanske levice.

Z neizvajanjem zaščitnega zakona, z oviranjem delovanja paritetnega odbora ob tihem sodelovanju lokalnih in državnih oblasti, z izjavo ministra Giovannardija, da bo rimska vlada poskubela, "da v Trstu in Gorici ne bo integralne dvojezičnosti" itn., se je začel odkrit napad na globalni zaščitni zakon, ki je, v posamezni državi, povrh vsega že tri leta mrtva črka na papirju. Spremljal ga je vprašljiv, a kljub temu uspešno izveden referendum proti izvajanju zaščitnega zakona v Reziji, ki tudi ni bil naključen. Saj mu je takoj zatem sledil zakonski

predlog furlanskega poslanca Severne lige Piera Fontaninija, nekdanjega predsednika F-Jk, o spremembi globalnega zaščitnega zakona. Iz njega naj bi izločili Rezijo in Rezijane, ker naj bi pri njih ne šlo za Slovence in slovenski jezik, ampak za posebno rezijansko manjšino in rezijanski jezik. Fontanini je šel še dlje in predlagal spremembo tudi splošnega zakona o zaščiti manjšin (482), po kateri naj bi kot poseben manjšinski jezik nastopila tudi "nediščina" (slovensko narečje iz Benečije), ki bi tako tudi ne bila več obravnavana kot slovenski jezik...Predlogi, ki ob utečenem in še vedno dobro delujočem glasovalnem stroju vladajoče desničarske Berlusconijevo-Finijeve naveze lahko povzročijo Slovincem v Italiji veliko škodo.

Skratka, koordiniran koncentriran napad na slovenstvo tostran in onstran meje, ki ga še tako zaigrano veliko slavje ob vstopu Slovenije v EZ in medsebojna trepljanja in objemanja slovenskih in italijanskih politikov, ne morejo v ničemer zmanjšati ali prikriti. Podpisniki odločno podpiramo pravne in integracijske procese v Evropi in menimo, da jih tudi navedeno početje Italije ob naši zahodni meji, ki ga odločno obsojamo, ne bo moglo ustaviti. Hkrati pa opozarjamo, da po početje zastruplja odnose med sosedji in je v nasprotju s temeljnimi načeli, na katerih sloni in se gradi nova Evropa. Zato ni to samo stvar Italije in Slovenije, ampak nas vseh. In slovenske oblasti ne morejo ob tem molčati, ker postajajo s svojim molkom sostorilec teh dejanj. Kot ne more na to mirno gledati tudi Evropa, ker jo tako početje spodkopava v njenih temeljih.

Koordinacijski odbor Mnenjskega gibanja za Slovensko Istro;
Združenje primorskih književnikov;
Društvo za negovanje rodoljubnih tradicij Tigr Primorske;
Združenje borcev in udeležencev NOB
MO Koper
Milan Gregorič

Iz nove številke glasila Carinske uprave Slovenije

V slovenski carini še 1883 zaposlenih

V novi številki Carine, glasila Carinske uprave Slovenije, največ objavljenih prispevkov obravnava preobrazbo te važne državne službe in kadrovske spremembe, ki so jih izvedli po 1. maju, dnevu vstopa Slovenije v Evropsko zvezo. Največji uspeh preobrazbe se kaže v tem, da so vsem carinikom in drugim uslužbencem v tej dejavnosti zagotovili nadaljnjo zaposlitev, bodisi v carini, ali pa v drugih državnih organih, predvsem v policiji. Ustrezni projekt so izvedli v okviru vlade, ministrstev in generalne carinske uprave.

so zavihrale evropske zastave, ki smo jih obesili ponekod levo, drugje desno, a rezultat je bil isti, bili smo v Evropi. Število carinikov se je v pričakovanju sprememb ob vstopu v evropsko povezavo in od-

Foto DPD

prave carinskega nadzorstva na mejah z Italijo, Avstrijo in Madžarsko zelo zmanjšalo. Ob koncu leta 2001 je bilo v organih slovenske carine zaposlenih skupaj 2304 carinikov, potem pa se je omenjeno število pričelo zmanjševati, tako da je

bilo v tej državni službi konec aprila letos, torej tik pred vstopom Slovenije v EU, zaposlenih še 2198 carinikov. Po sprejemu v EU pa v Sloveniji ostaja na raznih dolžnostih še 1883 carinskih delavcev. Kar zadeva Primorsko, je v carinski upravi Koper ostalo 218 carinikov, novogoriški upravi 112 carinskih delavcev in na območju carinske uprave Sežana 193 carinikov. V okviru daljše in temeljite organizacijske preobrazbe carinske službe, ko se je število zaposlenih v njej hitro zmanjševalo, je bilo v druge državne organe premeščenih skupaj 335 carinskih delavcev, od tega jih je 168 odšlo v policijo. Poleg teh premeštitev je bilo tudi znotraj carinske službe opravljenih preko 500 premeštitev delavcev na druga delovna mesta v okviru istega ali drugega carinskega

organa. Večje število carinikov so zaposlili na slovenski meji s Hrvaško, na delo pa se vozijo zelo daleč, celo do 100 km v eno smer, kar je najbolj neugoden učinek reorganizacije. V novi številki glasila slovenske carine je objavljen tudi pogovor z Darkom Prinčičem iz Goriških Brd, zaposlenim na mednarodnem mejnem prehodu v Vrtojbi. Z njim se je pogovarjala Lilijana Krašček, iz carinske izpostave v Vrtojbi. Za Darka Prinčiča je zapisala, "da je bil verjetno zadnji slovenski carinik in prvi evropski policist." Carinsko uniformo je slekel 30. aprila popolnoma, čež nekaj minut pa je bil 1. maja že policist na evropski meji." Malo po polnoči sta mu na mejnem prehodu čestitala tudi generalni direktor slovenske carine Franc Košir in direktor carinske uprave Nova Gorica Stanislav Mikuž. Slavljenec je menil, "da se delo policista vsekakor razlikuje od dela carinika, vendar se tudi v novi uniformi dobro počuti." Zahvalil se je vsem pristojnim v carinski službi, ki so se zelo potrudili, da nihče od carinikov ni ostal brez dela, "Osebnostno mislim, da ima pri nas največ zaslug za to gospod Stanislav Mikuž, direktor carinske uprave v Novi Gorici.

M.

Kratke

Zdravstveni dom v Novi Gorici med najbolj uspešnimi v Sloveniji

Dr. Mihael Demšar, specialist splošne medicine, je bil ponovno imenovan za direktorja zdravstvenega doma v Novi Gorici, na položaj, ki ga sicer zavzema že šestnajst let. Njegovo imenovanje so potrdili tudi pristojni občinski sveti v Novi Gorici, Šempetru pri Gorici, Brdih, Kanalu ob Soči in Miru-Kostanjevici. Ob nastopu oz. nadaljevanju svoje funkcije je zaposlenim v zdravstvenem domu in omenjenim občinskim svetom predložil svoje zamisli in program nadaljnjega razvoja osnovnega zdravstvenega varstva na območju omenjenih petih občin. Zapisal je, "da bodo še izboljševali raven zdravstvenega varstva, čeprav je že sedaj na zavidljivi ravni tudi v merilu Slovenije. To bomo dosegli s kakovostnim delom, stalnim strokovnim izobraževanjem zdravstvenih delavcev, zdravstveno vzgojo na vseh ravneh in s krajšanjem čakalnih dob. Ohranili bomo vse zdravstvene dejavnosti, povsod, kjer le-te obstajajo. V zdravstvenem domu bomo izboljšali in dotrajano medicinsko opremo zamenjali z novo, sodobno in opremlili še tistih nekaj splošnih zdravstvenih ambulant, ki doslej niso bile obnovljene." V svojem delovnem programu je predstojnik Zdravstvenega doma nadalje sporočil, da bodo še v tem letu začeli gradnjo nove splošne ambulante v Dornberku, izvedli nadgradnjo stavbe na Dobrovem v Brdih, za potrebe patratnažne zdravstvene službe, ter povečali oz. razširili splošno zdravstveno ambulanto v Desklah. Sredstva za vse omenjene nove naložbe so zagotovljena. Za ponazoritev obsega in pomembnosti zdravstvenega doma s sedežem v Novi Gorici navajamo, da je v tem zavodu zaposlenih okoli 240 delavcev in uslužbencev. Med temi je enainpetdeset zdravnikov, sto medicinskih sester in petindvajset zdravstvenih tehnikov. Dr. Mihael Demšar si tudi zelo prizadeva za sodelovanje med zdravstvenimi ustanovami v Novi Gorici in Gorici. Pri tem je dragocen delež, ki ga dajejo slovenski zdravniki na sosednjem območju, med katerimi sta tudi brata, doktorja Mirko in Bernard Spazzapan.

Tabor planinskih društev

Na Lokvah se je pričel Tabor planinskih društev Štajerske in Savinjske regije. Do 19.8.2004 se bo tam zvrstilo 9 skupin po 50 udeležencev. Mladi planinci bodo za časa enotedenskega bivanja spoznali lepote Trnovsko-Banjske planote, raziskovali skrivnosti Trnovskega gozda, se povzpeli na bližnje hribe, med katerimi velja omeniti Poldanovec, Školj, Mali Golak, Veliki Bukovec, Zeleni Rob, Mrzovec, Čaven, obiskali bodo znamenito Ledeno jamo, ... in seveda ne gre pozabiti prijetnih družabnih večerov ob tabornem ognju.

Podjetju Gostol-Gopan

Certifikat Vodenja kakovosti ISO 9001:2000

Novogoriško podjetje Gostol-Gopan, ki ima več kot 50-letno tradicijo na področju izdelovanja opreme za pekarnice vseh velikosti, je minuli torek prejelo certifikat Vodenja kakovosti ISO 9001:2000, ki ga podeljuje Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje. Direktorju družbe Alojzu Rotu ga je izročil častni občan Mestne občine Nova Gorica Milan Kučan, ki je ob tem izrazil prepričanje, da si zasluži priznanje vsa večja slovenska podjetja, ki so se obdržala skozi desetletja in so ohranila delovna mesta. V zvezi s podjetjem Gostol-Gopan je izpostavil predvsem dejstvo, da so njihovi stroji rezultat lastnega znanja in razvoja. Stroje, ki jih proizvajajo, so v Gostol-Gopanu razvili in jih še

razvijajo in dopolnjujejo strokovnjaki v razvojnem oddelku. Poleg projektiranja, razvoja, proizvodnje, prodaje, montaže in servisa strojev za pekarsko industrijo proizvajajo v podjetju tudi opremo za kemijsko industrijo oziroma stroje za doziranje, transportiranje, gnetenje in mešanje... tekočih, praškastih in drugih vrst materialov. Domači trg je zanje premajhen, zato več kot 90 odstotkov vseh proizvedenih strojev izvozijo v države Vzhodne in Zahodne Evrope. Poslovne uspehe dosegajo ponovno tudi v državah nekdanje Jugoslavije in bivše Sovjetske zveze, izvažajo pa tudi v ZDA, Kanado, Avstralijo in na Kitajsko. V letu 2003 so prodali za 9,5 milijonov evrov svojih iz-

delkov. Direktor družbe Gostol-Gopan Alojz Rot je uvodoma povedal, da so za pridobitev certifikata v družbi odločili pred dvema letoma, največ zaslug za to pa ima po njegovem mnenju mlada ekipa, ki se je v družbi izoblikovala v zadnjih letih. Pridobitev certifikata je ocenil kot dokaz, da podjetje izboljšuje svoje procese in proizvode in se tako prilagaja potrebam kupcev. V zvezi s prihodnostjo podjetja, ki zagotovo ima perspektivo, je Rot povedal še, da v Gostol-Gopanu pozdravljajo idejo o preselitvi novogoriške industrijske cone na novo lokacijo. Milan Kučan je ob slavnostni izročitvi certifikata povedal, da je vesel vsakega uspeha slovenskega podjetja, in izrazil prepričanje, da si vsako slovensko podjetje, ki se je obdržalo skozi desetletja in ohranilo delovna mesta, zasluži priznanje. Vodstvu podjetja Gostol-Gopan je zaželel še veliko delovnih uspehov, po podelitvi pa si je v spremstvu novogoriškega in goriškega župana Mirka Brulca in Vittoria Brancattija ogledal še trg pred novogoriško železniško postajo, kjer je potekala osrednja slovesnost ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo.

Nace Novak

Zveza neposrednih obdelovalcev

Nekaj misli ob občnem zboru tržaške federacije

Občni zbori ustanov, pri katerih so vključeni naši ljudje, so priložnost, kot pravimo, da udeleženci izmerijo "daljo in stran". Taka priložnost je bila za člane Zveze neposrednih obdelovalcev ob zadnjem občnem zboru, ki je bil 21. junija na kmetiji Urizio v miljski občini. Udeleženci so na njem seveda odobrili tako obračun za lansko leto kot tudi proračun za leto, predvsem pa so lahko, ob prisotnosti ravnatelja tržaško-goriške federacije Alda D'Amoreja in nagovoru predsednika Dimitrija Žbogarja (na sliki) razmislili o stanju in poteh, ki jih ubira tržaški del te kmetijske stanovske organizacije. Predsednik je uvodoma ugotavljal, da je Zveza po nekaj letih reorganizacije končno zaključila poslovno leto s pozitivnim predznakom. To je rezultat restrukturacije Zveze, ki se je korenito začela že pred tremi oz. štirimi leti in je preobrazila to ustanovo. Sedaj lahko nudi usluge na najvišji možni ravni, bodisi ker ji vključitev v t.i. "CAF - imprese" omogoča za fiskalni del overovljanje davčnih prijav in zato lahko jamči maksimalno točnost predloženih davčnih obrazcev, bodisi zaradi povezanosti z deželnim središčem za pomoč kmetovalcem CAA. (Centro assistenza agricoltori), ki lahko nudi usluge na tehničnem in ekonomskem področju. Na ta način je kmetom

dana možnost, da se razbremenijo velike večine zahtevnih bi-

rokratskih obveznosti, ki vsem ustvarjajo težave. Dejstvo je namreč, da se fiskalne in upravne zadeve iz leta v leto spreminjajo in zato zakonodajni, tudi kmetijskega, zahteva, da stalno spremlja zakonodajo in prilagaja svoje delo novim predpisom in normam. Predsednik je nato poročal o stanju v kmetijstvu in izpostavil težave po zadnji točki, ki je 20. junija pustošila predvsem v devinsko-nabrežinski občini. Povedal je, da je Zveza že posegla pri kmetijskem nadzorništvi, da bi slednje pospešilo potrebne postopke ocenjevanja škode in urejanja potrebne dokumentacije ter poročil.

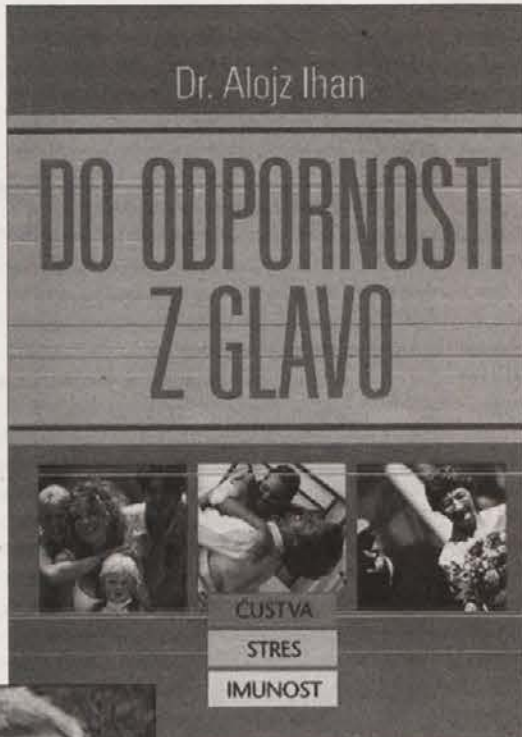
Plodna diskusija, v katero je poseglo več prisotnih, je pokazala na stisko, ki tare tržaško kmetijstvo. Ugotavljali so sicer, da v pokrajini poteka več pobud, ki imajo namen pomagati kmetijstvu, žal pa niso usklajene, tako da v glavnem ne dosežejo zaželenega učinka. Primeri so znani, kot na primer zamisel o kraškem kmetijskem vodovodu, ali načrt o ureditvi Brega med Kontovelom in Nabrežino, medtem ko nam zbežijo iz rok nekatere možnosti, ki bi lahko dosegle zaželjene rezultate, če bi znali nastopati bolj enotno in premišljeno.

Kot pozitivno dejstvo, z določenimi premisleki vredni mi okoliščinami, je predsednik Žbogar v svojem nastopu omenil sodelovanje s Kmečko zvezo. Glede samega delovanja tržaške federacije pa je bilo iz razprave zaznati tudi določeno pozitivno gledanje na kmetijsko podjetništvo pri nas, saj kljub težavam vedno znova najde nove pobude in gospodarsko zanimiva področja dela. Določen razvoj pa se napoveduje tudi iz snujočega se načrta posvetovalne funkcije te sindikalne stanovske zveze. Na ta način bo Zveza neposrednih obdelovalcev lahko nudila tudi strokovno pomoč za razvojne načrte in tehnično pomoč za izvedbo le-teh.

Čustva - stres - imunost

Do odpornosti z glavo

Običajno govorimo, da je potrebno misliti, delati in ustvarjati z glavo. Če je ta zdrava in so njeni možgani ustrezni, bo več ali manj vse pozitivno delovalo in bomo na ustrezen način ohranjali zdravje, povezovali spoznanja sodobnega dela, življenja in novih trendov ter spoznanj medicine, psihologije, umetnosti in življenjske prakse. Vsekakor pa je koristno od časa do časa spremljati, pregledati in proučevati sodobno literaturo s tega področja. Pred kratkim nas je presenetil dr. Alojz Ihan ter napisal zanimivo knjigo *Do odpornosti z glavo* ter opisal presenetljive povezave med človekovo psiho in nastankom bolezni. Knjigo je izdala Založba Mladinska knjiga v Ljubljani in ima 160 strani. Avtor je v središču pozornosti postavil razmerje med stresom, ki nam ga ne uspe obvladati, in imunskim sistemom, ki nas sicer varuje pred najrazličnejšimi boleznimi. V razumljivi in zgoščeni obliki imamo na voljo literaturo, ki nam nazorno pojasni vpliv čustvene, osebnostne in duhovne zrelosti na sposobnost, da obvladamo stres. Neobvladan stres namreč postopoma okvarja imunski sistem in lahko postane

leznj;
- abeceda življenja - občutljivost, odzivnost, prilagodljivost,
- stres in nastanek bolezni,
- vpliv motenega stresnega odziva na imunski sistem,

- bolniško obnašanje in obnašanje v bolezni,
- odnosi in bolezni,
- stres in spremljajoča čustva so orodje za prilagajanje,
- kako vplivamo na imunski sistem z glavo,
- program prijaznosti do sebe ter življenjska poklicnost. Vsekakor velja poudariti, da na imunski sistem vplivajo čustva, socialni odnosi, učenje, spomini, telesna dejavnost, ljubezenska izpolnjenost, občutek življenjskega smisla in veselja. Prav iz teh ugotovitev sledijo praktični ukrepi za izboljšanje odpornosti, to je od osebnostnega zorenja do športa ali celo do meditacije. Avtorju je uspelo, da je na razmeroma strokoven in lahko razumljiv način podajanja opisal vsakdanje težave, katerim se lahko izognemo. Dr. Ihan je do sedaj objavil nad 100 raziskovalnih člankov v domači in tuji literaturi ter ima s sodelavci priznanih več mednarodnih patentov za nova zdravila. Zato smo prepričani, da bodo po tej knjigi posegali mlajši in starejši občani, tisti, ki se šele šolajo ali ki so v proizvodnji ali celo že upokojeni.

Gabrijel Devetak

Nasveti varčevalcem

1) Kolektivna prostovoljna zavarovanja. Širitev pokojninskih skladov vzpodbuja možnost prihranka pri plačevanju davka na osebni dohodek v meri investirane vsote do 12 % letnega dohodka z zgornjo mejo 5.164 evrov letno. Če bruto letni dohodek iz davčne prijave znaša 25.000 evrov, je največji možni odbitek 3.000 evrov (12 % dohodka). Kot posledica bo investitor v dohodnini prijavil samo 23.000 evrov in tako privarčeval 870 evrov na davku IR-PEF, oziroma 29 % vloženega kapitala. V vsakem primeru vlagatelj lahko prihrani do največ 2.014 evrov letno (dva značilna primera v spodnji razpredelnici). Dosmrtna življenjska renta, ki se vlagatelju izplačuje po upokojitvi, se v dohodnini nakaže do največ 87,5 % njene vrednosti. Davek na donos ob izplačilu kapitala (do največ 50 % nabranih sredstev) pa znaša 12,5 %.

Za višino premije večinoma velja neomejen znesek. Vlaganje je sicer smiselno z letnimi naložbami, ki presežejo določeno stopnjo. Redno večletno vlaganje po 2.500 evrov letno z nabranimi sredstvi ob upokojitvi 60.000 evrov prinese varčevalcu mesečno dosmrtno življenjsko rento v višini 191 evrov (okvirno).

2) Individualna prostovoljna zavarovanja (3. stebra). V ta okvir lahko uvrščamo naložena življenjska zavarovanja, varčevalne plane preko investicijskih skladov in akantonacijo preko t.i. Individualnih skrbstvenih planov (it.: "Piani Individuali di Previdenza" PIP). Zaradi ukinitve davčnega odtegljaja v višini

Kako do dostojne pokojnine? (3)

19 % plačane premije z letom 2001 ta prva oblika vlaganja v zadnjih letih ne žanje velikih uspehov. Nabrana sredstva se upravičencu izplačajo v obliki enkratnega zneska ali mesečne rente ob koncu zavarovalne dobe, ki z razliko od pokojninskih skladov ni potrebno, da je enaka času upokojitve. Donosnost naložbenih življenjskih zavarovanj se je v zadnjih treh letih krepko znižala in težko presega letno inflacijo. V vsakem primeru ima ta način vlaganja prednosti, ki utegnejo biti za varčevalca zelo pomembna. Privarčevana sredstva oziroma zavarovalna vsota namreč po zakonu ne sodijo v zapuščinsko maso ter so neza-

rubljiva in nezasegljiva. Bralci lahko sodelujejo pri naši

rubriki z vprašanji in pripombami. Elektronska pošta: s.pahor@tin.it.

Stojan Pahor

	Primer 1	Primer 2
Bruto dohodek	evrov 25.000	evrov 50.000
Zavarovalniška premija	evrov 3.000	evrov 5.164
Maksimalni odbitek	evrov 3.000	evrov 5.164
Davčni prihranek	evrov 870	evrov 2.014
Efektivna premija	evrov 2.130	evrov 3.150
Odstotek na premiji	29 %	39 %

Marmeljada - Srečanje slovenskih skavtov iz Slovenije in Italije

Več kot tisoč skavtov in vernikov na trgu pred Svetogorsko postajo

"Nič več mej, gremo naprej, / bratom, sestram to povej!"

Ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo je letošnje srečanje presešlo zemljepisne meje in

Foto JoPi

/ Za skavtski trud nagrada / to je naša Marmeljada! V ušesih mnogih udeležencev gotovo še odmeva refren letošnje himne primorske Marmeljade oziroma dvodnevne srečanja vseh primorskih skavtov, ki je bilo v soboto in nedeljo, 10. in 11. julija, v obeh Goricah.

Beseda Marmeljada je slovenski prevod iz angleške skovanke "jamboree", to je srečanja skavtov iz več krajev, ki si ga je zamislil sam ustanovitelj Baden Powell. Po prvem poskusu leta 1992 v Ilirski Bistrici je bila letošnja že šesta Marmeljada s 600 udeleženci in z rekordnim številom udeležencev iz Trsta in Gorice, oz. kar s stotimi "zamejskimi" skavti.

se razširilo tudi na italijansko stran ter tako združilo vse primorske Slovence v duhu gesla: "Preskoči mejo". Gostitelji letošnjega srečanja so bili skavti iz stega Nova Gorica 1, katerim pa so se pridružili tudi voditelji Slovenske zamejske skavtske organizacije in aktivno sooblikovali program, ki je predvideval dvodnevno druženje skavtov iz Ankarana, Ilirske Bistrice, Postojne, Tolmina, Ajdovščine, Nove Gorice, Škofij, Cerknega, Idrije, Sežane, Bovca, Gorice in Trsta.

Številni avtobusi so pripeljali skavte v soboto zjutraj na Svetogoro, kjer so se posamezni stegi najprej predstavili s skečem iz zgodovine stega ter

na zemljevid Primorske prilepili simbol lastnega kraja. Pri začetni slovesnosti so skavti prejeli božji blagoslov, ki ga je podelil mrg. Gašper Rudolf, za njim pa je sledilo uradno odprtje Marmeljade z dviganjem zastav. Na zvoniku svetogorske cerkve so tako v bratski povezanosti zaplapolale evropska, slovenska in tri skavtske zastave ob petju slovenske in skavtske himne. Udeleženci srečanja so se nato premaknili v cerkev, kjer so sledili diapozitivom in razlagi zgodovine svetogorskega romarskega središča.

V popoldanskih urah so se udeleženci razdelili v tri starostne veje. Volčiči in volkuljice (najmlajši) so se v spremstvu svojih voditeljev podali na "primorsko univerzo", kjer so sledili predavanjem znanih profesorjev, opravljali izpite in ob zaključku napisali tudi diplomsko nalogo o zgodovini Primorske. Vse to lahko zveni tudi suhoparno in dolgočasno, a volčiči in volkuljice tega niso čutili, saj je vse potekalo v obliki sproščene igre.

Srednja veja izvidnikov in vodnic pa se je najprej podala na pot, ki jih je peljala s Svete Gore na bližnje griče. Na poti so morali udeleženci, razdeljeni v dvajset manjših skupin, prestati določene preizkušnje, povezane z zgodovinskimi dogodki Primorske, tako so na primer gradili rimski vodovod, kot kmetje pa so napadali grofovsko palačo, v temnih bunkerjih so iskali sporočila ipd.

Zaključek poti jih je privedel na travnik v bližino Grgarja, kjer so si postavili šotore, po večerjali in v večernih urah se skupaj posedli okoli tabornega ognja ter sledili nekaterim skečem. Žal je močan naliv prekinil večerno družabnost in pregan skavte v šotore. Voditelji pa so ostali budni do konca nevihte, tako da so lahko sredi noči spet zbudili izvidnike in vodnice, postavili sredi tabora mejo, čez katero so morali udeleženci prenesti ali "prešvercati" kavo, kavbojke, pšenico in vino, kar seveda ni bilo lahko zaradi "stroгих carnikov in budnih policajev". V nedeljo zjutraj pa so izvidniki to mejo tudi podrl in za nagrado dobili evropsko zastavo. V popoldanskih urah pa jih je pot resnično vodila čez mejo, na italijansko stran Gorice, kjer

Foto JoPi

so z orientacijsko igro spoznali športno, kulturno, zgodovinsko in seveda skavtsko življenje Slovencev v zamejstvu. Srečanje so zaključili v cerkvi Sv. Ivana, kjer je p. Mirko Pelicon daroval sv. mašo. Najstarejša veja roverjev in potnic se je v sobotnih popoldanskih urah peš odpravila najprej do Nove Gorice v Panovec, kjer so se najprej preizkusili v tem, koliko so strpni drug do drugega, koliko so povezani, kako znajo kontrolirati jezo in koliko so zmožni premagovati utrujenost. V soboto po-

polne in nedeljo zjutraj pa so se podali po Novi Gorici in Gorici ter anketirali prebivalce mesta o tem, kaj mislijo o meji. V nedeljskih popoldanskih urah so se udeleženci zbrali na trgu pred svetogorsko železniško postajo, kjer so bili prisotni tudi goriški nadškof Metod Piriš, goriški župan Brancati, novogoriški župan Brulc, goriškega nadškofa je nadomestil p. Mirko Pelicon, bili pa so prisotni tudi načelnik ZSKSS Danilo Kozoderc, načelnik SZSO Franc Biancuzzi, v imenu AGESCI pa Antonella Tarallo. Po njihovih pozdravih je nadškof Metod Piriš vodil krajše dvojezično bogoslužje, vsaka veja je nato predstavila, kako je preskočila mejo, najbolj pomemben trenutek pa je bilo odprtje in blagoslovitev skavtske klopi na trgu, ki ponazarja rokovanje dveh oseb, ob tem pa je napisano še sporočilo Badna Powella o mednarodnem skavtskem bratstvu. Srečanje se je nadaljevalo v bolj sproščnem vzdušju na trgu, kjer so se tudi vsi prisotni posladkali z marmelado in piškoti ob zvokih skavtskega benda, ki je še dalje prepeval: "Nič več mej...".

JC

Suzana Ferfoglja pripeljala na izlet v naše kraje 40-članski zborček

Mali poljski pevci na obisku v Doberdobi

V petek, 2. julija, se je v agroturizmu pri Cirili v Doberdobi ustavil poljski avtobus. Iz njega je stopilo kar 40 otrok, nekaj staršev in spremljevalk-lojolskih sester. Na čelu pisane skupine je bila domačinka Suzi Ferfoglja-sestra Suzana, ki že več let živi in študira v Krakovu. V predmestni župniji vodi številčen otroški zbor, ki vsako nedeljo poje pri maši. Lani se je zbor udeležil tudi državnega tekmovanja otroških in mladinskih zborov, kjer je dosegel lep uspeh (tretje mesto). Vsako leto se mladi pevci ob

koncu sezone podajo na izlet. Letos so se odločili za večdnevni izlet po Sloveniji in predvsem za ogled Suzinih domačih krajev, kar so si še posebno želeli. Teden dni so tako preživeli v Šentjerneju pri sestrah in si ogledovali lepote Slovenije; petek pa so si izbrali za obisk Ogleja in Gradeža. Poljski otroci so se tako prvič ohladili v Jadranskem morju in se sprehodili po Gradežu. Okrog 18. ure so prispeli na Suzin dom, kjer jih je s pesmijo sprejel domači otroški zbor Veseljaki pod vodstvom Lucije Lavrenčič. Na harmoniko in klavir je zaigralo

tudi nekaj domačih glasbenikov. Zvrstile so se poljske in slovenske pesmi, ki so požele tople aplavze poslušalcev, zbranih ob tej priložnosti. Sledila je skupna večerja, ki jo je za vse pevce, spremljevalce in domačine pripravila skrbna Suzina mama Cirila. V veselju in razigranem vzdušju so se otroci po večerji odpravili na dvorišče, kjer so se zabavali s skupnimi igrigami. Jezik sploh ni bil ovira za navezovanje prijateljskih stikov. Kmalu pa je prišel čas za odhod, še skupna slika in nasvidenje še kdaj!

Trst / Stadion Nereo Rocco Slovenski parlamentarci proti italijanskim

Dobrodošlica Sloveniji v EU z nogometno tekmo

"Tudi šport združuje in prispeva h krepitvi prijateljskih odnosov". Tako sta se izrekla senator Miloš Budin in Janez Janša, bivši obrambni minister in sedanjí predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije, ob priložnosti prijateljske nogometne tekme med slovenskimi in italijanskimi parlamentarci.

Srečanje, ki je bilo v soboto zvečer, 10. t.m., na zelenem pravokotniku stadiona "Rocco" v Trstu, je nastalo z namenom, da še bolj združi ti dve bližnji državi. To je bilo razvidno na samem igrišču, saj so si "nogometaši" podajali roke in se objemali tudi ob kateremkoli prekršku. Kljub temu, da sta bili postavi precej uravnovešeni, je tekmo dobila italijanska reprezentanca z 1-0, po zaslugi rimskega parlamentarca Airaghija v petnajsti minuti drugega polčasa.

"Izid bi sicer moral biti neodločen – je priznal Budin – saj so

Foto Kroma

Slovinci tehnično boljši, Italijani pa fizično boljše pripravljeni, a nič za to. Dogodek je važen glede na rezultat."

Škoda le, da so bile tribune praktično prazne. Med navijači, ki so pozorno sledili tekmi, lahko omenimo Lojzeta Peterleta, predsednika ZSSDI Jureta Kufersina in predsednika Olimpijskega komiteja Slovenije Janeza Kocjančiča. "Prijetno srečanje, brez političnih pogovorov," je podčrtal Janša, a ne glede na to smo mu mi vseeno postavili nekaj vprašanj, ki niso bila v zvezi s športom, predv-

sem zato, ker se Janša vedno zani-ma in bori za našo manjšino. "Zakon o Slovincih po svetu smo predstavili na začetku tega leta, do sedaj pa ga niso še odobrili. Manjšina – tako je podčrtal predsednik Janša – predstavlja dragocen del naroda, matična domovina pa še vedno premalo naredi v to smer. Manjšina bi lahko bila zdaj zelo važna – nadaljuje predsednik SDS – pomagala nam bi lahko namreč tako s finančnega kot gospodarskega vidika." Mi manjšinci se imamo za zelo zavedne Slovence, morda več kot vi sami. "Seveda", je kratko odgovoril Janez Janša. "Dom bolj čutiš, ko nisi doma." Po tekmi so se parlamentarci obeh držav udeležili večerje v veslaškem klubu Saturnia, kjer je bil, vsaj po našem mnenju, pa tudi Janševem, govor tudi in predvsem o politiki.

Meti

Gorica / P. Ivan Bresciani DJ pel novo mašo v stolni cerkvi

"Življenje je odvisno od modrosti umiranja"

Vsak duhovniški poklic je dar, velik Božji dar. To ni nekaj, kar bi bilo odvisno od nas samih, ampak v prvi vrsti

Ivana Bresciani v goriški stolni cerkvi. To je bil velik praznik, ki so ga ljudje močno občutili in se zanj množično zahvalili Bogu.

Foto DPD

od Njega, ki po imenu kliče, kogar hoče, kjer hoče in kadar hoče. V zadnjih petih letih so v goriški nadškofiji peli novo mašo štirje slovenski novomašniki, redovniki Družbe Jezusove, kar je za slovensko Cerkev in vse nas posebno dragocen dar. Vsega tega smo se zavedeli v nedeljo, 11. julija, na novi maši p.

Slavje se je začelo ob 10.30, ko so starši pospremili p. Ivana do oltarja. Brat Mitja mu je nato daroval lesen živobarvan križ, "ključ, ki odpira nebeška vrata", in mu v imenu vse družine zaželel, da bi na duhovniški poti nosil svoj križ z Jezusom. V krajšem pozdravnem nagovoru je p. Mirko Pelicon, vodja duhovnije sv. Iva-

na, čestital soprobru Ivanu in ga spodbudil, naj bo s svojim življenjem znamenje Božje ljubezni med ljudmi. Dodal je, da je tudi ta duhovniški poklic sad globokega izkustva Boga, ki je močno zaznamovalo številne goriške mlade ob koncu osemdesetih in na začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja. Na drevesu življenja raseta "dve pomembni veji," je povedal p. Mirko: to sta kard. Tomaž Špidlik in p. Marko Ivan Rupnik; v senci teh vej so vzklili poklici p. Davida Bresciani, p. Frančka Bertolinija, p. Mirka Pelicon in sedaj še p. Ivana Bresciani, ki so bili prejšnjo nedeljo - skupaj s p. Špidlikom in p. Rupnikom -

Foto DPD

prvič zbrani ob istem oltarju. Med glavnimi somaševalci sta bila še provincial slovenske Družbe Jezusove p. Janez Poljanšek in župnik goriške stolnice, Ivanove "rodne" cerkve, g. Sergio Ambrosi; zraven je bilo še okrog petnajst slovenskih in italijanskih duhovnikov. Na koru je pod vod-

Rupnik. Pasti v zemljo, umreti, vzkliti, živeti, prinašati sad, vstati... Evangelistova beseda govori o vsem tem: o življenju, smrti in vstajenju - o Veliki noči in sploh identiteti kristjana. "Velika noč je način, s katerim Božja ljubezen živi v človeški zgodovini. Jezus Kristus se je uresničil v Veliki

"Ivan zaupa v Vstalega Kristusa, ki je skala," je pribil p. Rupnik. Zato "noč umiranja in čakanja, da seme vzklje, ne bo nikdar predolga." Seme je že umrlo, mi pa še ne vidimo, kako je vzklilo. Novomašnika je spodbudil: "Ko boš v sebi čutil umiranje, samoto, nerazumevanje, si zapomni:

noči," je poudaril pridigar. Zato je tudi značaj kristjana velikonočen. Sveti Pavel nas v pismu Korinčanom uči: karkoli delamo, če tega ne počenjamo v ljubezni, nas bo razjedlo in izničilo. Zato je "smisel vsakega človeškega življenja v ljubezni, ta pa se uresničuje na velikonočni na-

čie umira v ljubezni, boš uzrl vstajenje!" Vsi smo izpostavljeni smrti in vsi smo tudi poklicani, da ljubimo. P. Rupnik p. Ivanu: "Imaš samo eno možnost: umri zaradi ljubezni, sicer boš pokopan za vekomaj!" Če iz sebe narediš dar, boš pšenično zrno. V tem je velika duhovna zrelost: od

modrosti umiranja je odvisno življenje! "Če boš dobro delal," je p. Marko še posvaril novomašnika, "te bodo vsi sodili." Po klofuti pa te bo kdo pobožal; po besedah, ki žgejo, boš slišal besede, ki tolažijo. Kot zadnji nasvet pa tole: "Isči Vstalega v vsakdanjem življenju!"

Homiliji je sledil novomašniški blagoslov, nakar se je euharistična daritev nadaljevala ob zbranosti prisotnih in petju na koru. Tik pred koncem maše se je novomašnik zahvalil

Foto DPD

stvom Valentine Pavio in ob orgljanju Davida Bandellija pel zbor prijateljev in članov cerkvenih pevskih zborov iz vse Goriške. Pri slavlju so bili navzoči tudi nekateri vidni predstavniki javnih uprav in organizacij, med njimi senator Miloš Budin, goriški župan Vittorio Brancati, nekdanja župana Gaetano Valenti in Antonio Scarano, deželni svetovalec Mirko Spazzapan, deželni predsednik Slovenske skupnosti Drago Štoka in predsednik Sveta slovenskih organizacij Sergij Pahor. Iz Dravlj pri Ljubljani, kjer bo p. Ivan opravljal svojo prvo službo kot kaplan, je prišla tudi skupnica v slovenski narodni noši, ki je po mašnem obredu z i-granjem narodnih viž pred cerkvijo pričarala pristen občutek ljudskega praznika.

"Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre, ostane samo; če pa umre, obrodi veliko sadu." Stavek iz Janezovega evangelija (12,24) si je p. Ivan izbral za novomašniško geslo. O tem je v homiliji - v slovenščini in nato italijanščini - spregovoril p. Marko

čin," se pravi prek smrti in vstajenja. Seme pade, "je zaupano črni in vlažni zemlji" v upanju, da bo ta zemlja dala možnost, da vzklje. Pasti v zemljo pomeni prepustiti se trdemu realizmu, svetu Kajnovih potomcev. Grešna miselnost nas

vsem, ki so prispevali k temu, da je prišel do te odločitve in končno do nove maše: Bogu, družini, Družbi Jezusovi, duhovniji sv. Ivana, župniku stolne cerkve, odboru, ki je pripravil novo mašo, vsem, ki so zanj molili, prijateljem in zlasti vrstnikom, pev-

Foto DPD

namreč uči, da bomo sebe in svoje stvari rešili, če se jih bomo oklepali, če bomo skrbeli samo za svojo uveljavitev in premagovanje druge. Grešna miselnost nas tudi prepričuje, naj ne zaupamo in naj ne ljubimo, češ: Jezus se je izročil in tudi zmagal; kdo pa tebi garantira, da boš zmagal?

skemu zboru, sobratom in sestram v rimskem Centru Aletti ter vsem drugim, ki so mu kakorkoli pomagali. Še en aplavz, kot že nekajkrat prej, je zgovorno pričal o tem, da se je prejšnjo nedeljo v stolnici zgodilo nekaj res lepega.

Danijel Devetak

Tukaj so zares nebesa bližja!

Svete
Višarje.

Odkrijte čarobni svet,
kjer se narava in duh
stapljata v čudovito doživetje.
Spoznajte, kako enostavno
je priti semkaj, dovolj je stopiti
v kabino žičnice.

NOVA ŽIČNICA V ŽABNICAH (CAMPOROSSO)

Ob državni cesti št. 13

Vsaki dan od 19. junija do 12. septembra
Urnik:
Delavniki 9.00 - 17.15 • Prazniki 8.30 - 18.15
Sobota in nedelja 8.00 - 12.15
19. junij, 25. junij, 26. september
2. oktobar

ROMARSKO SVETIŠČE SVETE VIŠARJE

Urnik Svetih Maš:
Delavniki 11.00 - 12.00
Nedelje in prazniki 9.15 - 10.00 - 11.00
12.00 - 13.00

ZA INFORMACIJE POKLIČITE: TEL. 0428 653915 - FAX 0428 63085